

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTE
KOMUNIKĀCIJAS STUDIJU NODAĻA

**LATVIJAS SPORTISTU NARATĪVI ŽURNĀLA "SPORTA
AVĪZE" PORTRETINTERVIJĀS**

BAKALaura DARBS

Autore: **Elza Breidaka**

Studenta apliecības Nr.: eb14036

Darba vadītājs: docents Dr.sc.comm. Didzis Bērziņš

RĪGA 2017

ANOTĀCIJA

Mana bakalaura darba temats ir “Latvijas sportistu naratīvi žurnāla “Sporta Avīze” portretintervijās”. Pētījuma problēma – kā sevi reprezentē Latvijas sportisti. Galvenais mērķis bija, izpētot intervijas, secināt tieši kādā veidā veidotas reprezentācijas.

Lai sasniegtu mērķi, pētījuma uzdevumi bija atlasīt intervijas ar latviešu esošajiem un izbijušajiem sportistiem, izpētīt sniegtās atbildes un iegūt naratīvu veidus, kurus izmanto šajās intervijās, noskaidrot, kuri naratīvi intervijās ir visbiežāk sastopamākie, uzzināt “Sporta Avīzes” žurnālistu domas un izdarīt secinājumus. Darba teorijā aplūkota reprezentācija, naratīvs, intervija. Metodoloģijā – kontentanalīze, naratīva analīze, daļēji strukturētā intervija.

No pētījuma izriet, ka visbiežāk Latvijas sportisti sevi reprezentē, kā atklātus, dzīves gudrus cilvēkus un arī, kā cīnītājus, kuri nepazīst padošanos. Konstatēts, ka sportista sevis reprezentēšana portretintervijās nav atkarīga tikai no viņa paša. Tā ir mijiedarbība ar intervētāju.

Atslēgvārdi: Latvijas sportisti, reprezentācija, naratīvi, portretintervijas, mediju reprezentācija.

ABSTRACT

The theme of my bachelor's paper is "Latvian athletes' narratives in the magazine "Sporta Avize" profile interviews". The research problem – how Latvian athletes' representing themselves. The main aim was to explore interviews and conclude how exactly representations are created.

To reach the main goal of this paper, research tasks were to selected interviews with Latvian present and former athletes', to explored responses and get the types of narratives, which are used in these interviews, find out which narratives are the most used, to clarify the magazine "Sporta Avize" journalists thoughts and do some conclusions. In the theoretical part I looked into representation, narrative, interview. The methodological part – content analysis, narrative analysis, semi-structured interview.

From results follows, that the most Latvian athletes' represent themselves as an open, life wise people, and also as fighters who don't surrender. Found that athlete's self-representation in profile interviews depends not only from his own. It is the interaction with the interviewer.

Key words: Latvian athletes', representation, narratives, profile interviews, media representation.

SATURS

IEVADS	5
1. REPREZENTĀCIJA	7
1.1. Reprerentācijas jēdziens	7
1.2. Reprerentācijas pieejas	9
1.3. Mediju reprerentācija	10
2. NARATĪVS.....	13
2.1. Naratīva jēdziens	13
2.2. Naratīva struktūra	15
2.3. Naratīva ilgums	18
2.4. Naratīvs drukātajā presē	19
3. INTERVIJA	21
3.1. Interviju jautājumu veidi	22
3.2. Intervēšanas tehnikas.....	25
3.3. Portretintervija.....	26
3.4. Sportistu intervēšana	27
METODOLOĢISKĀ DAĻA	29
1.1. Kontentanalīze.....	29
1.2. Naratīva analīze.....	31
1.3. Daļēji strukturētā intervija.....	32
1.4. Pētījuma dizains	32
EMPĪRISKĀ DAĻA	34
1. KVANTITATĪVĀS KONTENTANALĪZES REZULTĀTI	34
2. LATVIJAS SPORTISTU NARATĪVI “SPORTA AVĪZE” PORTRETINTERVIJĀS.....	36
SECINĀJUMI	51
IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN AVOTI.....	54
PIELIKUMI	59
1.pielikums	60
2.pielikums	63
3.pielikums	120
4.pielikums	121

IEVADS

Basketbolists Kristaps Porziņģis, aizvadot tikai divas sezonas Nacionālajā basketbola līgā, kļuvis par pasaules līmeņa zvaigzni. Skeletona karalis Martins Dukurs šogad izcīnīja piekto pasaules čempiona titulu un sezonu pabeidza astoto reizi kļūstot par Pasaules kausa kopvērtējuma līderi, turklāt to izdarīja, izcīnot zeltu nākamā gada olimpisko spēļu trasē. Rio olimpiskajās spēlēs svarcēlājai Rebekai Kohai un septiņcīņniecei Laurai Ikaunieci-Admidiņai pietrūka pavisam maz, lai Latvijai sarūpētu divas bronzas medaļas (abām 4.vieta). 2017. gada pasaules čempionātā hokejā Latvijas izlase bija soļa attālumā no iekļūšanas ceturtdaļfinālā, jo spēlē pret Vāciju spēja atspēlēties un izvirzīties vadībā no rezultāta 0:2, tomēr beigās nācās piekāpties pēcspēles metienos. Tā varētu turpināt un turpināt, jo Latvijas sportisti ar saviem vērā ņemamajiem sasniegumiem, ja ne katru mirkli, tad pietiekami bieži, nes valsts vārdu pasaulē. Tāpēc arī šis temats ir aktuāls – sports vienmēr ir interesējis daudzus cilvēkus un pat tie, kuri ikdienā tam neseko līdzi, būs lietas kursā par hokeja izlases rezultātiem vai Kristapa Porziņģa gūtajiem punktiem un efektīgajiem *dankiem*. Ir nozīmīgi pētīt tieši sportistu naratīvus jeb viņu veidotās reprezentācijas, jo daudziem Latvijas sportistiem vēlas līdzināties mūsu valsts nākotne – bērni, pusaudži un jaunieši, kuri seko līdzi viņu darbiem un vārdiem. Viņi rāda piemēru. Darbā tiek pētītas tieši izdevuma “Sporta Avīze” intervijas, jo katru mēnesi tās ir ar tā brīža aktuālākajiem sportistiem.

Darba **pētījuma problēma:** Nav noslēpums, ka mediji ar savu darbu veido priekšstatus, no kuriem tālāk savu viedokli veido cilvēki. Sabiedrība ietekmējas no mediju sniegtās informācijas. Tomēr portretintervijās, kuras veidotas jautājums – atbilde formā, ir redzams, kā sevi pasniedz un kādus priekšstatus par sevi izveido intervējamais, tādējādi sabiedrība veido savu redzējumu par konkrēto intervijas varoni – balstoties uz viņa paša, ne mediju vārdiem. Mūsdienās, kad mediji var pat ar vienu vārdu aizskart cieņu, kas savukārt var novest arī līdz tiesāšanās procesam, svarīgi šķiet izpētīt interviju varoņu (šī darba ietvaros – sportistu) sevis reprezentēšanu, lai noskaidrotu, kādā gaismā cilvēks *ceļ* pats sevi. Galvenais **mērķis** ir, izpētot “Sporta Avīzes” portretintervijas, secināt tieši kādā veidā sportisti sevi reprezentē. **Pētījuma jautājumi** – kādus priekšstatus par sevi rada paši sportisti, kuri ir biežāk izmantotākie naratīvu veidi sportistu intervijās, ar kuriem viņi sevi reprezentē, no kā ir atkarīga sportista reprezentācija portretintervijās – viņa paša, žurnālista jautājumiem vai no abu pušu mijiedarbības.

Pētījuma priekšmets: Latvijas sportistu sevis reprezentēšana žurnāla “Sporta Avīze” jaunā formāta (mēneša žurnāls) izdevumos no 2014. gada līdz 2017. gada maijam. **Pētījuma objekts:** izdevuma portretintervijas ar sportistiem.

Lai sasniegtu darba mērķi, uzstādīju šādus **uzdevumus**:

1. Iepazīties ar teoriju par reprezentāciju, naratīvu, interviju;
2. Atlasīt pētījumam intervijas ar latviešu esošajiem un izbijušajiem sportistiem;
3. Izpētīt intervijas un iegūt naratīvu veidus, kurus izmanto sportisti;
4. Noskaidrot, kurus naratīvus visbiežāk izmanto;
5. Uzzināt “Sporta Avīzes” interviju autoru jeb žurnālistu domas;
6. Sasaukt kopā izpētīto ar teoriju, žurnālistu domām un izdarīt secinājumus.

Bakalaura darbs sastāv no teorētiskās daļas, kurā aplūkota reprezentācija, tās jēdziens, pieejas, mediju reprezentācija, tāpat aplūkots tiek naratīva jēdziens, struktūra un naratīvs drukātajā presē, kā arī intervija, jautājumu veidi, intervēšanas tehnikas, portretintervija un sportistu intervēšana. Metodoloģiskajā daļā ir atrodama informācija par kontentanalīzi, naratīva analīzi un daļēji strukturēto interviju, ar kurām tika veikts pētījums. Empīriskajā daļā aprakstīti iegūtie rezultāti no 70 izpētītām intervijām.

Līdz šim, cik zinu, vēl nav pētīti Latvijas sportistu naratīvi “Sporta Avīzes” jaunā formāta portretintervijās. Izpētot, kādus naratīvus izmanto Latvijas sportisti un secinot, kā viņi sevi reprezentē, tiks iegūtas zināšanas, kuras noderēs tālākai profesionālajai darbībai žurnālistikā. Būs paplašinājies redzesloks par reprezentācijas un intervēšanas procesu, kā arī par mūsu valsts sportistiem. Plašais redzesloks, iegūtās zināšanas dos iespēju intervijām ar sportistiem vai jebkurām citām personībām sagatavoties pēc iespējas labāk.

1. REPREZENTĀCIJA

Mēs, cilvēki, šobrīd dzīvojam laikā, kad miers no daudzu dzīvēm ir pazudis un to pašu varētu attiecināt arī uz uzticību. Kā iemesls tam ir nepatīkamie, nesaprotamie un pašu cilvēku izraisītie notikumi, kuri, ja ne katru dienu, tad ik pārdienas pāršalc visu pasauli. Šajā laikā ir grūti atrast, kādu, kurš vēl aizvien zina, ko tad īsti nozīmē miers un ko uzticība, jo naida pilnās cilvēku rīcības ir novedušas pie daudzām traģēdijām. Tomēr uzticība un neuzticība var *iet roku rokā*. Cilvēki var ikdienā neuzticēties daudzām lietām, bet ja runa ir par medijiem un viņu sniegto informāciju – tiek ticēts, ka paustās ziņas ir patiesas. Cilvēki no tām ietekmējas, tāpēc gan uz drukātajiem, gan elektroniskajiem medijiem gulstas milzīga atbildība. Mediji ietver sevī dažnedažādas lietas, tostarp tādu jēdzienu kā reprezentāciju.

1.1. Reprezentācijas jēdziens

Lai izskaidrotu, kas ir reprezentācija, nepietiek ar vienu konkrētu definīciju un viena noteikta izskaidrojuma vārdam reprezentācija nemaz nav. Piemēram, pētniece Džena Veba (Webb) apgalvo, ka šo terminu pielieto daudzās un dažādās sfērās, tāpēc to arī var skaidrot atšķirīgi – katrai jomai atbilstošāk. Pamatā reprezentācija tiek skaidrota saistībā ar tekstiem un nozīmēm. Respektīvi, reprezentācija ir tā, kas palīdz izprast tekstos iekļautās nozīmes.¹ Turklāt tā ir ikdienas neatņemama sastāvdaļa, jo reprezentācija veicina gan cilvēku savstarpējo attiecību jeb komunikācijas izpratni, gan to, kā saprotam vidi, kurā dzīvojam un kura ir mums apkārt. Pētniece uzskata, ka notikumu reālo dabu cilvēki nemaz neizprot, jo, piemēram, tāda lieta kā cilvēka kultūras tradīcijas ietekmē uztvert lietu patiesumu. Attiecīgi, mēs uztveram un redzam kaut kādu lietu pēc savas pieredzes, savas kultūras tradīcijām, bet tas nenozīmē, ka tā lieta, savā patiesajā būtībā, tāda arī ir. Būtiskākie jautājumi reprezentācijas pētīšanā – kurš ir reprezentācijas veidotājs, ko konkrētā reprezentācija tieši nozīmē un kāds iespaids par nozīmi rodas?²

Savukārt sociologs Stjuarts Hols (Hall) reprezentāciju iedala divās sistēmās – mentālās reprezentācijas un valodas. Pirmā sistēma nozīmē to, ka cilvēki veido savas interpretācijas par citiem, par dažādiem notikumiem un objektiem balstoties uz savām domām. Mēs radām konceptus atkarībā no tā, ko domājam un spējam to darīt, kā par materiālām lietām, kuras

¹ Webb, J. (2009). *Understanding Representation*. London: SAGE Publications. P. 1.

² Turpat. 2. lpp.

fiziski varam sataustīt, piemēram, krēsls un galds, tā par pilnīgi nemateriālām jeb abstraktām, kā piemēram, karš, nāve, Dievs.³

Kā zināms, pasaulē nav divu vienādu cilvēku – katrs indivīds viens no otra atšķiras un katram galvā darās, kas cits. Interpretācijas par vienu un to pašu lietu, uzskatu, pasaules redzējumu var būt pilnīgi dažādas, jo tās rodas no mūsu galvās esošajām *konceptuālajām kartēm*, bet katram šī *karte* ir sava, tātad atšķirīga. Tomēr, kad indivīdi savā starpā komunicē, var atklāties, ka ir lietas, par kurām interpretācijas saskan vai ir ļoti līdzīgas. Vairums gadījumu tas notiek pateicoties vienas kultūras piederībai. Cilvēki, kuri pārstāv vienu kultūru būs ar līdzīgām vai tādām pašām vērtībām nekā tad, ja viņu kultūras atšķirtos.⁴ Tajā pašā laikā, ja cilvēkiem ir līdzīgas *konceptuālās kartes*, tas vēl neko nenozīmē jeb ar to ir par maz.

Veids, kā cilvēki viens ar otru var dalīties savos konceptos un savās nozīmēs – izmantojot valodu, kura ir reprezentācijas otra sistēma. Tā ir ļoti būtiska, jo tikai ar valodas palīdzību nozīmes tiek veidotas. Valoda sastāv no tādām zīmēm kā vārdi, skaņas un attēli, un šīs zīmes tiek izmantotas, lai galvās esošos konceptus jeb mūsu domas varētu nodot pārējiem cilvēkiem. Turklāt nav tā, ka valoda ietver sevī tikai vārdu izrunāšanu vai vārdu rakstīšanu. Arī cilvēku žesti, apģērbs, ko velkā, mūzika, gaismas luksoforā kaut ko nozīmē. Arī tie ietilpst valodā, lai arī nav lingvistiski.⁵ No tā izriet, ka tas, kā cilvēki var reprezentēt savas domas, ir pielietojot valodu jeb zīmes.

Pēc S. HOLA uzskatiem reprezentācija tiek skaidrota, kā valodas izmantošana, kura dod iespēju otram cilvēkam atklāt un pateikt kaut ko ar jēgu. Tādējādi cilvēku un kultūru starpā norisinās mijiedarbība, kurā cits ar citu apmainās ar radītajām nozīmēm, kas iegūtas reprezentācijas procesam notiekot.⁶ Vēl ir atrodams skaidrojums, ka kaut ko reprezentēt nozīmē aprakstīt vai attēlot, ar iztēlošanās palīdzību aptvert prātā, kā arī simbolizēt.⁷

Rezumējot informāciju par reprezentāciju kā jēdzienu, būtiski ņemt vērā tās spēju būt daudzveidīgai un konkrētai vienlaicīgi. Var dažādi izskaidrot, kas ir reprezentācija, bet lai no kuras puses jeb sfēras to aplūkotu, nākas saskarties ar tādu lietu kā pieredzi, kurā izpaužas konkrētība. Cilvēka pieredze ir konkrēta lieta, jo katram tā ir sava un tieši tāda, kāda tā ir. Ar

³ Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: SAGE Publications. P. 17.

⁴ Turpat. 18. lpp.

⁵ Turpat. 18 – 19. lpp.

⁶ Hall, S., Evans, J., Nixon, S. (2013). *Representation. Cultural Representations and Signifying Practices*. London: SAGE Publications. P. 1.

⁷ Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. P. 16.

konkrētu pieredzi cilvēki uztver un izprot reprezentāciju, bet nedrīkst aizmirst, ka pieredzes nav vienādas, kā rezultātā nākas saskarties ar reprezentācijas daudzveidību.

1.2. Reprezentācijas pieejas

Pastāv trīs pieejas, kā ar valodas palīdzību notiek reprezentācija – refleksīvā jeb atspoguļojošā, nodoma un konstrukcionisma pieeja.

- Refleksīvā jeb atspoguļojošā pieeja skaidro to, ka valoda ir kā spogulis. Konkrēts objekts, lieta, notikums vai indivīds jau sevī pašā ietver patieso nozīmi, bet valoda, šo pastāvošo nozīmi, vienkārši ataino.⁸ Tomēr, pēc pētnieces Dž. Vebas domām – nav tā, ka valoda tikai kā spogulis atspoguļo patiesās nozīmes, tā tomēr izveido arī nozīmes interpretāciju.⁹
- Nodoma pieeja ir pretēja reflektīvajai, jo nozīmes nevis jau eksistē, bet tās ar valodas palīdzību tiek izveidotas. Komunikatori savus nodomus, nozīmes izveido tādus, kādus paši vēlas, tomēr jāņem vērā, ka komunicējot savā starpā, tiek izmantotas valodu veidojušās zīmes, tāpēc pastāv robežas, kā un ko komunikatori pasniedz.¹⁰ Arī S. Hols norāda uz šīs pieejas trūkumu saistībā ar to, ka, lai arī it kā cilvēki izveido savas unikālās nozīmes, tām tomēr jāiekļaujas valodas kopīgajos kodos, lai arī citi tās izprastu.¹¹
- Kas attiecas uz konstrukcionisma pieeju – nozīmes tiek konstruētas reprezentācijas procesa laikā.¹² Ar šo pieeju tiek skaidrots, ka materiālās lietas nepiešķir nozīmes, bet gan to nozīme izveidojas brīdī, kad cilvēki izmanto reprezentācijas sistēmas jeb konceptus un zīmes. Reprezentācijas sistēmas pielieto sociālie aktori, kuri tādējādi konstruē nozīmes, jēgu pasaulei un tajā visā dalās ar pārējiem.¹³

Reprezentācija nav iedomājama bez valodas izmantošanas. Neatkarīgi no tā, kuru pieeju izmanto, reprezentācijā tai ir svarīga loma, jo valoda, kura neaprobežojas tikai ar mutiski izteiktiem vārdiem, sniedz iespēju veidot nozīmes.

⁸ Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. P. 24.

⁹ Webb, J. (2009). *Understanding Representation*. P. 43.

¹⁰ Turpat.

¹¹ Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. P. 25.

¹² Webb, J. (2009). *Understanding Representation*. P. 44.

¹³ Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. P. 25.

1.3. Mediju reprezentācija

Dzīve, cilvēkiem, nav iedomājama bez medijiem, jo kā gan citādāk, lai uzzina aktuālāko informāciju, kas notiek pasaulē. Mediji nenodarbojas vienkārši ar informācijas atlasīšanu un publicēšanu – tie nepārtraukti ar valodas palīdzību izveido reprezentācijas, konceptus, no kuriem mediju patērētāji ietekmējas. Mediji rada nozīmes un arī tās konstruē.¹⁴

Mediji, konstruējot realitāti, izvēlas, ko tieši viņi vēlas konstruēt. Klausoties radio, lasot drukātajos medijos vai skatoties televīzijā ziņas, bieži saskaramies ar nepatīkamu, negatīvu jeb sliktu informāciju. Iemesls, kāpēc tā ir – ziņas, kuras ir dramatiskākas, saistītas ar konfliktiem, raisot lielāku interesi. Turklāt, kad notiek ziņu selekcija, kas nepieciešama, lai saprastu, kuru ziņu mediji konstruēs un publicēs, vērā tiek ņemta būtiska lieta – sabiedrības kultūra. Respektīvi, ko stāstīt un ko nestāstīt cilvēkiem nosaka kultūra, kurā viņi dzīvo.¹⁵ No tā izriet, ka medijos pieejamā informācija sniedz priekšstatu par sabiedrību. Mēs varam pateikt un raksturot, kādi ir cilvēki, piemēram, Latvijā, ja izpētām šejienes mediju konstruēto realitāti.

Lai arī cilvēki ietekmējas no mediju konstruētās realitātes, nav tā, ka tie norāda, kas tieši mums ir jādodomā. Drīzāk mediji ar sniegto informāciju parāda, par ko ir jādodomā, kuri ir konkrētā brīža svarīgākie jautājumi, notikumi, uz kuriem cilvēkiem ir jāfokusējas.¹⁶ Tajā pašā laikā, runājot par masu medijiem un to darbu, ko tie ik dienas dara – konstruē realitāti, tādējādi norādot cilvēkiem, par ko domāt, liek aizdomāties par brīvības izpratni.¹⁷ Cilvēki no brīvas gribas par kaut ko nedomā, viņi par to domā, jo mediji tā vēlas. Tomēr cilvēki nav spiesti mediju pausto informāciju uzskatīt par pieņemamu un tai pakļauties.¹⁸

Skaidrojot reprezentāciju nācās saskarties, cik daudzveidīgi definējumi šim jēdzienam pastāv. Šajā apakšnodaļā, aplūkojot konkrētāk reprezentāciju saistībā ar medijiem, jāsastopas ar vēl vienu veidu, kā tā tiek izskaidrota. Profesors un filmu pētnieks Ričards Daiers (Dyer) reprezentāciju skaidro ar tādām kā kategorijām, kuras reprezentācija sevī ietver. Reprezentācija sastāv no:

1. Mediju valodas, zīmēm, kuras izmanto, lai auditorijai reprezentētu pasauli;
2. Reprezentētā pārstāvja – kādā apjomā un kas veido priekšstatus, pievērš uzmanību stereotipiem;

¹⁴ Webb, J. (2009). *Understanding Representation*. P. 30.

¹⁵ Chandler, D. (no date). *Notes on the Construction of Reality in TV News Programmes*. Retrieved from <http://visual-memory.co.uk/daniel/Documents/short/news.html#Top>.

¹⁶ Littlejohn, S. W., Foss, K. A. (2009). *Encyclopedia of Communication Theory*. Los Angeles: SAGE Publications. P. 31.

¹⁷ Luhmann, N. (2000). *The Reality of the Mass Media*. USA: Polity Press. P. 86.

¹⁸ Turpat.

3. Reprēzentācijas atbildīgā – uzmanība uz to, kā mediju veidotie teksti ietekmē reprēzentāciju;
4. Auditorijas domām – ko viņi domā, kas viņiem tiek reprēzentēts.¹⁹

R. Daiera interpretācijā par reprēzentāciju parādās tāda lieta kā stereotips. Mediju konstruētajā realitātē stereotipi ir bieža parādība, jo tas ir veids, kā radīt nozīmes. Sabiedrība ar stereotipu palīdzību labāk izprot pasauli.²⁰ Stereotipi tiek skaidroti kā priekšstati, bet cilvēkiem ir izveidojušies priekšstati jeb pieņēmumi arī par pašiem stereotipiem. Tie ir šādi:

1. Stereotipi vienmēr ir kļūdaini, maldīgi;
2. Stereotipiem ir nievājoši jēdzieni;
3. Stereotipi ir par sabiedrības grupām, ar kurām mums ir mazs vai vispār nav nekāda kontakta;
4. Stereotipi ir par minoritātēm;
5. Stereotipi ir vienkārši;
6. Stereotipi ir nelokāmi, tādi, kas nemainās;
7. Stereotipi nav strukturāli pastiprināti;
8. Pretrunīgu stereotipu pastāvēšana ir, kā pierādījums tam, ka stereotipi ir kļūdaini;
9. Cilvēki, vai nu ir stereotipu pilni par sabiedrības grupām vai nē;
10. Ja kādam ir stereotips, par kādu no sabiedrības grupām, tad var viegli prognozēt, kāda būs viņa izturēšanās pret šīs grupas dalībnieku.²¹

Mediji, konstruējot realitāti, izmanto stereotipus, tādējādi spēcīgi ietekmējot to izplatšanos. Tomēr jāsaprot, ka ne jau mediji ir tie, kas tos rada – stereotipi ir daļa no ikdienas dzīves un mediji tikai atgādina cilvēkiem jau zināmo.²² To izmantošana realitātes konstruēšanā ļauj lakoniskā un konkrētā veidā nodot ļoti plašu informāciju.²³ Vēl bez informācijas ierobežošanas stereotipi ļauj izprast sabiedrību, kā arī katra paša indivīda vietu viņa pielāgotajā pasaulē. Respektīvi, stereotipi ir nemainīgi priekšstati par pasauli, kurā mūsu paradumi, spējas, cerības, gaidas ir tām pielāgojušās.²⁴

¹⁹ Lacey, N. (1998). *Image and Representation: Key Concepts in Media Studies*. New York: PALGRAVE. P. 131.

²⁰ Turpat. 135. lpp.

²¹ Lacey, N. (1998). *Image and Representation: Key Concepts in Media Studies*. P. 134 - 135.

²² Turpat.

²³ Fiedler, K., Freytag, P., Kashima, Y. (2008). *Stereotype Dynamics: Language-Based Approaches to the Formation, Maintenance, and Transformation of Stereotypes*. New York: Lawrence Erlbaum Associates. P. 96.

²⁴ Lippmann, W. (1922). *Public Opinion*. New Brunswick: Transaction Publishers. P. 95. Retrieved from https://monoskop.org/images/b/bf/Lippman_Walter_Public_Opinion.pdf

Kopumā jāsecina, ka runājot par mediju reprezentāciju vietā varētu būt visiem labi zināmais teiciens – koks ar diviem galiem. No vienas puses cilvēki nevar nekādi iztikt bez mediju konstruētās realitātes, jo nav iespējams būt klātesošiem visos pasaules notikumos, bet no otras puses – mēs esam mediju konstruētās realitātes varā. Cilvēki katru dienu saskaras ar dažāda veida informāciju, par kuru mediji vēlas, lai viņi domā un lai gan tie nenorāda, kādas domas tieši cilvēkiem ir jādomā – cilvēku uzskati, viedokļi savā ziņā izveidojas un ietekmējas no mediju sniegtās informācijas jeb no mediju reprezentācijas konceptiem.

2. NARATĪVS

Cilvēka dzīve sastāv no ļoti daudzām sastāvdaļām. Kādas ir mazāk svarīgas, kādas tieši otrādi – pat ļoti svarīgas. Lai arī šīs sastāvdaļas katram no mums ir neskaitāmi daudz, grūti iedomāties, kāda būtu cilvēka dzīve un ikdiena, ja kāda no tām iztrūktu. Iepriekšējā nodaļā aplūkojām reprezentāciju un mediju konstruēto realitāti, kuras arī veido cilvēka dzīvi, tomēr ikdienā par tām, kā būtiskām savas dzīves sastāvdaļām, nemaz nedomājam un pat neaizdomājamies. Tāpat ir ar notikumiem. Pasaulē katru sekundi kaut kas notiek, notikums seko notikumam un tā visu laiku bez apstājas. Viena cilvēka ikdiena ir pilna ar notikumiem, bet visā pasaulē kopā mēs esam miljardiem – notiek neskaitāmi daudz notikumi, kuri veido ikviena dzīvi. Notikumi ir stāsti jeb naratīvi, bez kuriem dzīve nebūtu iedomājama.

2.1. Naratīva jēdziens

Ar naratīva un naratoloģijas jēdzienu tiek skaidrots viss, kas stāsta stāstu. Naratīvs var būt teksts, attēls, ainas, notikumi un dažāda veida kultūras artefakti.²⁵ Būtiski, ka naratīviem jeb stāstiem ir dažādas formas un žanri, tomēr vēl svarīgāk, ka neskatoties uz to veidu – mutiski vai rakstiski naratīvi, romāni vai vēstules, filmas vai operas – šie stāsti ir par piedzīvoto pieredzi. Tā tiek strukturēta un reprezentēta ar šo dažādo naratīvu palīdzību.²⁶

Ikviena cilvēka ar naratīviem ir ļoti ciešā saiknē, jo mēs katrs tos vienas dienas laikā izveidojam vairākas reizes un tā katru dzīves dienu jau kopš agra vecuma. Līdzko bērns spēj salikt kopā vārdus – viņš sāk veidot naratīvus. Kas svarīgi – naratīviem ir vajadzīga darbība. Tādējādi, ja lietvārdam seko darbības vārds, meklējama saistība ar naratīvu.²⁷ Piemēram, ja bērns mammai pateiks, ka ir apēdis ābolu, tad tas būs neliels, bet tomēr naratīvs. Ābols viens pats nav naratīvs.

To, ka naratīva gadījumā īpaši svarīga ir darbība, apliecina arī trīs pamatvirzieni, kuros naratīvs ir sadalīts un kuri to izskaidro – naratīva materiāls, naratīvā aktivitāte un naratīva vadīšana. Lai izveidotos naratīvs ir nepieciešamas minimālas teksta pazīmes, tā tiek izskaidrots naratīva materiāls. Tajā ietilpst darbība un tēls. Ja nav darbības, tad to nevar saukt par naratīvu, tas drīzāk ir portrets, attēlojums. Līdzīgi kā piemērā ar bērnu un ābolu, kad viens pats ābols nav naratīvs, arī telefons, mašīna un detektīvs neveido naratīvu, kamēr nenotiek šo

²⁵ Bal, M. (1997). *Narratology: Introduction to the Theory of Narrative. Edition 2.* Canada: University of Toronto Press. P. 3.

²⁶ Dunn, A., Fulton, H., Huisman, R., Murphet, J. (2005). *Narrative and Media.* Cambridge: Cambridge University Press. P. 27.

²⁷ Abbott, H. P. (2008). *The Cambridge Introduction to Narrative. Edition 2.* Cambridge: Cambridge University Press. P. 1.

lietu iekustināšana darbību virknē. Respektīvi, telefonam ir jāzvana, detektīvam ir jāatbild uz zvanu un tad jāielec mašīnā. Darbības ir kā darbības vārdi, kuri izveido kontaktu starp atsevišķiem un dažādiem lietvārdiem, tā izveidojot naratīvu.²⁸ Savukārt, kas attiecas uz tēlu, tad domas dalās. Ir naratīva definīcijas, kurās tēlam netiek piešķirta būtiska loma, jo daudz svarīgāka esot darbība. Kā piemēru var minēt Aristoteli – pēc viņa uzskatiem tēls naratīvā ir vienkārši nevajadzīgs. Tomēr naratīvu eksistence ir atkarīga tieši no vienlaicīgas un saskaņotas darbības un tēla klātbūtnes.²⁹

Lai kaut ko, kas pēc būtības nav naratīvs, bet kurš satur naratīvam nepieciešamo materiālu, pārvērstu jeb transformētu naratīvā ir nepieciešami divi procesi – sekošanas un rāmēšanas. Šie procesi ir attiecināmi uz tādu naratīva pamatvirzienu kā naratīvā aktivitāte, kura ietver naratīva stāstīšanas pasniegšanas klātbūtni un naratīva materiāla organizēšanu. Vai citiem vārdiem sakot – sekošanu un rāmēšanu.³⁰ Viens no būtiskākajiem naratīva aspektiem slēpjas naratīvu lasītāju līdzī sekošanas jēgā. Varēšana sekot līdzī no darbības uz darbību un no notikuma uz notikumu ir ļoti svarīga. Piemēram, filmā rāda ilgu kadru ar daudziem cilvēkiem, bet tad pēkšņi parāda vienu konkrētu indivīdu – kamera fokusējas un seko tikai šai konkrētajai personai. Ja nekustīgā kadra, kurā rāda vairākus cilvēkus, telpa ir neitrāla, tad pretēja situācija rodas brīdī, kad kamera seko līdzī tēlam, jo tas ir veids, kā tiek nodots mājieni, ka konkrētā filmas aina vai notikums ir jālasa kā naratīvs.³¹ Otrs process, kurš ietilpst naratīva aktivitātē ir saistīts ar rāmējumu. Ir naratīvi, kuru atpazīšanai pietiek ar naratīva materiālu jeb darbību un tēlu, un vienu no naratīvās aktivitātes procesiem – sekošanu. Respektīvi, lai saprastu, vai konkrētais teksts ir naratīvs, lielākoties uzmanība tiek pievērsta tikai tam, vai tas satur šīs iepriekšminētās trīs lietas. Tomēr pastāv naratīvi, kurus atpazīt var tikai tad, ja tas ir pilnībā ierāmēts.³² Citiem vārdiem runājot, viena no definīcijām skaidro to, ka naratīvs ir stāsts ar sākumu, vidusdaļu jeb galveno daļu un nobeigumu.³³ Tieši rāmēšanas process iedod tekstam sākumu un beigas – bez rāmējuma tam ir tikai vidusdaļa. Neskatoties uz to, ka rāmēšanas process ierobežo tekstu, tas negarantē, kādu īpašu iekšējo organizāciju pašā tekstā.³⁴

Kā trešais un noslēdzošais pamatvirziens, kurš izskaidro naratīvu, ir naratīva vadīšana. Šis pamatvirziens nosaka lasīšanas praksi, kura vajadzīga, lai skaidrotu naratīva materiāla un

²⁸ Altman, R. (2008). *A Theory of Narrative*. New York: Columbia University Press. P. 10 – 11.

²⁹ Turpat. 12 – 14. lpp.

³⁰ Turpat. 15 – 17. lpp.

³¹ Turpat. 15 – 16. lpp.

³² Turpat. 17 – 18. lpp.

³³ Turpat. 6. lpp.

³⁴ Turpat. 18. lpp.

naratīvās aktivitātes procesus.³⁵ Lai izskaidrotu, kā par piemēru var ņemt to pašu kadru ar vairākiem cilvēkiem. Ja skatītājs skatās un starp vairākām nepazīstamām sejām, tomēr atpazīst vienu slavenu aktieri vai vienkārši iztēlojas, ka redz savu labu draugu starp šiem daudzajiem cilvēkiem, tad šādos gadījumos pastāv ļoti liela iespējamība, ka skatītājs konkrētajam indivīdam sekos līdzī viscaur notikumam tieši tāpat, ja kamera būtu izvēlējusies fokusēties uz šo tēlu. No tā izriet, ka skatītājs vai naratīva lasītājs var uzņemties atbildību par stāstījumu un naratīva aktivitāti. Naratīva vadīšana var rasties no personīgajām interesēm, profesionālajiem mandātiem vai sociālajām gaidām un kas būtiski, bez šīs naratīva vadīšanas no lasītāja puses – tekstus kā naratīvus nemaz nevar nolasīt. Naratīva vadīšana vienmēr ražo ievērojamus naratīva materiālus un tikpat vērā ņemamas naratīvās aktivitātes.³⁶

Lai arī ir dažādu veidu naratīvi, to lasīšanā vienmēr ir iesaistīti aplūkotie naratīva pamatvirzieni un sadalījumi – naratīva materiāla klātbūtne, naratīvās aktivitātes īstenošana un naratīva vadīšanas izvēršanās.³⁷

Aplūkojot naratīva jēdzienu šķiet būtiski vēl pieminēt, ka to var definēt arī kā notikumu ķēdi, kurā īpaši svarīga loma ir cēloņsakarību attiecībām un to parādīšanos laikā un telpā.³⁸ Ja ir doti vairāki notikumi pēc kārtas, bet tiem nav cēlonisku izskaidrojumu un trūkst laika, kā arī telpas faktors, tad tos ir grūti izprast un vispār uztvert kā vienotu stāstu jeb naratīvu.

No Latīņu valodas vārds “narre” vispār nozīmē “darīt zināmu” un naratīvs to arī dara. Ar naratīva palīdzību tiek nodota informācija, bet jāsaprot, ka vilcienu stacijās tablo ar vilcienu pulksteņa laikiem, lai arī nodot informāciju – nav naratīvs. Palīdzēt atšķirt naratīvu no pārējām formām var naratīvu struktūras.³⁹

2.2. Naratīva struktūra

Tāpat kā stāstu formas un žanri var būt dažāda veida, tā arī stāsta struktūras var būt atšķirīgas. Raksturīgākās no tām ir lineārās un aplūveida. Ar lineāras struktūras naratīvu tiek skaidrota loģiski strukturēta secība. Tas, ka notikumi seko viens pēc otra loģiskā kārtībā nevis tādā kā haosā, ir pateicoties cēloņiem. Respektīvi, viens notikums ir cēlonis tam, ka tiek

³⁵ Altman, R. (2008). *A Theory of Narrative*. P. 10.

³⁶ Turpat. 19 – 21. lpp.

³⁷ Turpat.

³⁸ Bordwell, D., Thompson, K. (2008). *Film Art: An Introduction. Edition 8*. New York: McGraw-Hill. P. 75.

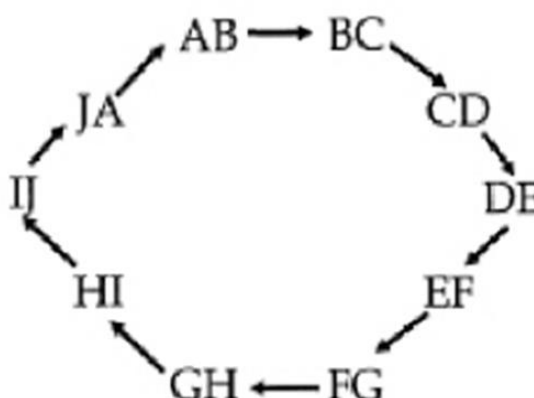
³⁹ Lacey, N. (2000). *Narrative and Genre: Key Concepts in Media Studies*. Basingstoke: PALGRAVE. P. 13.

izraisīts nākamais notikums. No šī izriet būtiska lieta – lai rastos lineāras struktūras naratīvs, ir vajadzīgi vismaz divi savienoti notikumi.⁴⁰ Lineāro struktūru reprezentē šādi (sk. 2.1. att.):

$$A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D \rightarrow E \rightarrow F \rightarrow G \rightarrow H \rightarrow I$$

2.1. att. Lineāra veida struktūra⁴¹

Tātad notikums seko pēc notikuma, A seko B, kas savukārt tālāk C un tā līdz I, ar ko arī stāsts beidzas. Pavisam cita situācija ir attiecībā uz apļveida naratīva struktūru (sk. 2.2. att.):

2.2. att. Apļveida struktūra⁴²

Galvenā ideja apļveida naratīva struktūrā ir tāda, ka stāsta beigas atgriežas pie stāsta sākuma. Kā redzams attēlā, A ir attiecības ar B, savukārt B ir attiecības ar C un tā līdz brīdim, kad J ir attiecības ar A, kuram naratīva sākumā bija attiecības ar B. Apļveida kustība

⁴⁰ Lacey, N. (2000). *Narrative and Genre: Key Concepts in Media Studies*. P. 13 – 14.

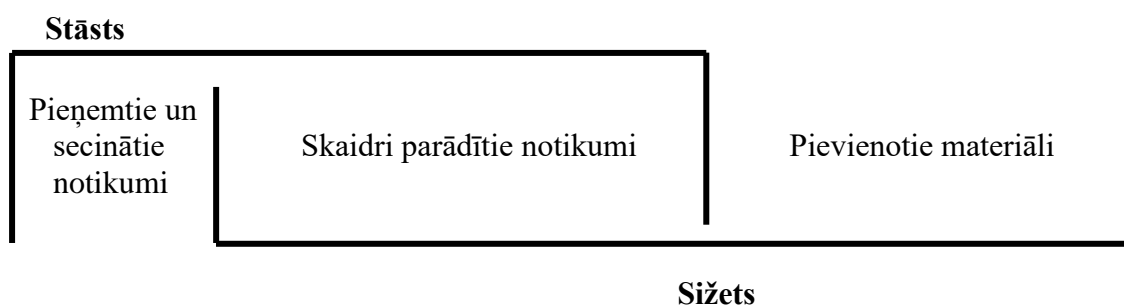
⁴¹ Berger, A. A. (1997). *Narratives in Popular Culture, Media, and Everyday Life*. USA: SAGE Publications. P. 4.

⁴² Turpat.

noslēdzas atgriežoties pie sākuma.⁴³ Kā vienu no piemēriem, kas precīzi izskaidro un parāda apļveida struktūras dabu, var izmantot Artūra Šniclera lugu “Rondo”, kurā notiek desmit dialogi jeb notikumi apļveida kustībā:

1. AB: ielasmeita un karavīrs;
2. BC: karavīrs un istabene;
3. CD: istabene un jauns-kungs;
4. DE: jauns-kungs un sieva;
5. EF: sieva un vīrs;
6. FG: vīrs un jaunkundze;
7. GH: jaunkundze un dzejnieks;
8. HI: dzejnieks un aktrise;
9. IJ: aktrise un grāfs;
10. JA: grāfs un ielasmeita.⁴⁴

Apakšnodaļā par naratīva jēdzienu darba autore pieminēja, ka naratīvu definē arī kā notikumu ķēdi ar cēloņsakarību attiecībām laikā un telpā. Tā nav tikai definīcija, bet arī veids, kā naratīvu strukturēt (*sk. 2.3. att.*):

*2.3. att. Naratīva kā notikumu ķēdes struktūra*⁴⁵

Notikumu ķēde, kurā nozīmīga loma ir cēlonim, laikam un telpai ir kopīga gan stāstam, gan sižetam. Tomēr starp tiem nevar likt vienādības zīmi – stāsts un sižets ir nošķiramas lietas. Deivids Bordvels (Bordwell) un Kristina Tompsona (Thompson) izskaidro to tā, kā redzams attēlā – naratīvos ir gan tādi notikumi, kurus skaidri parāda, gan tādi, kurus skatītājs, naratīva lasītājs pats pieņem un izsecina. Kopā saliekot notikumus, kuri tiek atklāti parādīti ar lasītāja paša izsecinājumiem – veidojas stāsts. Kas attiecas uz sižetu, tad arī tajā ietilpst notikumi, kuri, piemēram, filmā ir jau skaidri redzami un skatītājiem doti

⁴³ Berger, A. A. (1997). *Narratives in Popular Culture, Media, and Everyday Life*. P. 4.

⁴⁴ Turpat. 4 – 5. lpp.

⁴⁵ Bordwell, D., Thompson, K. (2008). *Film Art: An Introduction. Edition 8*. P. 77.

priekšā, bet atšķirībā no stāsta sižets veidojas arī no dažādiem pievienotajiem materiāliem. Šiem materiāliem nav nekādas saistības ar stāstu, jo tie vienkārši neietilpst stāsta pasaulē. Piemēram, filmā skan mūzika, bet tas ir pievienotais materiāls, kuru filmas varoņi nemaz nedzird. No tā izriet, ka šī mūzika nav piederīga stāstam.⁴⁶

Savukārt naratīvu, kuram ir gan sākums, gan vidusdaļa, gan beigas var strukturēt, piemēram, šādi:

tēze – antitēze – sintēze

Piemēram filmā, vispirms kā sākuma situācija ir tēze, bet tad, kā pretstats tai parādās antitēze (filmā radās, kāda problēma). Savukārt brīdī, kad problēma tiek pārvarēta, it kā vajadzētu būt atkal sākuma situācijai, bet kas būtiski – antitēze ir ietekmējusi varoni, kā rezultātā rodas sintēze.⁴⁷

Struktūru veidi parāda, kā veidojas naratīvs. Tātad tas var būt gan lineārs, gan apļveida, gan notikumu ķēdes veidā veidots, arī struktūrā, kas parāda naratīva sākumu, vidusdaļu un nobeigumu. Formas, kādās naratīvs var pastāvēt ir daudz, tāpat arī to struktūra.

2.3. Naratīva ilgums

D. Bordvels un K. Tompsone, rakstot par filmām, izskaidro trīs naratīva laika tipus – sižets, stāsts un ekrāns. Tie neattiecas tikai uz filmām, bet gan uz jebkāda veida un žanra naratīviem:

1. Sižeta ilgums, tātad attiecas uz laiku, ko aptver sižets. Pusteikumā vai pat sekundes daļā var paiet tūkstoš sižeta gadi. Tāpat sižeta ilgums var būt vienāds ar “reālo laiku”, bet tas notiek reti.

2. Stāsta ilgums ir attiecināms uz laiku, ko aptver stāsts. Atšķirībā no sižeta – stāsta ilgums ir lielāks. Stāsta ilgumā ietilpst arī seni pagātnes notikumi.

3. Ekrāna ilgums ir attiecināms uz konkrētu laika garumu, kas vajadzīgs, lai parādītu filmu vai televīzijas programmu. Tas tikpat labi var būt attiecināms arī uz novelēm vai radio klausīšanos.⁴⁸

⁴⁶ Bordwell, D., Thompson, K. (2008). *Film Art: An Introduction. Edition 8*. P. 76 – 77.

⁴⁷ Lacey, N. (2000). *Narrative and Genre: Key Concepts in Media Studies*. P. 28–29.

⁴⁸ Turpat. 21 – 22. lpp.

Zināt jebkāda žanra naratīva ilgumu jeb laiku var būt tikai noderīgi, jo arī tas ir veids kā labāk izprast naratīvu. Ilguma faktors, lai arī mazs puzzles gabaliņš no lielās bildes, tomēr ir labs palīglīdzeklis, lai iegūtu lielāku skaidrību par naratīvu.

2.4. Naratīvs drukātajā presē

Tā kā bakalaura darba pētījumā tiks pētīti Latvijas sportistu naratīvi žurnāla “Sporta Avīze” portretintervijās, ir lietderīgi izprast un uzzināt, ko vairāk par naratīviem un to veidošanu drukātajos medijos. Laikraksti un žurnāli sniedz cilvēkiem iespēju izlasīt neskaitāmi daudz rakstus ar dažāda veida informāciju, tomēr rodas jautājums vai, piemēram, ziņas ir naratīvi?

Šajā jautājumā nav viennozīmīgas vienprātības – kamēr vieni domā, ka starp ziņu informāciju un naratīvu ir skaidri redzama atšķirība, tikmēr citi savukārt apgalvo, ka naratīvu kā galveno strukturēšanas principu var atrast visa veida ziņās.⁴⁹ Piemēram, žurnālists un valodnieks Alans Bels (Bell) ir teicis šādus vārdus: “Žurnālisti neraksta rakstus, viņi raksta stāstus – ar struktūru, noteiktu kārtību, viedokli un vērtībām.”⁵⁰

Mūsdienās par ziņu var kļūt jebkas, kas ir aktuāls, precīzas informācijas un interesants, un lai arī definīcijas, kuras izskaidro ziņas, ir gana daudz, pastāv trīs būtiskas pamatlīnijas:

1. Faktiskā informācijas ir ziņu pamatu pamats – mediji pārdod precizitāti. Ja tās nav, tad produkts ir fikcija nevis ziņas;
2. Jo vairāk ziņas personiski ietekmē un iedarbojas uz auditoriju, jo labāk. Ziņu skatītāji, lasītāji un klausītāji vēlas identificēties ar informāciju, kuru saņem;
3. Cilvēkiem aizņemtajā ikdienā nav laika studēt jeb pētīt ziņas. Ziņām jābūt kodolīgām un tādām, kuras viegli lasīt, uztvert.⁵¹

Īpaši jāizceļ divi galvenie ziņu veidi – “hard” un “soft.” Ja “hard” ziņas ir svarīgas un nopietnas, tādas, kuras pēc redaktoru ieskatiem cilvēkiem noteikti ir jāzina, tad savukārt “soft” ziņas ir vieglas, interesantas un tādas, kuras pēc redaktoru domām sagādātu baudu cilvēkam, ka viņš to zina.⁵² Var šķist, ka tieši “soft” ziņas ir parocīgākas un vairāk strukturētas kā naratīvi. Kaut vai tā iemesla dēļ, ka šo ziņu individuus ir vieglāk reprezentēt kā

⁴⁹ Dunn, A., Fulton, H., Huisman, R., Murphet, J. (2005). *Narrative and Media*. P. 226.

⁵⁰ Turpat. 227 – 228. lpp.

⁵¹ Reque, J., Tantillo, H. S., Babb, J., McIntosh, M., Denham, B. (2001). *Introduction to Journalism*. Houghton: Nextext. P. 34.

⁵² Turpat.

tēlus.⁵³ Tomēr žurnālistu darbs un pienākums ir jebkādu informāciju pārvērst naratīvā jeb stāstā. Arī “hard” veida ziņas ir naratīva forma, tikai to stāsta struktūra atšķiras no “soft” naratīva struktūras.⁵⁴

Savukārt jebkurš naratīvs, kuru mēs lasām žurnālos, tiek pateikts izmantojot divus veidus – ar valodu un attēlu. Kas visbūtiskākais, pirms tiek izlasīta teksta valoda, attēls jau ir sniedzis, kādu informāciju. Pateicoties attēlam tiek iegūti pirmie priekšstati un pirmās gaidas, kuras vēlāk, lasot tekstu, var gūt apstiprinājumu.⁵⁵

Var secināt, ka visas publikācijas drukātajā presē neatkarīgi no šo rakstu veidiem, var uztvert un lasīt, kā naratīvus, bet tās publikācijas, kurās ir ne tikai teksts, bet pievienotas klāt arī fotogrāfijas sniedz sava veida priekšrocības. Piemēram, pirms tiek sākota lasīta, kāda cilvēka portretintervija, no viņa bildēm var rasties pirmie iespaidi, gaidas, kāds cilvēks viņš ir. Savukārt pēc tam izlasot tekstu varēs saprast, vai intervijas naratīvi apstiprina iepriekš gūtos priekšstatus.

Reprezentācijas viens no veidiem ir naratīvs. Stāstu jeb notikumu, kas slēpjas zem naratīva jēdziena, var uztvert kā vienu no formām, ar kuras palīdzību notiek reprezentācija. Respektīvi, pētot, piemēram, cilvēku naratīvus, var uzzināt kā viņi sevi reprezentē, jo caur naratīviem izpaužas viņu piedzīvotā pieredze.

⁵³ Dunn, A., Fulton, H., Huisman, R., Murphet, J. (2005). *Narrative and Media*. P. 226.

⁵⁴ Turpat. 242. lpp.

⁵⁵ Turpat. 276 – 277. lpp.

3. INTERVIJA

Žurnālistikā intervijai ir būtiska loma, jo tā ir visa pamatā. Intervija ir visu žurnālistu darbarīks, ar kuru strādājot tiek iegūta nepieciešamā informācija (stāsti, viedokļi, komentāri, citāti, fona informācija u.c.). Lai pēc iespējas veiksmīgāks iznāktu gala rezultāts, intervētāju darbarīks pieprasa – saprotamu jeb skaidru jautājumu uzdošanu, rūpīgu ieklausīšanos intervējamā sniegtajās atbildēs, kā arī no intervētāja puses raidītus iedrošinājumus intervējamā virzienā.⁵⁶ Tomēr, lai arī darbošanās ar šo darbarīku varētu šķist vienkārša, jāpatur prātā, ka interviju salīdzina ar lauku, kurš pilns ar mīnām un žurnālistam pa to jāpārvietojas ļoti prātīgi.⁵⁷ Žurnālistiem jāreķinās ar milzīgo atbildību, kas uz viņiem gulstas, jo pietiek ar vienu ne tā uzdotu jautājumu vai izmantotu ne tādu pārfrāzējumu, interpretāciju, lai sekas būtu krietni nopietnas.

Viena no svarīgākajām lietām intervijā - uzticība. Nav būtiski, kas ir intervējamā persona vai personas, neatkarīgi no tā žurnālistu jeb intervētāju uzdevums ir viest viņos uzticību.⁵⁸ Ja būs uzticība, būs arī nepiespiesta un atklāta intervija. Tieši spēja panākt uzticību ir pazīme, ka intervētājs ir labs savā darbā. Vēl intervētāju, kurš pieprot labi strādāt ar tādu instrumentu kā interviju, raksturo tas, ka ar viņu ir ērti un viegli sarunāties, cilvēki, kas sarunājas ar intervētāju redz to, ka viņš ir ieinteresēts, rūpīgi seko līdzi un sadzird katru pateikto vārdu.⁵⁹

Bieži dzirdēts, ka interviju salīdzina ar sarunāšanos, kas neprasa piepūli, tomēr tas ir maldīgi, jo labas intervijas pamatā ir kārtīgs darbs, kuru ievērojot, var panākt izcilu rezultātu. No tā, kāda būs intervija, ir atkarīgs, kāds beigās iznāks stāsts – cik veiksmīgs un stiprs tas būs.⁶⁰ Intervija ietver gan pamatīgu pirms intervijas sagatavošanos jeb izpētes posmu, tāpat ir neskaitāmi daudz jautājumu veidi – jāsaprot, kurus konkrētajā situācijā izmantot vislabāk, kā arī, kādas intervēšanas tehnikas un stratēģijas pielietot intervijas laikā.

⁵⁶ Adams, S., Hicks, W. (2001). *Interviewing for Journalists*. London; New York: Routledge. P. 7 - 8.

⁵⁷ Fleming, C., Hemmingway, E., Moore, G., Welford, D. (2006). *An Introduction to Journalism*. London: SAGE Publications. P. 70 - 71.

⁵⁸ Frost, C. (2002). *Reporting for Journalists*. UK: Routledge. P. 96.

⁵⁹ Turpat. 103. lpp.

⁶⁰ Sedorkin, G., McGregor, J. (2002). *Interviewing: A Guide for Journalists and Writers*. Crows Nest, Australia: Allen & Unwin. P. 2.

3.1. Interviju jautājumu veidi

Var šķist, ka jautājumu uzdošana nav nekāds grūtais darbs, tomēr, lai intervētājs varētu saņemt pēc iespējas vairāk informācijas, turklāt tieši tādu, kādu viņam ir nepieciešama – ir jāpārziņda dažādu veidu jautājumi un atbilstoši situācijai, kā arī atbilstoši intervējamā cilvēka personībai jāspēj ar tiem variēt un pielietot.⁶¹

- Atvērtie jautājumi lielākoties nodrošina atbildi, kura būs garāka par dažiem vārdiem. Raksturīgākie vārdi, kurus izmanto, lai pajautāju intervējamajai personai atvērta tipa jautājumus ir “kā” un “ko.”⁶² Ja intervētājs grib, lai intervējamais atbild vēl plašāk par tikko runāto, viņš var izmantot atvērta tipa jautājumu – “atbalss.” Respektīvi, pajautājot jautājuma veidā tos pašus vārdus, kurus tikko viņam atbildēja intervējamais. Savukārt par “paplašinātiem” atvērtajiem jautājumiem dēvē tādus, kuri tiek uzdoti detalizētākas informācijas uzzināšanai. Bet brīžos, kad intervētājs nav pārliecināts, vai ir pareizi sapratis intervējamā atbildi, viņš var pajautāt atvērto “noskaidrošanas” jautājumu.⁶³ Lai arī atvērtie jautājumi ir ceļš uz bagātīgas informācijas iegūšanu, ir jāpatur prātā, ka intervējamais var aizrunāties pat pārāk plaši un novirzīties no intervētāja interesēm.⁶⁴
- Slēgtos jautājumus uzdod ar vārdu “vai” un uz tiem, kā atbildi var saņemt pretī tikai vienu “jā” vai vienu “nē”, tomēr šāda tipa jautājumi ir pavisam noderīgi brīžos, kad laika nepavisam nav, bet informācija kaut kādā veidā ir jādabū. Slēgtie jautājumi sniedz informāciju, kura ir kodolīga un faktiska.⁶⁵ Svarīgi atcerēties, ka ja ar atvērtajiem jautājumiem var nonākt pārāk plašās galējībās, tad pārāk daudz jautājot slēgtā tipa jautājumus – pārāk šaurās galējībās, jo pastāv uzskats, ka uzdodot ļoti daudz “vai” jautājumus intervējamais var sākt atbildēt īsāk uz atvērtajiem jautājumiem.⁶⁶
- Uzvedinošie jautājumi ir tāds, kā slēgto jautājumu paveids, jo vairums gadījumu atbildes uz tiem ir salīdzinoši īsas. Ja intervētājs uzdod šādu jautājumu – viņš pasaka priekšā atbildi vai norāda, kā uz to jāatbild.⁶⁷

⁶¹ Nucho, A. O., Vindere, M. (2003). *Intervēšanas prasme*. Rīga: RaKa. 22. lpp.

⁶² Turpat. 23. lpp.

⁶³ Adams, S., Hicks, W. (2001). *Interviewing for journalists*. P. 39 – 40.

⁶⁴ Turpat. 40. lpp.

⁶⁵ Nucho, A. O., Vindere, M. (2003). *Intervēšanas prasme*. 22. lpp.

⁶⁶ Adams, S., Hicks, W. (2001). *Interviewing for journalists*. P. 39.

⁶⁷ Turpat. 41. lpp.

Piemēram, vai tu izdzēri manu kafiju, kad aizgāju uz blakus istabu? Tāpat, kā atvērtie jautājumi sadalās vēl detalizētākā veidā, arī uzvedinošie var būt gan “pieņēmuma”, gan “netieša pieņēmuma.”⁶⁸

- Garus, pārāk sarežģītus, neskaidrus jautājumus labāk neuzdot. To vietā īsus, vienkāršus un skaidri saprotamus. Ļoti būtiski saprast, kādu cilvēku intervē intervētājs. Mēdz gadīties visādi – cilvēks ir nepacietīgs, atturīgs, negribīgi runā, tāpēc jābūt gatavam. Šādos gadījumos vislabāk ir vispirms pajautāt ļoti vispārīgus jautājumus, bet detalizētākus tikai pēc tam.⁶⁹
- Ļoti bieži var gadīties, ka intervētājam jāuzdod tādus jautājumus, kuri intervējamajam cilvēkam ir nepatīkami, uz kuriem viņš negrib atbildēt. Tos dēvē par grūtajiem jautājumiem. Pastāv vairāki varianti, kā tos, tomēr mēģināt pajautāt. Piemēram, pajautāt pēc iespējas vienkāršākā, vieglākā veidā, tā it kā tas nebūtu nekas nopietns. Tā, ka netiek izteikta intervējamā virzienā nekāda kritika. Vēl var mēģināt novelt vainu, uz kādu citu. Respektīvi, ja runa, piemēram, būt par, kādu konfliktu, kurā ir iesaistīts intervējamais un vēl kāds. Jautājumu uzdodot var iepīt iekšā konfliktā esošo otro pusi, piemēram, pasakot, ka viņš izteicās tur tā un tā. Intervētājs varētu atbildēt, kaut vai tāpēc, lai aizstāvētu sevi un apgāztu uz sevi vērstos naidīgos apgalvojumus.⁷⁰ Turpretī, grūtos jautājumus labāk atstāt jautāšanai intervijas beigās. Tā nebūs jāriskē, ka intervija varētu beigties nemaz nesākoties.⁷¹
- Par noderīgajiem jautājumiem dēvē tos, kuri paši par sevi ir jau ierasti. No sērijas, kas cilvēku motivē, kāds viņam ir dzīves moto, kur viņš sevi redz pēc vairākiem gadiem un tā tālāk. Šādus jautājumus gana bieži uzdod portretintervijās.⁷²
- Tad vēl ir tādi jautājumi, kurus sauc par sokratiskajiem. To uzdošana parāda, ka intervētājs rūpīgi ieklausās katrā vārdā, ko stāsta intervējamais, jo viņš nevis virspusēji mēģina ar jautājumiem un tēmām, bet gan otrādāk – iet dziļāk. Prasa

⁶⁸ Adams, S., Hicks, W. (2001). *Interviewing for journalists*. P. 41-42.

⁶⁹ Turpat. 42 - 43. lpp.

⁷⁰ Turpat. 49 - 50. lpp.

⁷¹ Turpat. 48 - 49. lpp.

⁷² Turpat. 47 - 48. lpp.

izskaidrot atbildes, jo vēlas saprast, kāpēc intervējamā persona atbildēja tieši tā un ne citādāk.⁷³

- Brīnuma jautājumus jeb “hipotētiskos” jautājumus izmanto, lai par cilvēku iegūtu bagātīgāku informāciju un lai viņā atklātu vēl neiepazītas personības šķautnes. Runa ir par tādu lietu kā dzīvi pirms un pēc brīnuma notikšanas. Piemēram, ja materiālā ziņā nabadzīgam cilvēkam pēkšņi uzradītos kaudze ar naudu, tad, kā tagad izmainītos viņa dzīve?⁷⁴
- Ranžēšanas jautājumu uzdošana ir veids, kā intervējamais var novērtēt, piemēram, ciparu skalā no 0 – 10 (0 ir ļoti slikti, 10 ļoti labi), kādas savas dzīves situācijas, notikumus, attiecības ar līdzcilvēkiem, tādējādi aizdomāties par savu dzīvi.⁷⁵
- Vēl starp daudzajiem jautājumu veidiem ir tā saucamie duālie jeb divpusīgie. Respektīvi, par tādiem dēvē jautājumus, uz kuriem cilvēks var atbildēt pozitīvi vai negatīvi, un lielākoties atbilde ir atkarīga no tā, kādas attiecības valda starp viņu un intervētāju. Piemēram, vai jūs varat pastāstīt par savām un drauga attiecībām? Ja starp intervējamo un intervētāju nevaldīs uzticēšanās, nebūs pietiekami labi sapazinušies, tad var saņemt pretī atbildi, ka intervējamais nevar un nemaz negrib atbildēt.⁷⁶ No tā izriet, ka jāizvairās jautāt jautājumus, kuri sākas ar vārdiem – vai varat, vai ir iespējams.
- Līdzīgi kā brīnuma, arī netiešo jautājuma tips ir veiksmīgs, lai atklātu intervējamā cilvēka personību. Netiešs jautājums būtu tad, ja pavaicātu, piemēram, šādi – es nesaprotu, no kurienes jums tāds spēks, kā varējāt to izturēt?⁷⁷
- Kā noslēdzošais jautājumu veids – parafrāzēšana. Lai arī aplūkojām un pārliccinājāmies, ka intervijas laikā var izmantot pietiekami daudz un kas svarīgi ļoti dažādus jautājumu veidus, tomēr žurnālistika ir neprognozējama, jo cilvēki ir neprognozējami. Intervētājs var būt rūpīgi sagatavojies intervijai, bet

⁷³ Nucho, A. O., Vindere, M. (2003). *Intervēšanas prasme*. 23 - 24. lpp.

⁷⁴ Turpat. 24. lpp.

⁷⁵ Turpat. 24 - 25. lpp.

⁷⁶ Turpat. 25. lpp.

⁷⁷ Turpat. 26. lpp.

vienmēr pastāv iespējamība, ka uz jautājumiem intervējamais negribēs atbildēt. Tādās reizēs der atcerēties par parafrāzēšanu, kura nozīmē jautājuma veidā pateikt to, ko intervējamais jau ir pateicis, bet kas būtiski – darīt to ar jauniem vārdiem nevis atkārtot tos pašus.⁷⁸ Ja izdodas veiksmīgi parafrāzēt atbildi, tad intervētājs var uzzināt jaunu vai detalizētāku informāciju.

Aplūkojot, cik dažādu veidu jautājumi pastāv, tiek iegūts kārtējais apliecinājums tam, ka no intervētāja lielā mērā ir atkarīgs intervijas iznākums. Cilvēki ir dažādi, tāpēc jāreķinās, ka ne vienmēr intervējamā persona būs atsaucīga uz atbilžu sniegšanu, bet tas nav attaisnojums neveiksmīgai intervijai. Arī visnerunīgāko cilvēku var atvērt, ja vien intervētājs zina un prot pielietot dažnedažādus jautājumus atbilstoši konkrētajai situācijai.

3.2. Intervēšanas tehnikas

Lai intervijas izdotos pēc iespējas veiksmīgākas viss nav atkarīgs tikai no pārdomātiem jautājumiem un rūpīgas pirms intervijas sagatavošanās. Neapšaubāmi, tās ir ļoti būtiskas lietas, tomēr īpaši jāpievērš uzmanība arī intervēšanas tehnikām, kuras izmanto interviju laikā. Dažādo jautājumu veidu izmantošanu arī var pieskaitīt pie intervēšanas tehnikām, jo, kā no iepriekšējās apakšnodaļas uzzinājām – arī jautājumi savā ziņā ir stratēģiski, katrai situācijai cits par citu atbilstošāks. Tomēr vēl ir divas visnotaļ svarīgas tehnikas, kuru izmantošana intervijās noteikti nesīs tikai labumu.

Klausīties un iedrošināt ir viena no tām. Māka klausīties vienam otrā ir ne tikai svarīga žurnālistikā starp intervētāju un intervējamo, bet arī ikdienā kopumā. Ir jāklusās otra cilvēka stāstītajā ar milzīgu koncentrēšanos, tā, lai šķiet – cilvēks, kurš klausās, ir gandrīz neredzams. Vissvarīgākā lieta attiecībā uz klausīšanos – to nedrīkst jaukt kopā ar dzirdēšanu. Tās ir divas dažādas lietas, jo klausīšanās nozīmē ne tikai dzirdēt, bet arī vienlaikus saprast dzirdēto.⁷⁹ Vēl būtisks faktors, kāpēc no intervētāja puses intervijās vajadzētu kārtīgi klausīties savā intervējamajā – tās, tomēr ir domātas tam, lai uzzinātu informāciju, pēc kuras viņš visticamāk arī ir nācis. Mēdz būt arī tā, ka nerūpīgas klausīšanās dēļ tiek palikta nesaklausīta, kāda jauna, visai nozīmīga informācija.⁸⁰

Cilvēki ir dažādi, ne visi ir lieli runātāji, turklāt gadās, ka reizēm pat lielākajiem runātājiem zūd vēlme brīvi izpausties sarunā. Tomēr, tieši brīvā un nepiespiestā gaisotnē,

⁷⁸ Nucho, A. O., Vindere, M. (2003). *Intervēšanas prasme*. 30. lpp.

⁷⁹ Adams, S., Hicks, W. (2001). *Interviewing for journalists*. P. 33.

⁸⁰ Frost, C. (2002). *Reporting for journalists*. P. 104.

sanāk labākās un atklātākās intervijas. Tā iemesla dēļ intervētājam sarunas laikā ik pa brītiņam, kad viņš jūt tādu nepieciešamību, ir jāiedrošina intervējamais. Viens no veidiem, kā to izdarīt – izmantot savu ķermeņa valodu. Kas interesanti, ja intervētājs ar galvu pamāj trīs reizes, tad tas nozīmē, ka viņš vēlas pārtraukt intervējamo.⁸¹ Tomēr pirms specifiskāku mājienu izmantošanas der atcerēties, ka zīmes katrs indivīds interpretē pa savam un nav garantijas, ka viss tiks nolasīts tā, kā intervētājs ir vēlējies. Vissvarīgāk, lai intervējamais nejūtas vienaldzīgs intervētāja acīs, pretējā gadījumā tas var atspēlēties atpakaļ atbildēs.⁸²

Par vienu no vērtīgākajām intervēšanas tehnikām uzskata klusuma izmantošanu, jo klusums var pateikt tik daudz. Respektīvi, intervijas laikā intervētājam jācenšas iejaukties, jo mazāk, jo labāk. Nevajag uzreiz jautāt nākamo jautājumu, līdz ko intervējamais ir atbildējis uz iepriekšējo. Ja tiks ievērots klusums vismaz četrus sekunžu garumā, pastāv iespējamība, ka intervējamais turpinās runāt tālāk, tādējādi atklājot vēl savas domas.⁸³

Ja intervētāji nebaidītos un klusumu interviju laikā izmantotu daudz biežāk, tas pavērtu iespēju daudz labāk izprast intervējamo. Tā viņi labāk saklausītu gan vārdus, gan balss toni, pat intervējamā cilvēka pauzes un runāšanas ātrumu. Šīs lietas var pateikt tik daudz priekšā – par ko viņš labprātīgi runā, par ko atkal ļoti negribīgi, kas viņu satrauc, kas atkal priecē. No intervētāju nepārtrauktās iejaukšanās pa vidu intervējamo atbildēs var secināt, ka viņi vienkārši neklausās. Savukārt neklausīšanās var būt cēlonis intervējamo mazajā runāšanā.⁸⁴

No tā izriet, ka uz intervētāja pleciem gulstas liela atbildība par intervijas iznākumu. Intervijas laikā ir jāseko līdzī ne tikai intervējamajai personai, bet arī savām kā intervētāja darbībām.

3.3. Portretintervija

Ir dažādas intervijas – gan tādas, kas domātas televīzijai, radio, drukātajiem medijiem, gan telefonintervijas, gan oficiālas un neoficiālas. Saraksts varētu turpināties, tomēr pārsvarā tās iedalās divos veidos – izpētes intervijas un, piemēram, raidījumos bieži izmantotās intervijas tādā stilā kā uzstāšanās. No izpētes intervijām tālāk izriet vēl vairāki veidi, tostarp

⁸¹ Frost, C. (2002). *Reporting for journalists*. P. 33.

⁸² Turpat. 34. lpp.

⁸³ Adams, S., Hicks, W. (2001). *Interviewing for journalists*. P. 34.

⁸⁴ Turpat. 35 – 36. lpp.

profila jeb portretintervija. Tā ir intervija, kuru pielieto, lai par intervējamo personu uzzinātu vairāk kā par personību un lai palīstu viņam *zem ādas*.⁸⁵

Aplūkojot indivīda dzīvi un tās daudzos aspektus, var panākt profilmateriāla galveno uzdevumu – atklāt personības būtību. Šāda veida intervija ļauj lasītājiem vai, piemēram, skatītājiem, ja runā par filmu, redzēt, dzirdēt un sajūst konkrēto personu darbībā. Portretintervija par cilvēku var radīt momentuzņēmumu vai skici, bet tikpat labi – veselu albumu. Tomēr nav viegli un zināmā mērā ir jāpiepūlas, lai lasītāji caur konkrētu novērojumu saprastu un uztvertu abstraktu personību. Veidojot filmu par cilvēku – tas izdodas labāk, bet arī rakstiskos profila materiālos to var labi paveikt.⁸⁶

Veicot portretinterviju būtiski atcerēties tās mērķi. Var uzdot jautājumus par jebko, ne tikai par konkrēto cilvēku un viņa dzīvi, tomēr svarīgi, lai arī vispārīgs jautājums atklātu, kāds ir intervējamais kā personība. Šāda veida intervijās ir svarīgas konkrētā cilvēka domas, sajūtas, viedokļi, piedzīvojumi un pārdzīvojumi, kurus var uzzināt, ja jautājumu tuvplānā vienmēr ir cilvēks.

3.4. Sportistu intervēšana

Tā kā darba autore pēta tieši sportistu naratīvus portretintervijās, svarīgi izzināt arī to, kāds ir intervēšanas process, ja intervē tieši ar sportu saistītus cilvēkus. Sports ir vesela pasaule, kurā pastāv savi noteikumi un lai dabūtu vēlamu rezultātu, žurnālistiem ir tiem jāpakļaujas.

Viena no būtiskākajām lietām, kas jāņem vērā un ar ko ir jārēķinās – sportistu grafiks. Kā zināms, sports ir viņu dzīvesveids, tāpēc aizņem lielāko daļu no dzīves. Viss ir pakārtots sportam, tāpēc intervijas ar sportistiem ir laicīgi jāorganizē un ir jāiekļaujas viņu saspringtajā laika ritējumā. Kādreiz gadās, ka žurnālistiem tiek atļauts izvēlēties vietu, kurā varētu aizvadīt interviju jeb sarunu. Vietas izvēlēšanās jāpārdomā un jāveic rūpīgi, jo veiksmīga vide mēdz būt pareizā atslēga uz personības atklāšanu. Sportistu gadījumos tā varētu būt dzīvesvieta vai treniņu vieta. Tāpat kā uz jebkuru intervējamo, arī uz sportistu attiecas tas, ka viņš var noteikt savas prasības jautājumu un interviju ziņā, kā arī – rūpīga sagatavošanās jau pirms intervijas nav atcelta arī sporta žurnālistikā – jāveic izpēte par sportistu.⁸⁷

⁸⁵ Frost, C. (2002). *Reporting for Journalists*. P. 97-98.

⁸⁶ Reque, J., Tantillo, H. S., Babb, J., McIntosh, M., Denham, B. (2001). *Introduction to Journalism*. Houghton: Nextext. P. 65.

⁸⁷ Andrews, P. (2005). *Sports Journalism. A Practical Introduction*. London: SAGE Publications. P. 106 – 108.

Kas attiecas uz jautājumiem un tematiem, par kādiem runāt ar sportistu, tad esot jāizvairās no sarežģītuma. Respektīvi, jautājumiem jābūt konkrētiem, vienkāršiem, saprotamiem. Kā pamatojums tam meklējams sportistu intelektuālisma trūkumā.⁸⁸

Kā tika minēts iepriekš – viens no žurnālista profesionalitātes rādītājiem slēpjas uzticībā. Intervijās ar sportistiem uzticēšanos var panākt izrādot un apliecinot, cik zinošs par sportistu un viņa sasniegumiem, kā arī par pārstāvēto sporta veidu ir žurnālists. Sportisti to augstu vērtē un no savas puses uzticas intervētājam.⁸⁹ Tādējādi intervija var izdoties pavisam atklāta.

Kopumā var secināt, ka lielākoties, intervējot tieši sporta nozares pārstāvjus, intervēšana pati par sevi ne ar ko būtisku neatšķiras salīdzinājumā, ja intervētu ar sportu nesaistītus cilvēkus. Tomēr ir nianšes, kurām jāpievērš lielāka vērība, intervējot sportistu. Piemēram, tas pats laika grafiks vai uzticības panākšana.

Intervēšana ir smags darbs, kurš vainagojas ar panākumiem, ja intervētājs ir lietas kursā par šajā nodaļā minētajām lietām un tās profesionāli arī pielieto. Maldīgi domāt, ka intervija nozīmē tikai jautājumu uzdošanu – ir tik daudzas detaļas, kuras ir ne mazāk svarīgas un kuru pielietošana ir svarīga ceļā uz veiksmīgu interviju.

⁸⁸ Steen, R. (2008). *Sports Journalism. A Multimedia Primer*. London: Routledge. P. 121.

⁸⁹ Turpat. 121. lpp.

METODOLOĢISKĀ DAĻA

Lai izpētītu un noskaidrotu, kādi ir Latvijas sportistu naratīvi žurnāla “Sporta Avīze” portretintervijās, tiks izmantotas trīs metodes: kvantitatīvā un kvalitatīvā kontentanalīze, naratīva analīze, kā arī daļēji strukturētā intervija. Kontentanalīzes palīdzēs gan uzskaitīt kvantitatīvi, kuri sportistu naratīvi ir visbiežāk sastopami, gan palīdzēs kopā ar satura analīzi izveidot kategoriju ar naratīva veidiem. Ar naratīvās analīzes palīdzību tiks izpētītas sportistu portretintervijas un viņu naratīvi, kuri parādīs, kādā veidā sportisti par sevi stāsta jeb kā viņi paši par sevi veido priekšstatus, kā sevi reprezentē. Pēc tam naratīvi tiks sagrupēti kategorijā un ar kvantitatīvo kontentanalīzi izpētīts, kuri visbiežāk parādās sportistu portretintervijās. Savukārt daļēji strukturētā intervija ļaus uzzināt, vai paši žurnālisti ir pamanījuši un novērojuši tipiskākos sportistu naratīvu veidus.

1.1. Kontentanalīze

Kontentanalīze ir satura analīze un šī pētniecības metode var būt gan kvantitatīva, gan kvalitatīva. Ja kvantitatīvo kontentanalīzi izmanto, lai tekstā uzskaitītu kaut kādas konkrētas lietas, tad kvalitatīvā ir domāta tam, lai izpētītu pašus tekstus un lai to nozīmes izprastu nevis tā virspusēji, bet pamatīgi un dziļi. Tomēr ticamības faktors lielāks ir kvantitatīvajai satura analīzei vienību skaitīšanas dēļ. Par veiksmīgu pieeju uzskata, kad pētniecībā abus kontentanalīzes veidus kombinē.⁹⁰

Kontentanalīzei piemīt dažas priekšrocības, kuras izskaidro, kāpēc pētniecībā šī metode ir tik populāra:

- Tā nav uzbāzīga;
- Salīdzinoši lēta;
- Ar to var izpētīt aktuālākos notikumus, mūsdienās interesējošās tēmas;
- Tiek izmantots materiāls, kuru ir salīdzinoši viegli iegūt un ar kuru ir ērti strādāt;
- Ar metodes palīdzību var iegūt skaitāmus datus.⁹¹

Metode analizē komunikāciju sistemātiskā, objektīvā un kvantitatīvā veidā, jo notiek saskaršanās ar mainīgo lielumu novērtēšanu.⁹² Sistemātiskā kontentanalīze nozīmē to, ka

⁹⁰ Macnamara, J. (2005). *Media Content Analysis: Its Uses; Benefits and Best Practice Methodology*. Asia Pacific Public Relations Journal. P. 5. Retrieved from <https://opus.lib.uts.edu.au/bitstream/10453/10102/1/2007002122.pdf>.

⁹¹ Berger, A. A. (2000). *Media and Communication Research Methods. An Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks: SAGE Publications. P. 181.

analizējamie dati jāizvēlas pēc skaidriem un noteiktiem noteikumiem, pienācīgi rīkojoties. Kas svarīgi - katrai vienībai jābūt ar vienādām iespējām tikt iekļautai analīzē. Sistemātisks ir arī novērtējuma process – ir jāievēro vienveidība analīzes procesos. Analīzē izmantojot mainīgas procedūras jeb tādas, kurās nav šīs te vienveidības, pastāv lielāka iespējamība apjukt iegūtajos rezultātos.⁹³

Objektīvā kontentanalīze ir skaidrojama tā, ka pētnieka personīgajām domām, viedokļiem un aizspriedumiem nevajadzētu iejaukties analīzē un atklāties rezultātos. Kādam citam pētniekam, izmantojot tādus pašus kritērijus satura analīzei, ir jānonāk pie tieši tādiem pašiem rezultātiem. Jāatzīst gan, ka satura analīzē perfekta objektivitāte ir rets sasniegums, jo bieži pastāv gadījumi jeb situācijas, kad konkrētas lietas tomēr pieprasa pētniekam būt subjektīvam.⁹⁴

Savukārt kvantitatīvās analīzes mērķis ir pētnieka izveidotajās kategorijās precīzi un jo vairāk, jo labāk sagrupēt datus, apkopot tos un izdarīt secinājumus. Analīze kvantitatīvā veidā sniedz pētniekiem iespēju darboties ar statistikas instrumentu, pielietojot to interpretācijās un vispār analīzē, kā tādā.⁹⁵

Lai pētījums, kurā izmantota kontentanalīzes metode, izdotos pēc iespējas veiksmīgāks, tiek ieteikts vadīties pēc konkrētiem soļiem. Tos savā starpā var kombinēt jeb sasaistīt un soļi nav jāpilda norādītajā secībā:

1. Jādefinē pētījuma jautājumi un/vai hipotēze. Labi noformulēti pētniecības jautājumi pētnieku aizved līdz precīzām kontentanalīzes kategorijām, kuras savukārt palīdz iegūt tik ļoti vērtīgos datus;
2. Ir jādefinē arī pats pētījums, pētījuma lauks. Piemēram, ja pētnieks vēlas analizēt populāru dziesmu saturu, tad viņam ir jādefinē, kas ir domāts ar vārdiem – populāra dziesma. Respektīvi, jāsaprot un jāprecizē pētījuma robežas, tostarp laika periods;
3. Jāatlasa nepieciešamie piemēri analīzei;
4. Jāizvēlas un jānosaka analīzes vienība. Analizējot rakstiskus materiālus, analīzes vienība varētu būt vārds, simbols, tēma, apgalvojums vai viss raksts, stāsts, bet

⁹² Wimmer, R. D., Dominic, J. R. (2011). *Mass Media Research. An Introduction, Edition 9*. USA: Wadsworth Publication. P. 156.

⁹³ Turpat. 156 – 157. lpp.

⁹⁴ Turpat. 157. lpp.

⁹⁵ Turpat.

veicot analīzi par filmu – tēli, darbības. Lai arī vienība ir viens no mazākajiem kontentanalīzes elementiem, tas ir arī viens no svarīgākajiem;

5. Jākonstruē kategorijas, kuras tiks analizētas. Būtiski pieminēt, ka tieši no precīzām, pārdomātām kontentanalīzes kategorijām lielā mērā ir atkarīgs pētāmo lielumu precīza noteikšana;⁹⁶
6. Jāizveido kvantifikācijas sistēma, ar kuru pētnieki, piemēram, vienkārši saskaita, cik bieži katrā kategorijā vienības ir sastopamas;
7. Jāveic pētījuma izmēģinājums;
8. Jāatkodē saturs atbilstoši kategorijām;
9. Veikt analīzi par iegūtajiem datiem;
10. Izdarīt secinājumus un meklēt pazīmes.⁹⁷

Kā jau tika minēts iepriekš, abu kontentanalīžu veidu izmantošanu un kombinēšanu uzskata par ideālu pētniecības pieeju. Kvantitatīvo kontentanalīzi visbiežāk izmanto pašu pirmo, lai iegūtu vērtīgos datus, bet no tā tālāk var izrietēt kvalitatīvs pētījums, ja savāktos datus izpēta ar kādu no kvalitatīvajām pētniecības metodēm.⁹⁸

1.2. Naratīva analīze

Dažāda veida rakstos, publikācijās, kultūras artefaktos, notikumos, attēlos, gleznās, filmās, vārdu sakot, jebkādos materiālos, kuri stāsta stāstu, tiek izmantota viena no populārākajām tekstu analīžu metodēm – naratīva analīze. Svarīgi atcerēties, ka ar vārdu “teksts” netiek saprasts tikai fiziski uzrakstīts teksts. Šī metode palīdz vispirms sameklēt un tad izpētīt stāstu. Pētnieks analīzes procesā izmanto savu pieredzi.⁹⁹

Tajā pašā laikā jāsaprot, ka pieredzi izmanto arī tie, kuri naratīvus rada – stāstu autori. Tāpēc vēl bez tā, ka analīzes uzdevums ir izprast, kā stāsts veidojas, tai arī jāpalīdz saprast, kādas ir konkrētā naratīva autora domas, kāpēc viņš ir radījis tādus notikumus, darbības.¹⁰⁰

Naratīva analīzes pamati meklējami metaforās, žanros un diskursos. Saskaņā ar metaforu, naratīva analīze balstās uz, galvenokārt, tēmām saistībā ar literatūrzinātņi. Tā tiek izskaidrota kā nepastāvīga drāma interpretējot dzīvi, tostarp iekļaujot arī laiku, patiesību, skaistumu, tēlu, konfliktu. Tāpat naratīvi ir arī žanri, kuri ir kulturāli attīstīti. Kā arī –

⁹⁶ Berger, A. A. (1998). *Media Research Techniques*. London: SAGE Publications. P. 23.

⁹⁷ Wimmer, R. D., Dominic, J. R. (2011). *Mass Media Research. An Introduction, Edition 9*. P. 160 – 170.

⁹⁸ Reis, H. T., Judd, C. M. (2000). *Handbook of Research Methods in Social and Personality Psychology*. New York: Cambridge University Press. P. 314.

⁹⁹ Herman, D. (2003). *Narrative Theory and the Cognitive Sciences*. Stanford: CSLI Publications. P. 12.

¹⁰⁰ Riessman, C. K. (1993). *Narrative Analysis*. London: Sage Publications. P. 2.

specifiskas formas diskursi. Šie narratīva diskursi organizē dzīvi – sociālās attiecības, pagātnes interpretācijas un nākotnes plānus. Tas kā cilvēki uztver un gatavojas nākotnes plāniem lielā mērā ir ietekmējies no tā, kā viņi stāsta stāstus.¹⁰¹

Izmantojot šo analīzi savā ziņā notiek pieredžu mijiedarbība jeb pieredžu saskaršanās. Pētnieks ar savu konkrēto dzīves pieredzi pēta naratīvus, kuru autori to radīšanā arī ir izmantojuši savu pieredzi.

1.3. Daļēji strukturētā intervija

Pētniecībā pārsvarā izmanto četru veidu intervijas – neformālās, kuras tiek maz kontrolētas jeb nav organizētas, nestrukturētas intervijas, kurās pētnieks fokusējas uz informācijas iegūšanu, bet izmanto salīdzinoši mazu kontroli informācijas atbilžu sakarā, strukturētas intervijas, kurā vadās pēc konkrētiem jautājumiem, īpaši saplānota intervijas plāna, kā arī daļēji strukturētās intervijas.¹⁰²

Ja strukturētā intervijā uzdod visai konkrētus jautājumus, tad daļēji strukturētā – vispārīgāka veida. Intervētājam ir jau sagatavoti vairāki jautājumi par vienu konkrētu tēmu, bet nebūt nav tā, ka tikai pie tiem ir jāpieturas. Sagatavotos jautājumus drīkst papildināt ar papildjautājumiem, kuri rodas tieši intervijas laikā.¹⁰³

Būtiski, ka konkrētās intervijas metodes izmantošana ietver sevī gaidas. Respektīvi, intervētājs jeb pētnieks ir sagatavojis jautājumus un jau pirms atbilžu saņemšanas viņš zina, kādu konkrētu informāciju vēlas iegūt. Šī iemesla dēļ ir jāreķinās, ka daļēji strukturētā intervijas metode pieļauj informācijas apjoma ierobežošanu, ja tās laikā notiek novirzīšanās no vajadzīgajiem tematiem un informācijas.¹⁰⁴

1.4. Pētījuma dizains

Darba mērķis ir, veicot analīzi žurnāla “Sporta Avīze” portretintervijās, secināt, kādā veidā Latvijas sportisti paši sevi reprezentē. Kopš 2014. gada janvāra žurnālam ir jauns formāts – mēneša izdevums, kurā parasti ir divas, retu reizi pat trīs galvenās intervijas ar sportistiem, treneriem, kā arī ar sportam tuvu stāvošiem cilvēkiem. Tieši tāpēc analīzei tika izvēlētas intervijas sākot ar izdevumiem no 2014. gada janvāra līdz 2017. gada maijam.

¹⁰¹ Daiute, C., Lightfoot, C. (2004). *Narrative Analysis: Studying the Development of Individuals in Society*. London: SAGE Publications. P. X - XI.

¹⁰² Berger, A. A. (2000). *Media and Communication Research Methods. An Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. P. 111 – 112.

¹⁰³ Denzin, N. K., Lincoln, Y. S. (2000). *Handbook of Qualitative Research. Second edition*. Thousand Oaks: SAGE Publications. P. 649 - 654.

¹⁰⁴ Kristapsone, S. (2008). *Zinātniskā pētniecība studiju procesā*. Rīga: Biznesa augstskola Turība. 264. lpp.

Kopumā 41 žurnāls. Lai varētu analizēt tieši Latvijas sportistu naratīvus un lai varētu sasniegt darba mērķi – no visām žurnālos pieejamām intervijām atlasītas tika tās, kuras ir ar Latvijas sportistiem, ar latviešiem, kuri pēc savas sportista karjeras kļuvuši par treneriem, kā arī intervijas ar izbijušajiem mūsu sportistiem, bet kuri tagad nodarbojas ar kaut ko citu. Šāda atlase bija nepieciešama, jo “Sporta Avīzē” mēdz būt intervijas arī ar ārvalstu sportistiem. Par piemērotām turpmākai analīzes veikšanai atzītas 70 intervijas (sk. 1. pielikumu).

Tālāk sekos šo interviju analizēšana ar naratīva analīzes palīdzību, tādējādi iegūstot naratīvu veidus, kādus intervijās izmanto sportisti. Tiks piefiksēti citāti, kuri visspilgtāk norāda, ka sportists intervijā izmanto konkrēto naratīva veidu. Kad noskaidrošu, kādus naratīvu veidus intervijās izmanto sportisti, ar kvantitatīvās kontentanalīzes palīdzību noskaidrošu, kuri no veidiem ir vistipiskākie jeb visbiežāk sastopamākie sportistu intervijās un kuri savukārt nav tik izteikti populāri. Savukārt ar daļēji strukturētās intervijas palīdzību es noskaidrošu “Sporta Avīzes” žurnālistu jeb pētīto interviju autoru domas par to no kā ir atkarīgs tas, kā šajās intervijās tiek reprezentēti Latvijas sportisti – no pašu sportistu sniegtajām atbildēm, no žurnālistu uzdotajiem jautājumiem vai tomēr tā ir abu pušu mijiedarbība. Kā arī to, vai viņi ir pamanījuši tipiskākos priekšstatus, kurus Latvijas sportisti mēdz par sevi atstāt intervijās un cik veiksmīgi vispār ir iespējams no portretintervijām lasītājiem uzzināt, kā pats sportists sevi reprezentē.

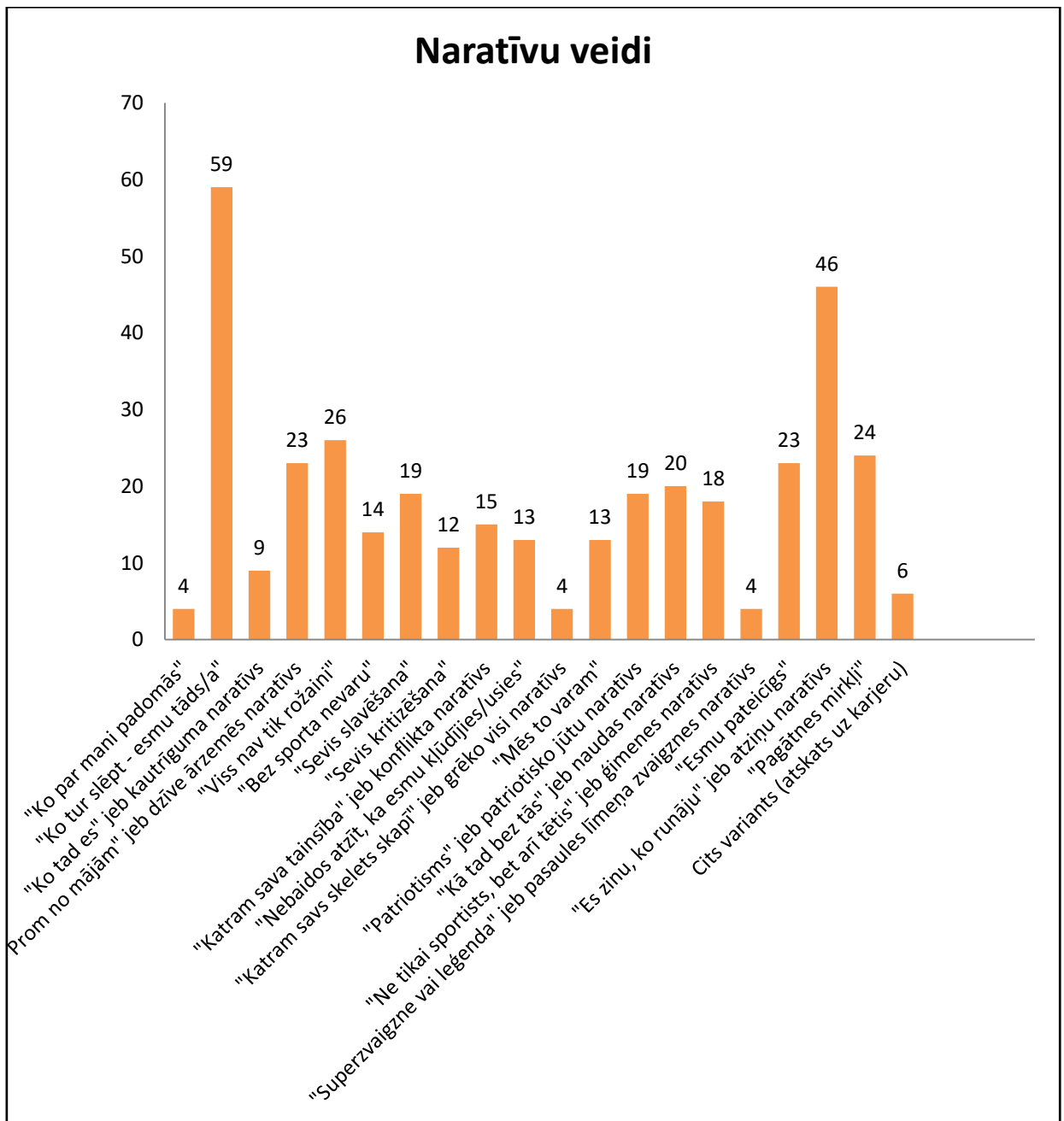
Sasaucot kopā rezultātus, kuri būs iegūti izpētot naratīvus, ar teorijā aplūkoto informāciju un ar “Sporta Avīzes” žurnālistu domām, varēs izdarīt secinājumus, kādus naratīvus intervijās izmanto Latvijas sportisti un kā tādējādi viņi paši sevi reprezentē. Uzzinātā informācija sniegs iespēju turpmāk gatavoties intervijām ar sportistiem jau daudz veiksmīgāk, jo būs iegūts plašāks redzesloks gan par pašiem sportistiem, gan par reprezentācijas procesu kā tādu. Būt lietas kursā par attiecīgajām lietām – nāks tikai par labu turpmākajai profesionālajai darbībai.

EMPĪRISKĀ DAĻA

Izpētot 70 intervijas jeb konkrētāk intervējamo sniegtās atbildes, kopumā saskatīju un gala rezultātā ieguvu 20 naratīvu veidus, kādi šajās intervijās tiek pielietoti no sportistu puses. Tie ir šādi: “ko par mani padomās”, “ko tad es” jeb kautrīguma naratīvs, “es zinu, ko runāju” jeb atziņu naratīvs, “ko tur slēpt – esmu tāds/a”, “bez sporta nevaru”, “viss nav tik rožaini”, “prom no mājām” jeb dzīve ārzemēs naratīvs, “sevis slavēšana”, “kā tad bez tās” jeb naudas naratīvs, “mēs to varam”, “nebaidos atzīt, ka esmu kļūdījies/usies”, “superzvaigzne vai leģenda” jeb pasaules līmeņa zvaigznes naratīvs, “katram savs skelets skapī” jeb grēko visi naratīvs, “patriotisms” jeb patriotisko jūtu naratīvs, “katram sava taisnība” jeb konflikta naratīvs, “ne tikai sportists, bet arī tētis” jeb ģimenes naratīvs, “pagātnes mirklī”, “sevis kritizēšana”, “esmu pateicīgs”, “cits variants”. Turpinājumā kvantitatīvās kontentanalīzes rezultāti un katra naratīva atsevišķs apraksts, sasaucot tos kopā ar teorijā aplūkoto informāciju un ar ekspertu – “Sporta Avīzes” interviju autoru Ilvara Koscinkeviča, Jāņa Matuļa, Jāņa Freimaņa un Raimonda Rudzāta domām.

1. KVANTITATĪVĀS KONTENTANALĪZES REZULTĀTI

Kopumā izpētot 70 “Sporta Avīzes” intervijas, atklājās, ka visvairāk tiek izmantots “ko tur slēpt, esmu tāds/a” naratīvs. 59 portretintervijās sportisti pielietoja šo naratīvu, tādējādi apliecinot ekspertu teikto, ka Latvijas sportisti kopumā ir atvērti, komunikabli. Tāpat tas sasauca kopā ar portretinterviju galveno uzdevumu – uzzināt par cilvēka personību pēc iespējas bagātīgāku informāciju. Kā nākamais visbiežāk sastopamākais naratīvs bija “es zinu, ko runāju” jeb atziņu naratīvs. No 70 intervijām 46 sportisti sevi reprezentēja izsakot vērtīgas atziņas gan par sporta lietām, gan dzīvi kopumā. 26 intervijās sportisti atstāja par sevi iespaidu, izmantojot “viss nav tik rožaini” naratīvu, tādējādi atklāti runājot par profesionālā sporta ēnas pusi – nepatīkamajām traumām. 4. vietā, kā visbiežāk sastopamākais naratīva veids intervijās ar latviešu sportistiem – “pagātnes mirklī”. Tālāk seko naratīvi – “prom no mājām” jeb dzīve ārzemēs un “esmu pateicīgs”, kuri bija sastopami 23 intervijās no 70, bet 20 intervijās – “kā tad bez tās” jeb naudas naratīvs. Vismazāk izmantotie naratīvi bija – “ko par mani padomās”, “superzvaigzne vai leģenda” jeb pasaules līmeņa zvaigznes naratīvs un “katram savs skelets skapī” jeb grēko visi. Šos naratīvus izmantoja tikai 4 no 70 intervijām. Pārējie naratīvu veidi bija sastopami robežās no 9 līdz 19 intervijām (*sk. 1.1. att.*):

1.1. att. Naratīvu veidi "Sporta Avīzes" intervijās ar sportistiem

2. LATVIJAS SPORTISTU NARATĪVI “SPORTA AVĪZE” PORTRETINTERVIJĀS

- **“Ko par mani padomās”, “ko tad es” jeb kautrīguma naratīvs un “ko tur slēpt – esmu tāds/a”**

Kā rāda dzīve un kā domā eksperti – cilvēki ir ļoti dažādi un katrs gadījums prasa individuālu skatījumu, lai, piemēram, varētu noteikt tipiskākos priekšstatus, kādus par sevi intervijās veido sportisti. Tomēr visnotaļ pieredzējušais sporta žurnālists Jānis Matulis ir pārliecināts, ka tādas lietas kā noslēgtumu un kautrīgumu liela daļa pašmāju sportistu nemaz nepazīst. To apliecina arī veiktais pētījums, kurā darba autore izpētīja, kādos naratīvos uz jautājumiem atbild Latvijas sportisti. Pietāte pret sevi, saviem sasniegumiem, dzīvi, karjeru intervijās bija reti sastopama. Starpība starp pietāti un atklātību bija ļoti iespaidīga.

Lai arī salīdzinoši ļoti maz, tomēr bija intervijas, kurās intervējamais izmanto “ko par mani padomās” naratīvu. Izmantojot šādu naratīva veidu, portretinterview galvenais varonis reprezentē sevi, kā cilvēku, kuram nav vienalga citu cilvēku domas un viedokļi. Kā piemēram, bijušais hokejists un tagadējais hokeja treneris Artis Ābols, stāstot par savu vizīti pie prezidenta teica: “(..)ielūgumā bija rakstīts – tumšs uzvalks. Tāds man skapī bija. Internetā uzreiz pārbaudīju, lai pēc tam komentāros apakšā kāds nesarakstītu, ka ārprāts, – Ābolam baltas zeķes un kaklasaite ne tā sasieta! (..)”¹⁰⁵ Savukārt cits bijušais hokejists Raitis Ivanāns stāstot par savu karjeru, kurā vairāk pildījis hokeja “policista” pienākumus piedaloties neskaitāmos kaučos, izteicās šādi: “(..)Jā, bija situācijas, kad esi dabūjis iekšā, sēdi un pie sevis domā – *blāviens*, visi uz mani tagad skatās un... Kaut gan patiesībā tā nav, bet tās domas galvā jau vienalga ir. Negribas palikt kā *lūzerim* brīdī, kad mačs būs beidzies un visi izklīdīs pa mājām.”¹⁰⁶ Sportisti šādi norāda, ka arī viņi ir tikai cilvēki, kuri mēdz domāt par nevajadzīgām lietām – anonīmiem komentāriem, citu domām par viņu paveikto. Viņiem rūp, kā viņi izskatās citu acīs, tāpēc savos vārdos, darbībās var būt piezemētāki.

Dažās intervijās sportisti pielietoja arī “ko tad es” jeb kautrīguma naratīvu. Tā reprezentējot arī pietāti vai citiem vārdiem runājot – sevi kā piezemētu cilvēku. Vispildīgākais piemērs bija intervijā ar izcilo un līdz šim vienīgo latviešu hokejistu, kurš izcīnījis Nacionālās hokeja līgas (NHL) Stenlija kausu – Sandi Ozoliņu. Domājams, ļoti daudzi cilvēki, pat tie, kuri sportam īpaši neseko līdzī, zina un saprot, cik nozīmīgs sportists un cilvēks viņš ir. Tomēr pats Sandis Ozoliņš uzskata, ka tiek pārspīlēts, piešķirot viņam tādu nozīmīgumu: “(..)Kaut vai viens no tādiem piemēriem – olimpiskā kvalifikācija. “O, Ozoliņš atbrauca, un

¹⁰⁵ Puče, A., Jurisons, I. (2014). Mister Ābols. *Sporta Avīze*, 1, 18.-28.

¹⁰⁶ Jurisons, I. (2014). Ar lepmumu par zilu aci. *Sporta Avīze*, 12, 22.-32.

tāpēc viņi vinnēja ceļazīmi.” Muļķības. Muļ-ķī-bas! Tāpat tā ir komanda, kas gatavojās, tā ir komanda, kas gāja laukumā, un pilnīgi ikviens deva savu ieguldījumu! Izcelt vienu cilvēku, ka tikai viņa dēļ te kaut kas notika vai sanāca, – tas mani... *besī!* Cilvēki mīļie! 20 spēlētāji, treneri, visi pārējie, kas apkārt, – katrs deva savu ieguldījumu! (..)Es biju tikai viena sastāvdaļa no šīs komandas, kas to spēja paveikt, un viss.”¹⁰⁷ Cilvēks nevēlas sevi īpaši izcelt uz pārējo fona un neskatoties uz saviem nopelniem bagātajiem sasniegumiem, neceļ, tāpēc sevi augstāk par pārējiem. Vai cits piemērs – intervija ar kādreizējo bobslejistu Jāni Ozoliņu, kurš tagad pats strādā ar mūsu valsts bobslejistiem, kuri rāda lieliskus rezultātus starta laikos, uzstādot rekordus. Par savu nopelni tajā viņš kautrīgi saka: “Prieks par paveikto, esmu pielicis roku, bet jāatzīst, ka to izdarīja tie četri, kas skrēja un stūma. Viņu nopelns tur ir daudz lielāks nekā mans. (..)”¹⁰⁸ Bobslejs, kā jebkurš cits sporta veids, nav viegla pastaiga gar jūru, tāpēc skaidrs, ka treniņos tiek strādāts pamatīgi un gan sportistiem, gan treneriem, lai sasniegtu rezultātus, jāiziet cauri daudziem pārbaudījumiem. Jānis Ozoliņš pasakot, ka pielicis roku pie sasniegtā, izceļ pušus, savukārt attiecībā uz sevi kā treneri – parāda kautrīgumu. Tomēr, kā zināms, treneri ir ļoti būtiski cilvēki sportistu dzīvēs.

Atsaucoties uz teorijas daļā rakstīto informāciju, ka portretinterviju galvenais uzdevums ir atklāt intervējamā cilvēka personību, nākas secināt, ka “Sporta Avīze” ar šo uzdevumu tiek galā gandrīz nevainojami. Darba autore to izsecina no veiktā pētījuma, kurā atklājās, ka gandrīz visās intervijās intervējamie izmanto “ko tur slēpt – esmu tāds/a” naratīvu. Tādējādi apstiprinās žurnālista Jāņa Matuļa vārdi par Latvijas sportistu atklātību. Protams, vieni ir vairāk atvērti, citi – mazāk, bet kopumā ļoti daudzi atklāj savu personību un tās daudzpusīgumu, nevis slēpj to. Piemēram, hokejs ir spēka, agresijas, nepiekāpīgas cīņas sporta veids un ne par velti hokejistus bieži dēvē par dzelzs vīriem, bet viņi arī ir tikai cilvēki. Ronalds Ķēniņš intervijā atklāj, ka tāpat kā hokeja laukumā arī dzīvē labprāt dod piespēles: “(..)Tāpat uz ielas, ja cilvēks dzied vai ubago pat bez dziesmas, es kādu kapeiku viņam iemetīšu. Arī tad, ja pašam kabata nav nemaz tik pilna, nu apēdīšu vienu burgeru mazāk...”¹⁰⁹ Tā reprezentējot arī savu maigo, līdzjūtīgo un palīdzēt gribošo personības dabu. Savukārt hokejists Lauris Dārziņš atklāti pasaka, ka viņam ar sevi ir grūti sadzīvot: “(..)Taču nenoliegšu, man ar sevi ir grūti. Pirms kāds pasaka, ka ir slikti, es jau pats zinu, ka ir slikti. Nākot malā no maiņas – es jau pats jūtu un zinu, kas bija slikti! Tādā ziņā man nav viegli sadzīvot pašam ar sevi, man ir augstas prasības. Kaut kādā ziņā tas disciplinē, bet brīžiem arī

¹⁰⁷ Jurisons, I., Pole, I. (2014). Ozoliņa tarakāni. *Sporta Avīze*, 2, 20.-32.

¹⁰⁸ Rudzāts, R. (2014). Ozols: “Labi, ka mums nav krievu naudas...”. *Sporta Avīze*, 2, 46.-49.

¹⁰⁹ Matulis, J. (2014). Ar sapni uz Ameriku. *Sporta Avīze*, 10, 44.-49.

traucē. (..)”¹¹⁰ No tā var izsecināt, ka hokejists ne tikai cīnās ledus laukumā, bet arī iekšēji ar sevi brīžos, kad neiet tā, kā gribētos. “Sporta Avīzes” intervijas vienmēr ir papildinātas ar varoņu fotogrāfijām un nākas gūt apstiprinājumu teorijai, ka žurnālos naratīvs tiek pateikts izmantojot ne tikai teksta valodu, bet arī attēlu. Intervija ar basketbolistu Armandu Šķēli spilgti pierādīja teoriju, ka attēls jau pirms teksta valodas sniedz informāciju, kuru vēlāk lasītais teksts apstiprina vai varbūt pretēji – norāda, ka attēls sniedzis maldinošu priekšstatu. Konkrētajā gadījumā bildes, kurās redzams Armanda Šķēles vizuālais tēls, radīja priekšstatu, ka viņš ir vēss, jūtu ziņā neatvērts, tāds, kurš nelaiž sev tuvumā. Tomēr vēlāk, pētot tekstu, atklājās cita aina. Armands Šķēle izteicās šādi: “(..)Es esmu tāds cilvēks – man patīk kaut kur būt vienam, prom, un tad atbraukt mājās. Lai gan kaut kādā ziņā šobrīd gribētos atgriezties mājās. Pēdējais laiks sakārtot savu dzīvi, nevažāties vairs apkārt pa pasauli. Pietiek. (..)”¹¹¹ Viņš sevi reprezentē, kā vienpats, bet tajā pašā laikā norādot, ka vēlas to mainīt. Savukārt informāciju, ko sniedza bildes par vēsumu un sajūtu, ka viņš cilvēkus tur no sevis pa gabalu, neapstiprināja vārdi, kuros viņš atklāj, ka pats galvenais viņam ir tuvo cilvēku atbalsts. “(..)Protams, gadās melnāki posmi, kādas lietas apkārt, kas nav patīkamas, taču tāpēc jau cilvēks dzīvo. To emociju un tā adrenalīna dēļ. Citādi būtu garlaicīgi. Svarīgākais, ka man apkārt ir cilvēki, kas mani atbalsta – ģimene, *bračka*, tuvākie draugi. Tas pats galvenais.”¹¹²

- **“Prom no mājām” jeb dzīve ārzemēs naratīvs, “viss nav tik rožaini” un “bez sporta nevaru”**

Neatkarīgi no tā, ka cilvēki pārstāv dažādus sporta veidus, sportisti ir kā viens veselums, jo lielos vilcienos viņu dzīves rit vienādi. Jebkuram sportistam ir treniņi, maz brīvā laika, sacensības un pavadīts daudz laika ārpus mājām, Latvijas. Daudzi nevis brauc uz ārzemēm piedalīties turnīros un aizvadīt treniņnometnes, bet gan dzīvot ikdienas dzīvi, jo pelna iztiku spēlējot un pārstāvot citu valstu klubus. Tādējādi intervijās ar Latvijas sportistiem neizbēgami bija sastopams naratīvs “prom no mājām” jeb dzīve ārzemēs. Intervējamie, kuri pielietoja šo naratīva veidu, konkrētajā kontekstā reprezentēja sevi līdzīgi, kas apliecina teoriju par reprezentācijas *konceptuālajām kartēm*. Respektīvi, sportisti, kuri ir piedzīvojuši karjeras laikus, kas pavadīti dzīvojot ārzemēs, ir ar līdzīgām pieredzēm jeb šīm *kartēm* un viņu domas, interpretācijas var sakrist. Basketboliste Anete Jēkabsone-Žogota intervijā norādīja: “(..)Taču jūtu, ka man pietrūkst māju un tuvo cilvēku. Ja man būtu jāpieņem lēmums šodien, tas būtu par labu ģimenei. Man ir suns. Šobrīd viņš dzīvo pie vecmāmiņas, taču – gadi rit. Pirms mēneša aizgāja aizsaulē mans vectētiņš, un es pat nevarēju aizbraukt uz bērēm...

¹¹⁰ Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Cenšas sadzīvot pats ar sevi. *Sporta Avīze*, 1, 22.-34.

¹¹¹ Jurisons, I. (2015). Šķēle: Man nav pie dirsas. Nekad nav bijis. *Sporta Avīze*, 11, 20.-34.

¹¹² Turpat.

Tie ir mirkļi, kad saprotu, cik patiesībā svarīga man ir ģimene – to, ka savā dzīvē palaižu garām patiesībā ļoti būtiskas lietas. Tikai tāpēc, lai skrietu pakaļ naudai.(..)¹¹³ Šajā gadījumā sportiste daloties ar to, ka daudzie karjeras gadi, kas pavadīti spēlējot ārzemēs, liek viņai apzināties, cik svarīgas ir mājas un ģimene, reprezentē sevi ne tikai kā ieguvēju no veiksmīgās sportistes karjeras, bet arī kā zaudētāju, jo nav bijusi iespēja pavadīt laiku ar ģimeni, būt blakus smagos brīžos. Zaudējuma sajūta ir attiecināma arī uz latviešu sportistu dzimtās valodas zināšanām, kuras loģisku iemeslu dēļ kļūst vājākas. Tenisiste Anastasija Sevastova intervijā izteicās: “Nav viegli. Mēdzu internetā lasīt ziņas latviski, bet runāt nav ar ko.(..)¹¹⁴ Līdzīgi izteicās gados jaunais un perspektīvais hokeja vārtsargs Elvis Merzļikins: “Latvietis, bet jūtu, ka vairāk esmu audzis Šveicē un itāļu valoda man kļuvusi labāka par latviešu. Itāļu valoda man tagad iznāk kā pirmā, tāda varētu būt arī latviešu, bet pat nezinu, vai māku rakstīt gramatiski pareizi. Tas arī saprotams. Ar ko gan lai es Lugāno runāju latviski?(..)¹¹⁵ Varētu šķist, ka sportistu, kuru karjeru ceļi ved vai veduši prom no mājām, domas nevarētu krasi atšķirties, tomēr pastāv arī izņēmumi. Bijušais hokeja vārtsargs, bet tagadējais hokeja treneris Pēteris Skudra par dzīvi Krievijā teica šādus vārdus: “(..)Nu jau ļoti daudzus gadus nostrādājot Krievijā, varu droši pateikt, ka man nav bijis vispār nekādu problēmu. Esmu strādājis dažādos reģionos, Sibīrijā, tagad – Piemaskavā, un nekur nav nekā slikta, ko pateikt – es komfortabli strādāju, komfortabli dzīvoju. Sadržīve ir ļoti labā līmenī.”¹¹⁶ Savukārt citam bijušajam hokejistam Raitim Ivanānam atšķirīgas domas par laiku, kad spēlējis Rīgā un devies uz Kontinentālās hokeja līgas (KHL) spēlēm Krievijā: “(..)Krievijas izbraukumi – tas bija diezgan iespaidīgi... Sākumā bija tā, ka pat negribējās braukt, jo tik daudz kas šķita galīgi nepareizi – viesnīcas, gultas izmēri. Taču pamazām pie tā visa pieradu un, kā saka – ļāvos straumei. Sāku uztvert lietas ar humoru.(..)¹¹⁷ Viena pieredze, bet reprezentē sevi šajā pieredzē atšķirīgi.

Vēl viena lieta, kas vieno visus sportistus – augsta riska pakāpe gūt traumas, no kurām neviens nav pasargāts. Dažāda veida traumas ir profesionālā sporta realitāte un ēnas puse. Profesionālie sportisti pelna naudu darot to, ko mīl, bet šī ēnas puse, kas izpaužas traumās, pierāda to, ka arī sports nav viens vienīgs rožu lauks. Diemžēl Latvijas sportisti intervijās reprezentēja sevi arī caur “viss nav tik rožaini” naratīvu. Darba autore jau iepriekš minēja, ka hokejistus mēdz dēvēt par dzelzs vīriem, jo var tikai apbrīnot viņu izturību pārciest neiedomājamākās sāpes un turpināt spēlēt hokeju līdz galam. Kā piemēram, reiz Ronaldam

¹¹³ Jurisons, I. (2014). Gatava atgriezties mājās. *Sporta Avīze*, 5, 46.-50.

¹¹⁴ Cīrulis, J. (2015). Atgriezies bez steigas. *Sporta Avīze*, 5, 40.-45.

¹¹⁵ Matulis, J. (2016). Labi trenēts tīģeris. *Sporta Avīze*, 6, 44.-50.

¹¹⁶ Jurisons, I., Āzens, D. (2014). Skudra vienalga, ko viņi domā. *Sporta Avīze*, 5, 22.-34.

¹¹⁷ Jurisons, I. (2014). Ar lepmumu par zilu aci. *Sporta Avīze*, 12, 22.-32.

Ķēniņam spēles laikā salauza žokli, bet pēc brīža viņš bija jau atpakaļ laukumā. Viņš teica: “Ja tu hokeju tik ļoti mīli un spēle tev dod tik daudz adrenalīna, tu to izbaudi līdz galam un it kā nemaz nesāp. Tad tu saproti, ka komandā cilvēks var laukumā skraidīt arī ar lauztu žokli. Šāds piemērs ļoti palīdz komandai – viņi pēc tam uzvarēja 13 spēles pēc kārtas. Ir jāspēlē komandas labā, un viņi, redzot, ko es daru, spēlēja arī par mani. Kas notika Lugāno? Sašuva man vaigu, un turpināju spēlēt. Nekas traks tur nebija. Pēc spēles gan nevarēju iekosties pat maizes rikā.”¹¹⁸ Arī basketbolā viss nav rožaini. Kristapa Janičenoka viens no karjeras zelta mirkļiem ir, kā kopā ar “VEF” septītajā spēlē izdevās uzvarēt Ventspils komandu, tomēr tas prasīja savu: “(..)Cik toreiz šprīces izšpicēja, cik *voltarenus džeki* izdzēra... Taču toreiz bija tieši tas, par ko runājām, – komanda bija kā dūre. Un arī ar jaunajiem spēlētājiem! Parahouskim tas bija pirmais gads – [finālos] viņa potīte bija tādā pašā izmērā kā galva. Bet viņš spēlēja! Arī pats toreiz kliboju... Bija ļoti grūti, taču mēs izcīnījām – kā komanda.”¹¹⁹ Abos šajos gadījumos sportisti sevi reprezentē, kā komandas spēlētājus, kuri ir gatavi neskatoties ne uz kādiem savainojumiem, doties laukumā un palīdzēt pārējiem komandas biedriem. Ar šādu attieksmi parādot, cik svarīgi viņiem ir tas, ko viņi dara. Reizēm dzīve jeb liktenis ar cilvēkiem izspēlē ļaunus jokus. 1998. gadā tā notika ar soļotāju Aigaru Fadejevu, kurš cieta smagā autoavārijā, bet pierādīja, ka cilvēkam viss ir iespējams un ar uzviju atgriezās sportā. Tomēr retais var stādīties priekšā, ko tas no viņa prasīja. “(..)Tā vienkārši bija nelaime – frontālā sadursme. Taču, kad pēc nelaimes atgriezos augstākajā līmenī, sāku tā pa īstam nojaust, cik liels ir mans gribasspēks un potenciāls. Slimnīcas gultu pametu totāli saģipsēts. Mācījos no jauna staigāt. Mana pēda bija tik ļoti deformēta, ka nevarēju normāli paiet. Bet es taču biju soļotājs! Rehabilitācijas procesā sapratu, ka manas darbaspējas ir fenomenālas. Es neizlaidu gadu vai divus, kā tas mēdz būt pēc tik smagām traumām. Jau pēc pusgada biju astotais Pasaules kausa posmā 50 kilometru distancē(..)”¹²⁰ Sevi kā cīnītāju, drosminieku, kurš neskatoties ne uz kādiem dzīves liktajiem šķēršļiem, vēlas darīt to, ko mīl, reprezentēja arī basketbolists Armands Šķēle. Par spīti tam, ka trīs reizes pārdzīvots meningīts, turklāt pēc otrā, kad ārsti paziņojuši, ka vēl viens var būt letāls, viņš nav pārtraucis spēlēt basketbolu. Intervijā viņš stāstīja: “Nereālas galvassāpes, vemšana. Samaņas zudums. Trešais meningīts vispār bija traks. Tas bija pirms trim gadiem vasarā, izlases laikā. Galva sāpēja jau no rīta, taču es pat notrenējos, noskrēju krosu. Izdzēru divas tabletes – nepāriet. Aizbraucu pusdienās uz Jūrmalu, galva sāp nenormāli, un es jau jūtu, ka kaut kas nav – saule šķiet citā krāsā, spēcīgāka, spiež acis. Sapratu, ka – ir... Kāpu mašīnā, braucu pa Jūrmalas

¹¹⁸ Matulis, J. (2014). Ar sapni uz Ameriku. *Sporta Avīze*, 10, 44.-49.

¹¹⁹ Jurisons, I. (2014). No savvaļas paaudzes. *Sporta Avīze*, 8, 20.-32.

¹²⁰ Rudzāts, R. (2015). Ķīlnieks. *Sporta Avīze*, 10, 20.-32.

šoseju un jūtu, ka jau zūd samaņa. Rīgā griežos iekšā tuvākajā slimnīcā, *stradiņos*. Kad divas reizes esi tam gājis cauri, tad pazīmes jau zini – man bija skaidrs, kas notiek. Pats ieskrēju reanimācijā un pateicu, ka man vajag ārstu – man sākas meningīts! Bet pretī – apsēdieties, pierakstieties... Kļiedzu: “Ātrāk, es zinu, kas man ir!” Un tad noģību. Turpat pie reģistratūras. Kad pēc divām dienām atguvos, diagnoze bija apstiprināta... Kad ir uzliesmojums, viss notiek ātri. Patiesībā paveicās, ka nebiju nekur tālāk aizbraucis un paspēju pats tikt līdz slimnīcai. Varēja būt kaut kur tālāk, varēju izslēgties pa ceļam pie stūres. Daudz kas varēja notikt.”¹²¹

Ilgas pēc mājām, nopietni savainojumi, kuri atstāj pēdas veselībā uz visu atlikušo dzīvi, bet par spīti tam, pētījumu veicot, atklājās, ka ir intervijas, kurās tiek izmantots “bez sporta nevaru” naratīvs. Lai arī salīdzinoši maz intervējamie sevi reprezentēja ar šī naratīva palīdzību, tomēr tādi bija uzsverot, cik ļoti ir saauguši kopā ar savu nodarbošanos. Leģendārais hokeja “mūris” Artūrs Irbe jau vairākus gadus hokeju nespēlē, taču atzina, ka vārtsargu sevī nevar izskaut: “(..)Nesen bija situācija vidusskolas komandas treniņā – rīpa lido un principā varu izvairīties, taču doma, kas tajā brīdī pirmā nāk galvā: bet kāpēc jāizvairās, man taču ripas ir jāķer! Kaut gan nebiju ne formā, ne ekipējumā. Tikai pēdējā brīdī sapratu, ka laikam tomēr jāpaiet malā. Taču pirmais instinkts ir joprojām ķert...(..)”¹²² Futbolists Edgars Gauračs ir pārliecināts, ka arī pēc karjeras nekur tālu no futbola nebūs: “(..)Es negribu būt kā daži, kas pēc sportista karjeras beigām tikai peļņas dēļ aiziet kādā biznesā, no kura paši neko nesaprot. Negribu, lai man pieder ienesīga automazgātava, par kuru man patiesībā nav nekādas intereses. Mana sirds ir futbolā.”¹²³ Savukārt bijušais futbolists Ģirts Mihelsons reprezentēja sevi, kā cilvēku, kurš brīvprātīgi futbolā dzīvo pa 100 procentiem un pat savā kāzu dienā bez tā neiztika: “Visu laiku ir trīsas, gūstu baudu, kad redzu, kā tie U8 vai U15 puikas spēlē. Vai virslīgas komandas. (..)Ģimene vienmēr būs pirmajā vietā. Taču ir jāizdara arī lietas, par kurām esi atbildīgs. Savā kāzu dienā bija jānovada U13 spēle. No astoņiem rītā līdz pus divpadsmitiem biju Olimpiskajā sporta centrā, divpadsmitos aizgāju mājās, nomazgājos, bet pusdivos gāju precēties. Taču nesaku, ka tā visiem jādara. Es to neprasu.”¹²⁴

- **“Sevis slavēšana” un “sevis kritizēšana”**

Nereti cilvēkiem ir grūti raksturot sevi pašu, pateikt savas labās un ne tik labās īpašības, jo šķiet, ka no malas jau citiem labāk redzams. Tomēr “Sporta Avīzes” intervijās bija intervējamie, kuri sevi paslavēja. Tenisiste Aļona Ostapenko ne tikai kortos rāda teicamu sniegumu – viņa paralēli, spēlējot augstākajā līmenī, spēja ar izciliem sasniegumiem pabeigt

¹²¹ Jurisons, I. (2015). Šķēle: Man nav pie dirsas. Nekad nav bijis. *Sporta Avīze*, 11, 20.-34.

¹²² Jurisons, I. (2015). Tētis. *Sporta Avīze*, 12, 18.-30.

¹²³ Koscinkevičs, I., Jurisons, I. (2016). Beidzot mājās. *Sporta Avīze*, 3, 18.-33.

¹²⁴ Koscinkevičs, I. (2015). Kautiņš ar Indriksonu. *Sporta Avīze*, 12, 46.-51.

skolu. Intervijā viņa saka: “Jā, un pabeidzu ar medaļu! Bez neviena septītnieka – tikai astoņnieki, devītnieki un desmitnieki. Un arī astoņnieki bija tikai kādi četri.(..)”¹²⁵ Pēc eksperta Raimonda Rudzāta domām – intervijās gan intervētājs, gan intervējamais līdz galam vienmēr neatklājas un savā ziņā nēsā maskas, kam noteikti var piekrist, jo jebkurš grib atstāt par sevi labu iespaidu. Tomēr tas, kā intervijā sevi reprezentēja Aļona Ostapenko, liek domāt, ka viņa nekādu masku nevalkāja un bija tāda, kāda ir. Ir dzirdēts, ka starp abām Latvijas labākajām tenisistēm nav pārāk tuvas attiecības. To varēja nolasīt arī gados jaunākās tenisistes sniegtajā atbildē par Anastasijas Sevastovas pēdējā laika labajiem panākumiem: “Nekur ļoti augšā jau patiesībā nav, tikai kādas desmit vietas virs manis. Man ir 19 gadu, viņai – būs 27. Esmu septiņus gadus jaunāka, man viss vēl priekšā.”¹²⁶ Viņa nevis paslavēja Anastasiju, bet gan palepojās jeb uzslavēja savus gadus, attiecīgi reprezentējot sevi, kā labāku par viņu vienā rādītājā.

Savukārt visās intervijās, kurās intervējamie reprezentēja sevi, pielietojot arī naratīvu “sevis kritizēšana” – tas bija saistīts tieši ar rezultātiem sportā. Respektīvi, Māris Štrombergs sevi kritizēja par to, ka Rio olimpiskajās spēlēs neizdevās izcīnīt trešo zelta medaļu: “(..)Taču ir muļķīgi vainot trasi, vaina ir manī. Acīmredzot manā arsenālā nav vienas tādas kustības uz riteņa, kas vajadzīga, lai atrisinātu šo situāciju.”¹²⁷ Vai, piemēram, hokejists Kaspars Daugaviņš sevi kritizēja par noraidījumu, kurš izrādījās liktenīgs hokeja izlases ceļam uz 2018. gada olimpiskajām spēlēm: “(..)Bija smagi, īpaši apzinoties, ka manas vainas dēļ netikām uz olimpiskajām spēlēm. Mēģinu atkopties un nedomāt par to, priekšā vēl daudz svarīgu spēļu.”¹²⁸ Sportistiem karjeras laikā notiek ļoti daudzas nozīmīgas sacensības, spēles un kļūdas gadās pieļaut visnotaļ bieži, bet tas, ka pēc kāda laika viņi vēl atceras, kā toreiz ielaida ripu vārtos, kā veiksmīgi neizbrauca vienu no trases līkumiem, saņēma divas soda minūtes, kā rezultātā komanda ielaida mazākumā – parāda viņu augsto atbildības sajūtu un vēlmi vienmēr būt labākajam, iet tikai pēc uzvaras.

- **“Katram sava taisnība” jeb konflikta naratīvs, “nebaidos atzīt, ka esmu kļūdījis/usies” un “katram savs skelets skapī” jeb grēko visi naratīvs**

Tieši tāpēc, ka cilvēki ir tik dažādi, viņu starpā mēdz gadīties nesaskaņas. Arī dažās sportistu intervijās tika ievērots, ka viens no naratīviem ir saistīts ar domstarpībām, konfliktiem. Vissspilgtākais piemērs bija intervijā ar jau minēto Pēteri Skudru. 1997. gadā viņam bija konflikts ar toreizējo izlases treneri Leonīdu Beresņevu, ko pēc vairākiem gadiem

¹²⁵ Jurisons, I. (2017). Elementāri, Watson! *Sporta Avīze*, 1, 22.-35.

¹²⁶ Turpat.

¹²⁷ Jurisons, I. (2016). Pats sev parādā. *Sporta Avīze*, 10, 42.-48.

¹²⁸ Brože, U. (2017). Nekļūt par haizivs barību. *Sporta Avīze*, 2, 42.-49.

atcerējās ar šādiem vārdiem: "...Un tas, kurš runāja, veikli visu pagriezta tā, ka tas otrs vainīgs pie tā, ka izlase zaudēja. Redz, nospēlēja tikai pusspēli. Labi, lai tas tā arī būtu. Tā jau tās savstarpējās attiecības arī veidojas. Beresņevs ir vienīgais treneris, ko esmu sastapis, kurš nekad nav uzņēmis atbildību. Kas tas par treneri, kas pēc zaudējumiem vienmēr varēja atkārtot frāzi: "Es esmu izdarījis visu..." B**g, viņi nevar! Bet es visu izdarīju, es visu izdarīju... *Da ko tu izdarīji!*"¹²⁹ Pat, ja pagājuši jau vairāki gadi, emocijas nav norimušas un konkrētais intervējamais sevi pasniedz, kā emocionālu personību, kuram arī pēc ilgāka laika ir, ko pateikt. Leģendārais latviešu bobslejists Jānis Ķīpurs intervijā neslēpa, ka savulaik sava rakstura dēļ konflikta situācijās nonācis bieži. Vienreiz tā dēļ pat tika atlaists: "ASV izlasē sākumā biju vecākais trases treneris, pēc tam visas izlases vecākais treneris. Pats galvenais. Fiziskās sagatavotības treneris bija viens bijušais sportists, un vasaras sākumā viņš uzrakstīja programmu visai sezonai un iedeva man pārskatīt. Kad ieraudzīju, ko viņš tur sarakstījis, es visus tos papīrus vienkārši satinu mudžeklī, viņa acu priekšā iemetu miskastē un pateicu: "Neuztraucies, es uzrakstīšu tev programmu, es tev to iedošu, un tu varēsi ar to strādāt. (..)Izmantojot savas pazīšanās, skrēja pie federācijas vadības un sūdzējās par mani. Pēc tās sezonas mani atlaida."¹³⁰ Viņam piemīt sava taisnība un citu taisnības ir gatavs pieņemt, ja tās tiek parādītas un pierādītas ar darbiem, ne tikai vārdiem. Atsaucoties uz teoriju – vienmēr būs lietas, par kurām intervējamie nevēlēsies vispār runāt. Tomēr intervētāju spēkos, pielietojot pareizos jautājumu veidus, nolasot situāciju, izmantojot pareizās intervēšanas tehnikas – ir iespējams panākt pretējo. Tajā pašā laikā, pat pieredzes bagātiem žurnālistiem, kuri ir labās attiecībās ar intervējamo personu, ne vienmēr tas izdodas. Sandis Ozoliņš savā intervijā stāstīja par atgriešanos izlasē, kurā pirms tam darbojās, kā ģenerālmenedžeris, kuru toreizējais Latvijas Hokeja federācijas prezidents Kirovs Lipmans atlaida. Par šo situāciju viņš bija lakonisks: "Tā ir tēma, par ko es patiešām nevēlos runāt. Ne pirms olimpiādes."¹³¹ Hokejists sevi reprezentēja, kā par sevi un saviem darbiem pārliecinātu cilvēku, kuram vairs nav interese rakņāties pagātnes notikumos. Salīdzinot Sanda Ozoliņu interviju ar Pētera Skudras – izmantots viens naratīvs, bet skatījumi un sevis reprezentācija caur šo naratīvu – atšķirīgi.

Nerunāt par pieļautām kļūdām, neatzīt savu vainu, manuprāt, ir tipiski cilvēka dabā, jo ir liela vēlme citu acīs izskatīties labākiem nekā patiesībā esam. Lai arī kļūdas pieļauj pilnīgi visi, ne visi ir gatavi to atzīt un arī "Sporta Avīzes" intervijas ar sportistiem to parāda. Salīdzinoši maz intervijās sportisti sevi reprezentē caur naratīvu "nebaidos atzīt, ka esmu kļūdījis/usies". Piemēram, brīdī, kad savu popularitāti sāka iemantot basketbolists Kristaps

¹²⁹ Jurisons, I., Āzens, D. (2014). Skudra vienalga, ko viņi domā. *Sporta Avīze*, 5, 22.-34.

¹³⁰ Rudzāts, R. (2015). Apkampt olimpisko čempionu. *Sporta Avīze*, 2, 42.-48.

¹³¹ Jurisons, I., Pole, I. (2014). Ozoliņa tarakāni. *Sporta Avīze*, 2, 20.-32.

Porziņģis, viņš pieļāva kļūdu ne pārāk labi izsakoties par latviešu valodu: “Jā... Situācija bija pilnīgi stulba. Todien man bija vesela rinda interviju, un pēc vienas no kārtējām vienkārši atslābinājos. Dodoties prom un izejot uz ielas, viņš vienkārši pieskrēja man klāt, iebāza sejā kameru un sāka uzdot tos jautājumus. Galva pat īsti nedomāja līdz, gribēju neatpalikt un izmest kādu jociņu, un... Ne tā pateicu, ne tur to lamuvārdu ieliku. Pilnīgs sviests. Jau tajā brīdī sapratu, kā tas izklausījās, uzreiz mēģināju paturpināt, ka – nē, nē, tās ir manas mājas, bet viņš jau bija norāvis savu mikrofonu un uzdeva nākamo jautājumu. Un es kā muļķītis bez pieredzes – nemācēju izlabot to, ko biju pateicis. Un tad vēl aiziet līdz Latvijai, to iztulko, un tad tas izklausās vēl stulbāk... Taču tur jau vairs neko nevar mainīt. (..)Bet tā man ir mācība uz mūžu. Šo es nekad neaizmirsīšu. Jādomā, ko runā. Sagribējās pateikt vienu lamuvārdu, sagribējās būt smieklīgam...(..)”¹³² Viņš ne tikai izklāsta situāciju, bet arī norāda, ka no savas kļūdas mācīsies. Arī futbolists Deniss Rakels atzīst savu kļūdu, kas maksāja dārgi. Viņu un vēl citus futbolistus atskaitīja no U21 izlases, jo viesnīcas numuriņā puīši dzēra viskiju. Futbolists sacīja šādus vārdus: “Skaidrs, ka es to visu nožēloju un tā bija kļūda. Taču varbūt tā tam arī vajadzēja notikt, jo tā bija tāda pēdējā – tāds kā treknis punkts visām iepriekšējām. Tamdēļ zaudēju vienu gadu valstsvienībā.”¹³³ Savukārt hokeja vārtsargs Edgars Masaļskis par 2008. gada 16. septembra notikumiem Vecrīgā, kad cieta uzbrukumā, izteicās šādi: “Tas Vecrīgas gadījums man lika saprast visu to, kas man ir dots. Kad guli mājās ar saģipsētu kāju un nevienam neesi vajadzīgs, pārdomā daudzas lietas. Tovakar Vecrīgā pats sačakarēju sev dzīvi, kaut gan tā bija arī apstākļu sagādīšanās. Taču es par to cenšos vairs nedomāt, tas ir aizmirsts.”¹³⁴ Sportisti uz savām pieļautajām kļūdām skatās, kā uz iespēju novērtēt dzīvi, mācīties un uztvert to, kā pieredzi, kura bija nepieciešama, lai viņi, kā cilvēki un kā sportisti kļūtu stiprāki.

Visbeidzot pēdējais naratīvs, par kuru varētu teikt, ka neviens sevi labprātīgi nereprezentē caur to – “katram savs skelets skapī” jeb grēko visi. Šeit stāsts ir par atkarībām, kuras arī neviens publiski nevēlas ņemt. Sportisti, kuriem ir bijušas atkarības, bet veiksmīgi tikuši galā, nebaidās par to runāt, jo tā kādreiz ir bijusi daļa no viņu dzīves. Pagātnes ir veidojušas cilvēkus par tādiem, kādi viņi ir tagad. Izcilais latviešu bokseris Mairis Briedis savulaik ir bijis azartspēļu varā. Intervijā viņš stāsta, kā izdevās no bedres izkļūt laukā: “Recepte ir tikai viena, un tā ir šeit (*rāda uz galvu*). Es zināju, ka tas ir slikti un nevajag to darīt, bet tik un tā to darīju. Tad es aizgāju uz baznīcu un apsolvīju Dievam, ka vairs nespēlēšu spēļu automātus. Un, ja es laužīšu savu solījumu un spēlēšu, tad lai man nebūtu nekādu

¹³² Jurisons, I. (2015). Kristaps un lielpilsēta. *Sporta Avīze*, 8, 46.-51.

¹³³ Koscinkevičs, I. (2016). Starp zirgiem. *Sporta Avīze*, 6, 20.-35.

¹³⁴ Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Edgars ar Ievu, Emīlu un Tomu. *Sporta Avīze*, 4, 20.-32.

sasniegumu sportā. Es sev iestāstīju, ka, ja laužīšu šo solījumu, man sportā nekas nesanāks. Šādu solījumu pārkāpt es nevarēju, jo sports man ir ļoti svarīgs(..)”¹³⁵ Savukārt, kā viens no sabiedrībā zināmākajiem atkarības gadījumiem sportistu vidū – hokejists Sandis Ozoliņš intervijā atklāja, ka lai arī no alkohola bedres viņš ir izkāpis, tā nav aizrakta ciet un darbs ar sevi, lai atkal neatrastos tajā bedrē, turpinās. “Tā ir personiska manas dzīves sastāvdaļa, kuru apzinos, kas turpinās un turpināsies visas dzīves garumā. Tāda vienkārši ir manas dzīves realitāte. Taču par to esmu pastāstījis un tagad cenšos detaļās par to vairs publiski nediskutēt. (..)Nedrīkstu par to aizmirst – izlikties, ka tas ir kaut kas, kas manā dzīvē aiz muguras un pagājis. Zinu, ka nedrīkstu apstāties. Nedrīkstu padoties. Man ir cilvēki, kas man palīdz un atbalsta. Un es dzīvoju(..)”¹³⁶

- **“Mēs to varam” un “patriotisms” jeb patriotisko jūtu naratīvs**

Latvija ir maza valsts un lai arī mūsu sportisti, nesot tās vārdu pasaulē ar izciliem sasniegumiem, pierādījuši mūsu varēšanu sastādīt konkurenci un galu galā arī pārspēt lielvalstis, tomēr bieži nācies dzirdēt, ka Latvijas sportistiem pietrūkst uzvarētāju domāšanas. Respektīvi, piemēram, čempionātos mūsējiem ir jāpiedalās ar domu, ka viņu spēkos ir cīnīties un izcīnīt medaļas. Nevis ar domu – labi nostartēt, parādīt labu sniegumu. Pētījums parādīja, ka tikai maza daļa sportistu pielieto naratīvu “mēs to varam”. Jānis Timma tic, ka basketbola izlasei viss ir pa spēkam: “Medaļas. Viennozīmīgi. Ja Latvijas izlase ir labākajā sastāvā, es neredzu nevienu iemeslu, kāpēc lai mēs nebūtu medaļās(..)”¹³⁷ Arī hokeja vārtsargs Edgars Masaļskis tic: “(..)gribētos spēlēt pasaules čempionātā pusfinālā un spēlēt par medaļām. It kā pagrūti izdarāms, bet tas ir reāli. Pērn Minskā nebijām tālu, bija laba komanda. Arī šogad tas nebija nereāli. Ja sastāvs būtu nedaudz labāks, mēs būtu astotniekā. Pēc tam jāvinnē tikai viena spēle. Kā olimpiādē uzvarējām Šveici un bijām astotniekā. Te ir tas pats. Bet jāsakrīt diezgan daudz kam, lai tas notiktu. Mēs nebūsim favorīti, uz mums naudu neviens neliks, bet sportā notiek daudz brīnumu. Un būs tāda diena arī Latvijai! (..)Visiem ir jānotic. Jātic tiem 22 cilvēkiem, kas sēž ģērbtuvē, un treneriem, un kādreiz tas notiks. Ar mani, bez manis, bet kādreiz Latvija to sasniegs.”¹³⁸ Ja visiem būtu tāda pārlicība un ticība saviem spēkiem, un nebaidīšanās par to runāt skaļi – lielas lietas notiktu, jo latvieši jau ir pierādījuši, ka var, bet vienmēr var labāk.

Viens no veidiem, kā cilvēki var izjust sevī patriotismu ir pateicoties sportistiem un viņu sagādātajiem emocionālajiem mirkļiem, kad Latvijas vārds izskan visā pasaulē. Kā

¹³⁵ Puče, A., Rudzāts, R. (2014). Iekopt skaistu puķu dārzu. *Sporta Avīze*, 9, 20.-30.

¹³⁶ Jurisons, I., Pole, I. (2014). Ozoliņa tarakāni. *Sporta Avīze*, 2, 20.-32.

¹³⁷ Jurisons, I. (2017). Karsts. *Sporta Avīze*, 3, 18.-32.

¹³⁸ Matulis, J. (2015). Grib pusfinālā. Un apsteigt Irbi. *Sporta Avīze*, 7, 42.-49.

piemērus var minēt ikgadējos pasaules čempionātus hokejā, brāļu Dukuru un bobslejistu panākums ledus trasēs vai Kristapa Porziņģa fenomenālo sniegumu Nacionālās basketbola līgas (NBA) laukumā. Arī pašiem sportistiem tās ir īpašas sajūtas – pārstāvēt savu valsti. Kā norāda bijušais futbolists Juris Laizāns: “(..)Ceru, ka puīši saprot un apzinās pašu galveno – proti, ka viņi spēlē par savu valsti un ka nekā augstāka nav. Nekāda karjera nekādā slavenā klubā, nekādi tajā iegūtie tituli nelīdzinās izlasē sasniegtajam. Tās nav salīdzināmas lietas(..)”¹³⁹ Tā viņš reprezentē sevi, kā cilvēku, kuram dzimtene ir svarīga. Arī bijušais basketbolists Mārtiņš Bondars, lai arī tikai ar dažiem vārdiem, bet pasaka – es esmu savas valsts patriots. “(..)Sajūta, kad tev ir mugurā Latvijas izlases kreklis, nav ne ar ko atsverama(..)”¹⁴⁰ Savukārt Deniss Rakels pēc tautības ir krievs, bet valstsvienības spēlēs vienmēr redzēsiet viņu dziedam himnu: “Tā ir cieņa. Tie, kas spēlējuši izlasē, sapratīs. Kad izej no tuneļa, atmosfēra ir īpaša. Un, kad sāk skanēt himna, tu vienkārši nevari nedziedāt. Atceros to jau no jauniešu laikiem, no U16 izlases. Tās ir lielas emocijas. Pat ja nezinātu vārdus, dungotu līdzī. Manuprāt, himnas laikā nevar tā vienkārši stāvēt – tas nav pareizi.”¹⁴¹

- **“Kā tad bez tās” jeb naudas naratīvs**

Sports prasa ieguldīt daudz finansiālo līdzekļu un reizēm var būt tā, ka sportistam ir liels potenciāls, talants, darbaspējas, lai gūtu panākumus, bet mērķu sasniegšanai trūkst naudas. Tādā situācijā bija Latvijas labākais biatlonists Andrejs Rastorgujevs, kurš nonācis pie secinājuma, ka finansiālie šķēršļi patraucējuši viņa sportiskajiem rezultātiem: “(..)Labi apzinos – ja finansiālās iespējas iepriekšējos gados būtu bijušas lielākas, būtu varējis visu šo dabūt krietni ātrāk. Nebūtu pašam jādomā, pašam jāskraida un jānodarbojas ar lietām, ar ko man pēc būtības nebūtu jānodarbojas(..)”¹⁴² Naudas naratīva izmantošana intervijās parāda, cik sportā ietekmīgs faktors ir finanses. Latvijas Deivisa kausa komandas kapteiņa un Latvijas Tenisa savienības ģenerālsekretāra, bijušā tenisista Kārļa Lejnieka intervijā sniegtās atbildes izmantojot naudas naratīvu, reprezentēja viņa nesaprašanu un negodīguma sajūtu par valsts atbalstu tenisā. “Kā sporta veids neatbilstam valsts kritērijiem. Gulbja panākumi pērn ļāva saņemt par 1600 eiro vairāk... Tā ir smieklīga summa, salīdzinot ar to, ko šogad saņems Latvijas basketbola vai volejbola jauniešu komandas par Eiropas čempionātu rīkošanu. Tikko bija LSFP sanāksme, kurā uzzināju, ka Dambretes federācija saņem nedaudz vairāk nekā mēs. (..)Un tas, ka Ernests pērn nesa Latvijas vārdu pasaulē skaļāk nekā jebkurš cits mūsu sportists, šajos kritērijos neko nenozīmē. Paskatiet “BBC” vai “CNN” ziņu lapas – cik bieži Latvija tur

¹³⁹ Kreipāns, A. (2017). Skauts. *Sporta Avīze*, 2, 22.-35.

¹⁴⁰ Matulis, J., Jurisons, I. (2015). Bondars kēdas atstājis pagājušajā gadsimtā. *Sporta Avīze*, 4, 18.-30.

¹⁴¹ Koscinkevičs, I. (2016). Starp zirgiem. *Sporta Avīze*, 6, 20.-35.

¹⁴² Jurisons, I. (2014). Maksimālists. *Sporta Avīze*, 3, 40.-44.

tiek pieminēta, un cik no tām pieminēts tieši Gulbis! Es nesaku, ka tagad tenisam uzreiz jāsaņem vairāk nekā basketbolam vai futbolam, taču kritēriji ir jāpārskata.”¹⁴³ Savukārt, kas attiecas uz konkrētām algām – sportisti intervijās pārsvarā nevēlas saukt konkrētus ciparus, tā reprezentējot tādu, kā bijību. Basketbola treneris Uvis Helmanis, kurš savulaik pats profesionāli spēlēja par savas karjeras lielāko līgumu atbildēja šādi: “(..)Cik? Nē, neteikšu, nav jēgas – tāpat tās naudas visu laiku mainās. Te rubļi un *repšiki*, te lati un eiro...(..)”¹⁴⁴ Savukārt hokejists Roberts Bukarts runājot par “Rīgas Dinamo” algām teica šādus vārdus: “Kontinentālās hokeja līgas līmenī viņiem nemaksā neko. Tāpēc esmu par to, lai atvērtu un parādītu reālās algas. Cik nu kurš saņem. Kāpēc ne? Pēc tam hokejistiem brūk virsū, ka neesi iemetis, ka neesi atdevis, ka tev ir mīnuss. Bet es uzskatu, ka par to naudu daži rāda ļoti, ļoti labu sniegumu. (..)Tās summas, kas tiek skandētas pa avīzēm, galīgi nav taisnība.”¹⁴⁵ Aizstāvot sevi un komandas biedrus par to, ka viņi saņemot lielas naudas, bet laukumā rāda neatbilstošu sniegumu algai.

- **“Ne tikai sportists, bet arī tētis” jeb ģimenes naratīvs**

Neskatoties uz to, ka sportistiem sezonas laikā ārpus sporta nekam citam daudz laika neatliek, viņi izveido ģimenes un kļūst par vecākiem. Jāatzīst gan, ka izpētītajās “Sporta Avīzes” intervijās nebija neviena sportiste, kura būtu mamma, tāpēc naratīva nosaukums ir “ne tikai sportists, bet arī tētis”. Pārsvarā šī naratīva kontekstā sportisti izteica savas domas par bērnu sekošanu viņu pēdās. Ja, piemēram, futbolists Kaspars Gorkšs savus bērnu uz sportu nestumj sakot: “Absolūti ne. Varu izteikt viedokli, ieteikt, bet tas viss. Mani lepnu darītu tas, ja viņi izaugtu par foršiem cilvēkiem ar labām manierēm un pareizām vērtībām. Tas mani darītu laimīgāku nekā fakts, ja dēls būtu fantastisks futbolists ar deviņu klašu izglītību un briesmīgām manierēm,”¹⁴⁶ tad futbolistam Edgaram Gauračam ir citas domas: “Neslēpšu – es gribētu, lai viņš spēlētu futbolu, man tas ir svarīgi. Taču viņam es to nelieku manīt – nekādā veidā neskubinu, nedzenu uz treniņiem(..)”¹⁴⁷ Savukārt hokejists Lauris Dārziņš sevi reprezentē, kā tēti, kuram vienmēr atradīsies laiks saviem bērniem, pat pēc smagiem treniņiem un spēlēm: “Nekā oriģināla, tas ir hokejs... Man tikko no rīta bija sausais treniņš, pa dienu es Henriju neredzēju, viņš bija bērnodārzā, tad – pasmags ledus treniņš. Atbraucu mājās diezgan noguris. Bet puika bija mani visu dienu gaidījis. Tad vispirms bija jāspēlē *celišu hokejs* – uz ceļgaliem. Pēc tam – lielais hokejs, ar nūjām: vairs nekādas

¹⁴³ Cīrulis, J. (2015). Ierakumu pretējā pusē. *Sporta Avīze*, 4, 38.-44.

¹⁴⁴ Jurisons, I. (2015). Treneris Uvis un viņa kofērītis. *Sporta Avīze*, 9, 22.-34.

¹⁴⁵ Brože, U. (2016). Roberta diplomdarbs. *Sporta Avīze*, 5, 20.-35.

¹⁴⁶ Koscinkevičs, I., Jurisons, I. (2015). Vēl nospēlēt vienu akordu. *Sporta Avīze*, 7, 18.-32.

¹⁴⁷ Koscinkevičs, I., Jurisons, I. (2016). Beidzot mājās. *Sporta Avīze*, 3, 18.-33.

vārtīšanās, viņš uzvilka formu, viņš tagad būs vārtsargs. Un beigās kā odziņa – galda hokejs... Henrijam cenšos parādīt visu – vasarā uzspēlējam tenisu, ir golfa nodarbības, kādas nu tās var būt piecu gadu vecumā. Tas viss ir svētīgi, bet šobrīd Henrijs vēl nekur netrenējas. Amatieriski darbojas dažādos sporta veidos.”¹⁴⁸

- **“Superzvaigzne vai leģenda” jeb pasaules līmeņa zvaigznes naratīvs**

“Superzvaigzne vai leģenda” naratīvu pielietoja pavisam maz sportistu, kas loģiski, jo Latvijā tādu nav daudz. Leģendas naratīvā uz jautājumiem atbildēja un sevi reprezentēja hokejists Sandis Ozoliņš. Par cilvēku izrādīto lielo uzmanību viņš teica: “Dažreiz es skatienus jūtu un dažreiz – atkarībā no situācijas, laika un vietas – ir gadījumi, kad man jau paliek neērti un vairs nespēju izbaudīt vakaru un atpūsties. (..)Kad esmu uz ielas, nepiederu tikai sev.(..)”¹⁴⁹ Tomēr, lai arī leģendas naratīvu izmantojot, hokejists sevi nerepresentēja, kā varoni vai augstāk stāvošu pār visiem citiem. Viņš vienkārši pavēra durvis uz savu ikdienu, ar kuru ir sadzīvojis un pieņēmis. Savukārt superzvaigznes naratīvu visai pamatoti izmantoja Kristaps Porziņģis, kurš atbilst šī vārda tiešākajai nozīmei. “Es piekrītu, kaut kādā ziņā – tas ir traki! Dzīve patiešām ir mainījies. Protams, daļēji pie vainas arī lielais augums, taču pat tādā lielā pilsētā kā Ņujorkā normāli pa ielu iziet pastaigāties vairs nevaru – visi atpazīst, nāk klāt, grib bildēties, prasa autogrāfus. Nereāli. Tajā pašā laikā – tā ir viena daļa no tā, ka esi profesionāls sportists, un ar to būs jāsadzīvo. Citreiz to izbaudu, citreiz – liekas par traku, gribas atpūsties. Taču apzinos, ka tā ir un tā būs. Un ka mani mierīgākie brīži droši vien būs tad, kad būšu zālē un varēšu pamētāt – bez kamerām un bez visas šīs uzmanības. (..)Kad ļoti gribēšies aizbēgt no visas šīs uzmanības, ceru, ka Liepājā man joprojām būs šī iespēja.”¹⁵⁰ Reprezentējot sevi, kā pasaules zvaigzni, viņš atklāj, cik patiesībā grūti būs tādām būt, bet viņš ir tam gatavs. Superzvaigznes naratīvā par Kristapu Porziņģi izteicās arī bijušais smaiļotājs un bijušais Latvijas Olimpiskās komitejas prezidents Vilnis Baltiņš: “(..)Jau atzinos, ka, par spīti visam, man jau tas Porziņģis ļoti patīk. Ja visā šajā šovbiznesā parādās talants, tas mani ļoti priecē! Bet esmu ļoti satraukts par viņa galvu. Redzu, kas notiek ar zvaigznēm, gandrīz ar visiem. Nedod Dievs! Nokļūt profesionālā sportā pašā augšā ir gandrīz tas pats, kas izdzīvot mēra laikā. Iedomājies – vēl puika un jau pelna miljonus.(..)”¹⁵¹ Reprezentējot uztraukumu par to, ka nauda var sabojāt cilvēku.

¹⁴⁸ Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Cenšas sadzīvot pats ar sevi. *Sporta Avīze*, 1, 22.-34.

¹⁴⁹ Jurisons, I., Pole, I. (2014). Ozoliņa tarakāni. *Sporta Avīze*, 2, 20.-32.

¹⁵⁰ Jurisons, I. (2015). Kristaps un lielpilsēta. *Sporta Avīze*, 8, 46.-51.

¹⁵¹ Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Pasaules centrā. *Sporta Avīze*, 8, 20.-32.

- **“Esmu pateicīgs” naratīvs**

Nereti notiek tā, ka cilvēki, sasniedzot kalnu augstākās virsotnes, mēdz piemirst par tiem, kuri viņus atbalstījuši, snieguši palīdzīgu roku, bijuši klāt grūtos brīžos, lai viņi spētu šīs virsotnes aizsniegt. Tomēr neskatoties uz to, bija intervijas, kurās Latvijas sportisti pielieto naratīvu “esmu pateicīgs”. Vairums gadījumu tas ir saistībā ar vecākiem, sievām un treneriem. Tā sportisti reprezentē sevi, kā realistus, kuri saprot, kā zināmajā teicienā – viens nav cīnītājs. Basketbola treneris Roberts Štelmahers par savu sievu izteicās šādi: “(..)man vienkārši ar viņu ļoti paveicies. Tas man noteikti daudz palīdzējis gan spēlētāja karjeras laikā, gan tagad. Ļoti svarīgi, ka tev blakus ir cilvēks, kurš tevi izprot no A līdz Z, zina, kad un ko pateikt. Arī pēc spēlēm(..)”¹⁵² Savukārt basketbolists Armands Šķēle ir pateicīgs saviem vecākiem: “Mums šobrīd ir ļoti labas attiecības. Kādreiz tik labas nebija, protams... Taču tas viss ar vecumu mainās. Jau teicu, kādreiz skrēju pa dzīvi pa galvu, pa kaklu, man nebija laika piebremzēt, apsēsties, aprunāties. Cepuri nost viņiem – kam viņi izgājuši cauri. Visām manām sliktajām lietām, arī slimnīcām, kur katru dienu pie manis braukāja un pārdzīvoja. Viņiem būtu jāuzceļ piemineklis, pavisam nopietni. (..)Viņi ir palīdzējuši un pārdzīvojuši situācijās, kurās citi varbūt jau sen būtu atteikušies no dēla... Tagad es to patiešām novērtēju un esmu viņiem ļoti pateicīgs.”¹⁵³ Šķēpmetējs Zigismunds Sirmāis par brīdi, kad izcīnīja zeltu “(..)Pirmais, ko treneris man pateica pēc uzvaras Eiropas meistarsacīkstēs, bija: “Paldies, ka man ticēji!” Es atbildēju to pašu, un viņam no aizkustinājuma acīs parādījās asaras. Viņš ir emocionāls cilvēks, un tas bija ļoti emocionāls mirklis.”¹⁵⁴

- **“Es zinu, ko runāju” jeb atziņu naratīvs**

Viens no visizplatītākajiem naratīviem Latvijas sportistu intervijās bija – “es zinu, ko runāju” jeb atziņu naratīvs. Tiešām no daudzām intervijām varēja gūt vērtīgas atziņas, kuras attiecināmas ne tikai uz sportu, bet dzīvi kopumā. Tas pierādīja pretējo teorijai, ka vairumam sportistu trūkst intelektuālisma un ar viņiem var apspriest jautājumus no vieglā gala. Izmantojot šo naratīvu sportisti reprezentē sevi, kā zinošus konkrētajās lietās. Viņi dalās savā pieredzē. Piemēram, Aigars Fadejevs sacīja šādus vārdus: “(..)Kopš bērna kājas biju kā mašīna, kas reālajā dzīvē baidās kļūdīties. Taču kļūdīties ir dabiski, reizēm pat to vajag. Bet es visu laiku no tā baidījos. Un, kad baidies, kļūdiēs vēl smagāk(..)”¹⁵⁵ Uvis Helmanis savukārt par savu trenera darbu šādus: “(..)Sanāk, ka šajā brīdī tas ir mans pluss – jo pats tam savulaik esmu izgājis cauri un varu viņiem pateikt: es zinu, ko tas nozīmē. Diezgan bieži cilvēki saka

¹⁵² Freimanis, J., Jurisons, I. (2015). Pret spalvu. *Sporta Avīze*, 1, 22.-33.

¹⁵³ Jurisons, I. (2015). Šķēle: Man nav pie dirsas. Nekad nav bijis. *Sporta Avīze*, 11, 20.-34.

¹⁵⁴ Āzens, D. (2016). Sirmāis ar muguru pret sektoru. *Sporta Avīze*, 8, 44.-51.

¹⁵⁵ Rudzāts, R. (2015). Ķīlnieks. *Sporta Avīze*, 10, 20.-32.

“es zinu, ko tas nozīmē” vai “es saprotu, kā tu jūties”, kaut gan patiesībā ne velna nezina, jo tādā situācijā savā mūžā nekad nav bijuši. Es esmu. Un zinu.”¹⁵⁶ Kas attiecas uz Lauri Dārziņu, viņš savā intervijā pateica frāzi par sevi un pārējiem hokejistiem, kura ir tik vērtīga kā atziņa, tāpēc attiecināma arī vispār uz dzīvi kopumā. “(..)Lielākie pretinieki esam bijuši paši sev. Nevis mūs piespieduši kļūdīties tik daudz, bet paši esam sapinušies savā domāšanā un savos lēmumos.”¹⁵⁷

- **“Pagātnes mirkli” naratīvs un cits variants**

Par spīti raibajām sportistu karjerām vienmēr būs, kādi īpašāki mirkli, epizodes, sajūtas, spēles, kuras atmiņā paliks labāk nekā citi pagātnes notikumi. Hokejists Herberts Vasiļjevs “pagātnes mirkli” naratīvu izmanto, stāstot par ainu no bērnības: “Nezinu, cik man bija gadu, bet pēc Dinamo spēlēm es drīkstēju ieiet ģērbtuvē pie tēva. Ārprāts, kā pēc spēles smirdēja ģērbtuve! Bet man bija kaifs tur būt. Malā stāv tik daudz nūju, visi kaut ko runā un dara, treneri kaut ko stāsta. Man tas bija ļoti liels piedzīvojums. Cik gadu? Septiņi, varbūt astoņi.”¹⁵⁸ Savukārt Sandim Ozoliņam vēl dzīva ir atmiņa par savu pašu pirmo spēli olimpiskajās spēlēs: “Mana pirmā spēle olimpiādē, 6:6 Soltleiksitijā ar slovākiem. Tolaik NHL vēl bija sarkanā līnija, bet starptautiskajā hokejā tā jau bija atcelta. Tad nu es tur mierīgi stāvu uz sarkanās un skatos – slovāku aizsargam ripa laukuma stūrī. Man aiz muguras viens tur ganās. (..)Es stāvu uz sarkanās līnijas, un tālāk tāpat taču nekas nevar notikt. Un pēkšņi tā ripa lido man garām pie tā spēlētāja! (..)Štumpels izgāja un iemeta голу... Tik trula sajūta! (..)Tāds traģikomisks mirklis, ko vienmēr atceros.”¹⁵⁹ Sportisti, reprezentējot sevi ar mirkliem no pagātnes, apliecina to, ka viņi tajā, ko dara ir iekšā ar visu sirdi un dvēseli. Viņi var pateikt konkrētu laiku, kad notika neaizmirstamā atmiņa un savas tā brīža sajūtas. Tāpat caur šo naratīvu ir iespējams ieraudzīt personības daudzveidību, jo ir interesanti uzzināt, kādās pagātnes atmiņās viņi dzīvo.

Kā noslēdzošajā naratīva veidā – cits variants, darba autore pētot sportistu naratīvus iekļāva tādu lietu kā atskats uz karjeru. Bija intervijas, kurās sportistu atbildēs dominēja viņu stāsti par karjeras pieturvietām, sasniegumiem, klubiem, kuros spēlēja.

¹⁵⁶ Jurisons, I. (2015). Treneris Uvis un viņa koferītis. *Sporta Avīze*, 9, 22.-34.

¹⁵⁷ Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Cenšas sadzīvot pats ar sevi. *Sporta Avīze*, 1, 22.-34.

¹⁵⁸ Matulis, J. (2014). Kapteinis un nodevējs Vasiļjevs. *Sporta Avīze*, 3, 22.-30.

¹⁵⁹ Jurisons, I., Pole, I. (2014). Ozoliņa tarakāni. *Sporta Avīze*, 2, 20.-32.

SECINĀJUMI

Izpētot 70 portretintervijas ar latviešu sportistiem un uzzinot šo interviju autoru domas, darba mērķi sasniedzu – uzzināju, kā sevi reprezentē paši sportisti. Tāpat tika iegūtas atbildes uz visiem pētījuma jautājumiem.

Pētījuma laikā iegūtie 20 naratīvu veidi, kurus intervijās izmantoja mūsu valsts sportisti, parādīja, kādus priekšstatus viņi par sevi rada jeb kā viņi sevi reprezentē. Tomēr pēc naratīva un tā analīzes, kā arī reprezentācijas teorijas sanāk, ka šajās lietās nozīmīga loma ir pieredzei. Es izmantoju savu pieredzi, lai pētītu sportistu naratīvus, kuri saskaņā ar teoriju ir stāsti par piedzīvoto pieredzi. Tātad es ar savu pieredzi pētīju sportistu pieredzes, bet, kas būtiski – saskaņā ar reprezentācijas teoriju cilvēki uztver lietas pēc savas pieredzes, bet tas nenozīmē, ka esam uztvēruši lietu patieso būtību, jo tātad katram cilvēkam ir sava pieredze, sava *konceptuālā karte* galvā. No šī visa izriet, ka pētījumā iegūtie naratīvu veidi, kurus izmanto sportisti intervijās, visai iespējams, ka lasās citādāk nekā es ar savu pieredzi tos esmu nolasījusi.

No pētījuma rezultātiem var secināt, ka trīs visbiežāk intervijās izmantotākie naratīvi bija “ko tur slēpt, esmu tāds/a” (59 no 70 intervijām), “es zinu, ko runāju” jeb atziņu naratīvs (46 no 70) un “viss nav tik rožaini” (26 no 70). Izmantojot pirmo naratīvu, sportisti sevi reprezentēja, kā atklātus cilvēkus, kuri nekaunas par to, kādi ir, kuri dalās ar savas personības dažādajām šķautnēm. Tas, ka gandrīz visās intervijās bija sastopams naratīvs “ko tur slēpt, esmu tāds/a” apstiprina teoriju par portretinterviju. Tās uzdevums ir atklāt par intervējamo pēc iespējas vairāk kā par personību, palīst viņam *zem ādas*. Tāpat tas apstiprina “Sporta Avīzes” žurnālistu teikto, ka kopumā ņemot Latvijas sportisti ir komunikabli un atvērti sarunai. Šī naratīva kontekstā jāatzīst arī tas, ka teorijā aplūkotais par naratīvu drukātajos medijos un konkrēti tieši tas, ka tajos naratīvs tiek pateikts ne tikai ar teksta valodu, bet arī attēlu, ir patiesība un strādā. Pirms sportista teksta valodas naratīva, fotogrāfijas ar viņu sniedza informāciju, bet vēlāk no naratīva teksta valodas varēja secināt, cik trāpīgu informāciju ir sniegusi bilde. Tas, ka vairums interviju bija nolasāms atziņu naratīvs, ar kuru sportisti sevi reprezentēja, kā zinošus gan sportā, gan dzīvē kopumā, nesaucās ar teoriju, ka sportistiem trūkst intelektuālisma. Tomēr “Sporta Avīzes” interviju autori norādīja, ka ir sportisti, kuriem nav tik plašs skatījums uz dzīvi, tāpēc viņi visticamāk kā portretinterviju galvenie varoņi netiks izvēlēti. Savukārt caur naratīvu “viss nav tik rožaini”, secināju, ka sportisti sevi reprezentē, kā cīnītājus, drosmīgus cilvēkus, kuri neskatoties ne uz kādām sāpēm nepadodas un cīnās līdz galam, jo viņi dara to, ko mīl.

Runājot par pārējiem naratīviem, secināju, ka izmantojot “ko par mani padomās” sportisti sevi reprezentē, kā cilvēkus, kuriem nav vienalga citu viedokļi, “ko tad es” jeb kautrīguma naratīvu – sportisti atstāj iespaidu, ka ir ļoti piezemēti un nevēlas izcelties uz citu fona, “prom no mājām” jeb dzīve ārzemēs – reprezentē sevi ne tikai kā ieguvējus no nodarbošanās ar profesionālo sportu, bet arī kā zaudētājus, jo ilgā atrašanās prom no mājām liedz iespēju būt kopā ar ģimeni, kā arī iespēju runāt ikdienā latviski. Izmantojot naratīvu “bez sporta nevaru” reprezentēts tiek, cik ļoti sportists ir saaudzis kopā ar savu nodarbošanos, pielietojot naratīvu “sevis kritizēšana” – sportists atstāj iespaidu, ka ir ar augstu atbildības sajūtu un vēlmi vienmēr uzvarēt, “katram savs skelets skapī” jeb grēko visi – sportists reprezentējas, kā drosmīgs cilvēks, kurš runā atklāti par savu atkarību, jo tā kādreiz ir bijusi daļa no viņa dzīves, pielietojot intervijās naratīvu “nebaidos atzīt, ka esmu kļūdījis/usies” sportists parāda, ka necenšas izlikties par labāku esam. Jāatzīst gan, ka salīdzinoši ļoti maz intervijās (tikai 13 no 70) sportisti runā par savām pieļautajām kļūdām, lai gan skaidrs, ka nav tāda cilvēka, kurš nekad nebūtu kļūdījis. Kā izteicās interviju autors Raimonds Rudzāts: “Cilvēki ir dažādi. Godīgie cenšas neizlikties sevišķi labāki, nekā ir patiesībā, taču šāda cilvēciskā vājība lielākā vai mazākā mērā piemīt mums visiem. Gaumes robežās tā nav nosodāma. Ir tādi, kas nekad neatzīs savas kļūdas – vainīgi vienmēr bijuši citi.(..)” No tā var secināt, ka lielākā daļa sportistu, kā jau visi cilvēki, publiski vēlas izskatīties pēc iespējas labāk un *baltāk*.

Lai arī darba galvenais mērķis bija noskaidrot, kā sevi reprezentē paši sportisti, par svarīgāko darba secinājumu kļuva tas, ka pat, ja portretintervijās var skaidri un gaiši redzēt atbildes, ko tieši intervējamais ir teicis, kā sevi pasniedzis šajā atbildē – sevis reprezentācija nebūs atkarīga tikai no viņa. Reprezentāciju par sportistu veido gan viņš pats, gan cilvēks, kurš viņu intervē. To, ka tā ir abu pušu mijiedarbība apstiprināja gan visi uzrunātie eksperti, gan sapratu arī pati pētot intervijas. Viss sākas no žurnālista, kurš gatavojoties intervijai, izdomā jautājumus, tādējādi ietekmējot, kādās lietās sevi reprezentēs sportists. Tomēr sportists, sniedzot atbildi, izvēlas, kā tieši sevi reprezentēt.

Izpētot intervijas secināju, ka no “Sporta Avīzes” intervijām ir iespējams uzzināt, kā sportisti sevi reprezentē. Tomēr sajūta, ka kaut kas tiek nepateikts līdz galam vai otrādāk – pateikts pārpārēm, zaudējot ticamību vārdiem, bija visās intervijās. Kā norādīja eksperti, tad no “Sporta Avīzes” intervijām var gūt diezgan precīzu informāciju par sportistiem un viņu redzējumu par dzīvi, taču jāatceras, ka intervējamajam vienmēr ir iespēja uz jautājumiem neatbildēt vai atbildēt nekonkrēti, kas arī var parādīt, kā cilvēks sevi reprezentē. Kā teica

Raimonds Rudzāts: “(..)ielīst otra cilvēka galvā nav iespējams, tāpēc vieta aizdomu plīvuram – biežākam vai plānākam – jāatstāj vienmēr.”

Tālāk pētīt varētu konkrētus sportistus un salīdzināt, kā, piemēram, viena sporta veida pārstāvji sevi reprezentē. Vai salīdzināt divu dažādu sporta veidu pārstāvju naratīvus. Piemēram, “Sporta Avīzē” ļoti daudzas intervijas bija ar hokejisti un basketbolisti. Kā vēl viens pētījuma virziens šī darba kontekstā varētu būt – salīdzinājums, kā sevi intervijās reprezentē hokejisti un kā basketbolisti. Ja šī darba kontekstā tika pētīts, kā kopumā Latvijas sportisti sevi reprezentē, tā teikt – lielos vilcienos, tad tālākais pētījums varētu būt ļoti detalizēti izpētīti konkrēti sportisti.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN AVOTI

1. Abbott, H. P. (2008). *The Cambridge Introduction to Narrative. Edition 2*. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Adams, S., Hicks, W. (2001). *Interviewing for Journalists*. London; New York: Routledge.
3. Altman, R. (2008). *A Theory of Narrative*. New York: Columbia University Press.
4. Andrews, P. (2005). *Sports Journalism. A Practical Introduction*. London: SAGE Publications.
5. Bal, M. (1997). *Narratology: Introduction to the Theory of Narrative. Edition 2*. Canada: University of Toronto Press.
6. Berger, A. A (2000). *Media and Communication Research Methods: An Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks: SAGE Publications.
7. Berger, A. A. (1998). *Media Research Techniques*. London: SAGE Publications.
8. Berger, A. A. (1997). *Narratives in Popular Culture, Media, and Everyday Life*. USA: SAGE Publications.
9. Bordwell, D., Thompson, K. (2008). *Film Art: An Introduction. Edition 8*. New York: McGraw-Hill.
10. Chandler, D. (no date). *Notes on the Construction of Reality in Tv News Programmes*. Retrieved from <http://visual-memory.co.uk/daniel/Documents/short/news.html#Top>.
11. Daiute, C., Lightfoot, C. (2004). *Narrative Analysis: Studying the Development of Individuals in Society*. London: SAGE Publications.
12. Denzin, N. K., Lincoln, Y. S. (2000). *Handbook of Qualitative Research. Second edition*. Thousand Oaks: SAGE Publications.
13. Dunn, A., Fulton, H., Huisman, R., Murphet, J. (2005). *Narrative and Media*. Cambridge: Cambridge University Press.
14. Fiedler, K., Freytag, P., Kashima, Y. (2008). *Stereotype Dynamics: Language-Based Approaches to the Formation, Maintenance, and Transformation of Stereotypes*. New York: Lawrence Erlbaum Associates.
15. Fleming, C., Hemmingway, E., Moore, G., Welford, D. (2006). *An Introduction to Journalism*. London: SAGE Publications.
16. Frost, C. (2002). *Reporting for Journalists*. UK: Routledge.
17. Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: SAGE Publications.

18. Hall, S., Evans, J., Nixon, S. (2013). *Representation. Cultural Representations and Signifying Practices*. London: SAGE Publications.
19. Herman, D. (2003). *Narrative Theory and the Cognitive Sciences*. Stanford: CSLI Publications.
20. Kristapsone, S. (2008). *Zinātniskā pētniecība studiju procesā*. Rīga: Biznesa augstskola Turība.
21. Lacey, N. (2000). *Narrative and Genre: Key Concepts in Media Studies*. Basingstoke: PALGRAVE.
22. Lacey, N. (1998). *Image and Representation: Key Concepts in Media Studies*. New York: PALGRAVE.
23. Lippmann, W. (1922). *Public Opinion*. New Brunswick: Transaction Publishers.
24. Littlejohn, S. W., Foss, K. A. (2009). *Encyclopedia of Communication Theory*. Los Angeles: SAGE Publications.
25. Luhmann, N. (2000). *The Reality of the Mass Media*. USA: Polity Press.
26. Macnamara, J. (2005). *Media Content Analysis: Its Uses; Benefits and Best Practice Methodology*. Asia Pacific Public Relations Journal.
27. Nucho, A. O., Vindere, M. (2003). *Intervēšanas prasme*. Rīga: RaKa.
28. Reis, H. T., Judd, C. M. (2000). *Handbook of Research Methods in Social and Personality Psychology*. New York: Cambridge University Press.
29. Reque, J., Tantillo, H. S., Babb, J., McIntosh, M., Denham, B. (2001). *Introduction to Journalism*. Houghton: Nextext.
30. Riessman, C. K. (1993). *Narrative Analysis*. London: Sage Publications.
31. Sedorkin, G., McGregor, J. (2002). *Interviewing: A Guide for Journalists and Writers*. Crows Nest, Australia: Allen & Unwin.
32. Steen, R. (2008). *Sports Journalism. A Multimedia Primer*. London: Routledge.
33. Webb, J. (2009). *Understanding Representation*. London: SAGE Publications.
34. Wimmer, R. D., Dominic, J. R. (2011). *Mass Media Research. An Introduction, Edition 9*. USA: Wadsworth Publication.

Empīriskās daļas avoti

1. Puče, A., Jurisons, I. (2014). Mister Ābols. *Sporta Avīze*, 1, 18.-28.
2. Koscinkevičs, I. (2014). Futbols, nevis nauda. *Sporta Avīze*, 1, 38.-41.
3. Jurisons, I., Pole, I. (2014). Ozoliņa tarakāni. *Sporta Avīze*, 2, 20.-32.
4. Rudzāts, R. (2014). Ozols: "Labi, ka mums nav krievu naudas...". *Sporta Avīze*, 2, 46.-49.

5. Matulis, J. (2014). Kapteinis un *nodevējs* Vasiļjevs. *Sporta Avīze*, 3, 22.-30.
6. Jurisons, I. (2014). Maksimālists. *Sporta Avīze*, 3, 40.-44.
7. Gekišs, R. (2014). Gudļevskis: "Ticu karmai...". *Sporta Avīze*, 4, 20.-32.
8. Jurisons, I., Āzens, D. (2014). Skudra vienalga, ko viņi domā. *Sporta Avīze*, 5, 22.-34.
9. Jurisons, I. (2014). Gatava atgriezties mājās. *Sporta Avīze*, 5, 46.-50.
10. Matulis, J., Celmiņš, J. (2014). Stabils kā Brīvības piemineklis. *Sporta Avīze*, 6, 18.-28.
11. Freimanis, J. (2014). Zenta no Meļņiku dzimtas. *Sporta Avīze*, 6, 34.-37.
12. Cīrulis, J. (2014). Ne melns, ne maziņš. *Sporta Avīze*, 7, 18.-26.
13. Jurisons, I. (2014). No savvaļas paaudzes. *Sporta Avīze*, 8, 20.-32.
14. Āzens, D. (2014). Lepni paceltu galvu. *Sporta Avīze*, 8, 38.-43.
15. Puče, A., Rudzāts, R. (2014). Iekopt skaistu puķu dārzu. *Sporta Avīze*, 9, 20.-30.
16. Matulis, J. (2014). Ar sapni uz Ameriku. *Sporta Avīze*, 10, 44.-49.
17. Jurisons, I. (2014). Atgriezies labāks. *Sporta Avīze*, 11, 48.-53.
18. Jurisons, I. (2014). Ar lepmumu par zilu aci. *Sporta Avīze*, 12, 22.-32.
19. Jurisons, I. (2014). Tik ilgi, cik vajadzēs. *Sporta Avīze*, 12, 48.-53.
20. Freimanis, J., Jurisons, I. (2015). Pret spalvu. *Sporta Avīze*, 1, 22.-33.
21. Matulis, J. (2015). Ģenerālis Sējējs un viņa manevri. *Sporta Avīze*, 2, 18.-30.
22. Rudzāts, R. (2015). Apkampt olimpisko čempionu. *Sporta Avīze*, 2, 42.-48.
23. Matulis, J., Jurisons, I. (2015). Ābols no jaunās ražas. *Sporta Avīze*, 3, 22.-32.
24. Matulis, J., Jurisons, I. (2015). Bondars kedas atstājis pagājušajā gadsimtā. *Sporta Avīze*, 4, 18.-30.
25. Cīrulis, J. (2015). Ierakumu pretējā pusē. *Sporta Avīze*, 4, 38.-44.
26. Matulis, J. (2015). Beļavskis bez piruetēm. *Sporta Avīze*, 5, 20.-30.
27. Cīrulis, J. (2015). Atgriezusies bez steigas. *Sporta Avīze*, 5, 40.-45.
28. Freimanis, J. (2015). Gatava atgriezties. *Sporta Avīze*, 5, 58.-61.
29. Matulis, J. (2015). Daugaviņš reālists ar sapņiem. *Sporta Avīze*, 6, 48.-53.
30. Koscinkevičs, I., Jurisons, I. (2015). Vēl nospēlēt vienu akordu. *Sporta Avīze*, 7, 18.-32.
31. Matulis, J. (2015). Grib pusfinālu. Un apsteigt Irbi. *Sporta Avīze*, 7, 42.-49.
32. Jurisons, I. (2015). Kristaps un lielpilsēta. *Sporta Avīze*, 8, 46.-51.
33. Jurisons, I. (2015). Treneris Uvis un viņa kofērītis. *Sporta Avīze*, 9, 22.-34.
34. Matulis, J. (2015). Gatavs jaunām uzvarām. *Sporta Avīze*, 9, 46.-50.
35. Rudzāts, R. (2015). Ķīlnieks. *Sporta Avīze*, 10, 20.-32.
36. Freimanis, J. (2015). Šūpuļtīklam nav vietas un laika. *Sporta Avīze*, 10, 46.-54.

37. Jurisons, I. (2015). Šķēle: Man nav pie dirsas. Nekad nav bijis. *Sporta Avīze*, 11, 20.-34.
38. Rudzāts, R. (2015). Meklējot biļeti atpakaļ kalnā. *Sporta Avīze*, 11, 44.-49.
39. Jurisons, I. (2015). Tētis. *Sporta Avīze*, 12, 18.-30.
40. Koscinkevičs, I. (2015). Kautiņš ar Indriksonu. *Sporta Avīze*, 12, 46.-51.
41. Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Cenšas sadzīvot pats ar sevi. *Sporta Avīze*, 1, 22.-34.
42. Freimanis, J. (2016). Lelde paldies Dievam – latviete!. *Sporta Avīze*, 1, 44.-48.
43. Rudzāts, R., Jurisons, I. (2016). Atradis budismu. *Sporta Avīze*, 2, 20.-35.
44. Koscinkevičs, I., Jurisons, I. (2016). Beidzot mājās. *Sporta Avīze*, 3, 18.-33.
45. Matulis, J. (2016). Atgriezies, lai strādātu. *Sporta Avīze*, 3, 42.-49.
46. Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Edgars ar Ievu, Emīlu un Tomu. *Sporta Avīze*, 4, 20.-32.
47. Āzens, D. (2016). Ugunsdzēsējs ar globusu. *Sporta Avīze*, 4, 40.-47.
48. Brože, U. (2016). Roberta diplomdarbs. *Sporta Avīze*, 5, 20.-35.
49. Freimanis, J. (2016). Arājs paslēpes beigušās. *Sporta Avīze*, 5, 44.-51.
50. Koscinkevičs, I. (2016). Starp zirgiem. *Sporta Avīze*, 6, 20.-35.
51. Matulis, J. (2016). Labi trenēts tīģeris. *Sporta Avīze*, 6, 44.-50.
52. Jurisons, I. (2016). Pareizi iekodēts. *Sporta Avīze*, 7, 16.-31.
53. Gekišs, R. (2016). Pingvīns ar potenciālu. *Sporta Avīze*, 7, 44.-51.
54. Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Pasaules centrā. *Sporta Avīze*, 8, 20.-32.
55. Āzens, D. (2016). Sirmais ar muguru pret sektoru. *Sporta Avīze*, 8, 44.-51.
56. Āzens, D., Freimanis, J. (2016). Ščerbatihis pirms un pēc. *Sporta Avīze*, 9, 18.-30.
57. Gekišs, R. (2016). Vēl viens latvietis NBA! *Sporta Avīze*, 9, 52.-59.
58. Jurisons, I. (2016). Pats sev parādā. *Sporta Avīze*, 10, 42.-48.
59. Jurisons, I. (2016). Porziņģis pakārtoti slavens. *Sporta Avīze*, 11, 36.-42.
60. Jurisons, I. (2016). Vēlais bērns. *Sporta Avīze*, 12, 16.-30.
61. Gekišs, R. (2016). Rokzvaizgne ceļā uz Toronto. *Sporta Avīze*, 12, 38.-44.
62. Freimanis, J. (2016). Šokolāde vairs neprasās – brokoļi jau apnikuši. *Sporta Avīze*, 12, 64.-67.
63. Jurisons, I. (2017). Elementāri, Vatson! *Sporta Avīze*, 1, 22.-35.
64. Kreipāns, A. (2017). Skauts. *Sporta Avīze*, 2, 22.-35.
65. Brože, U. (2017). Nekļūt par haizivs barību. *Sporta Avīze*, 2, 42.-49.
66. Jurisons, I. (2017). Karsts. *Sporta Avīze*, 3, 18.-32.
67. Matulis, J. (2017). Ķēniņš Cīrihes *lauva* ar kanādisku sakodienu. *Sporta Avīze*, 3, 42.-49.

68. Freimanis, J. (2017). Laukā no tuneļa. *Sporta Avīze*, 4, 18.-32.
69. Jurisons, I. (2017). Pārbaudījums smadzenēm. *Sporta Avīze*, 4, 42.-47.
70. Jurisons, I., Brože, U. (2017). Ambīcijas aug. *Sporta Avīze*, 5, 18.-32.

PIELIKUMI

Atlasīto interviju uzskaitījums

Nr.	Izdevuma datums	Autors	Nosaukums	Sportists, sporta veids
1.	1./2014. g. janvāris	Pučē, A., Jurisons, I.	“Mister Ābols”	Artis Ābols, hokejs
2.	1./2014. g. janvāris	Koscinkevičs, I.	“Futbols, nevis nauda”	Aleksandrs Cauņa, futbols
3.	2./2014. g. februāris	Jurisons, I., Pole, I.	“Ozoliņa tarakāni”	Sandis Ozoliņš, hokejs
4.	2./2014. g. februāris	Rudzāts, R.	“Ozols: “Labi, ka mums nav krievu naudas...””	Jānis Ozols, bobslejs
5.	3./2014. g. marts	Matulis, J.	“Kapteinis un nodevējs Vasiļjevs”	Herberts Vasiļjevs, hokejs
6.	3./2014. g. marts	Jurisons, I.	“Maksimālists”	Andrejs Rastorgujevs, biatlons
7.	4./2014. g. aprīlis	Gekišs, R.	“Gudļevskis: “Ticu karmai...””	Kristers Gudļevskis, hokejs
8.	5./2014. g. maijs	Jurisons, I., Āzens, D.	“Skudra vienalga, ko viņi domā”	Pēteris Skudra, hokejs
9.	5./2014. g. maijs	Jurisons, I.	“Gatava atgriezties mājās”	Anete Jēkabsone-Žogota, basketbols
10.	6./2014. g. jūnijs	Matulis, J., Celmiņš, J.	“Stabils kā Brīvības piemineklis”	Zemgus Girgensons, hokejs
11.	6./2014. g. jūnijs	Freimanis, J.	“Zenta no Meļņiku dzimtas”	Zenta Meļņika, basketbols
12.	7./2014. g. jūlijs	Cīrulis, J.	“Ne melns, ne maziņš”	Ernests Gulbis, teniss
13.	8./2014. g. augusts	Jurisons, I.	“No savvaļas paaudzes”	Kristaps Janičenoks, basketbols
14.	8./2014. g. augusts	Āzens, D.	“Lepni paceltu galvu”	Madara Palameika, šķēpmesana
15.	9./2014. g. septembris	Pučē, A., Rudzāts, R.	“Tekopt skaistu puķu dārzu”	Mairis Briedis, bokss
16.	10./2014. g. oktobris	Matulis, J.	“Ar sapni uz Ameriku”	Ronalds Kēniņš, hokejs
17.	11./2014. g. novembris	Jurisons, I.	“Atgriezies labāks”	Dāvis Bertāns, basketbols
18.	12./2014. g. decembris	Jurisons, I.	“Ar lepnumu par zilu aci”	Raitis Ivanāns, hokejs
19.	12./2014. g. decembris	Jurisons, I.	“Tik ilgi, cik vajadzēs”	Kristers Gudļevskis, hokejs
20.	1./2015. g. janvāris	Freimanis, J., Jurisons, I.	“Pret spalvu”	Roberts Štelmahers, basketbols
21.	2./2015. g. februāris	Matulis, J.	“Ģenerālis Sējējs un viņa manevri”	Normunds Sējējs, hokejs
22.	2./2015. g. februāris	Rudzāts, R.	“Apkampt olimpisko čempionu”	Jānis Ķipurs, bobslejs

23.	3./2015. g. marts	Matulis, J., Jurisons, I.	“Ābols no jaunās ražas”	Rodrigo Ābols, hokejs
24.	4./2015. g. aprīlis	Matulis, J., Jurisons, I.	“Bondars kedas atstājis pagājušajā gadsimtā”	Mārtiņš Bondars, basketbols
25.	4./2015. g. aprīlis	Cīrulis, J.	“Terakumu pretējā pusē”	Kārlis Lejnietis, teniss
26.	5./2015. g. maijs	Matulis, J.	“Beļavskis bez piruetēm”	Aleksandrs Beļavskis, hokejs
27.	5./2015. g. maijs	Cīrulis, J.	“Atgriezies bez steigas”	Anastasija Sevastova, teniss
28.	5./2015. g. maijs	Freimanis, J.	“Gatava atgriezties”	Gunta Baško- Melnbārde, basketbols
29.	6./2015. g. jūnijs	Matulis, J.	“Daugaviņš reālists ar sapņiem”	Kaspars Daugaviņš, hokejs
30.	7./2015. g. jūlijs	Koscinkevičs, I., Jurisons, I.	“Vēl nospēlēt vienu akordu”	Kaspars Gorkšs, futbols
31.	7./2015. g. jūlijs	Matulis, J.	“Grib pusfinālu. Un apsteigt Irbi”	Edgars Masaļskis, hokejs
32.	8./2015. g. augusts	Jurisons, I.	“Kristaps un lielpilsēta”	Kristaps Porziņģis, basketbols
33.	9./2015. g. septembris	Jurisons, I.	“Trenēris Uvis un viņa kofērītis”	Uvis Helmanis, basketbols
34.	9./2015. g. septembris	Matulis, J.	“Gatavs jaunām uzvarām”	Artūrs Kulda, hokejs
35.	10./2015. g. oktobris	Rudzāts, R.	“Ķīlnieks”	Aigars Fadejevs, soļošana
36.	10./2015. g. oktobris	Freimanis, J.	“Šūpuļtīklam nav vietas un laika”	Artūrs Štālbergs, basketbols
37.	11./2015. g. novembris	Jurisons, I.	“Šķēle: Man nav pie dirsas. Nekad nav bijis”	Armands Šķēle, basketbols
38.	11./2015. g. novembris	Rudzāts, R.	“Meklējot biļeti atpakaļ kalnā”	Reinis Nitišs, autosports
39.	12./2015. g. decembris	Jurisons, I.	“Tētis”	Artūrs Irbe, hokejs
40.	12./2015. g. decembris	Koscinkevičs, I.	“Kautiņš ar Indriksonu”	Ģirts Mihelsons, futbols
41.	1./2016. g. janvāris	Matulis, J., Jurisons, I.	“Cenšas sadzīvot pats ar sevi”	Lauris Dārziņš, hokejs
42.	1./2016. g. janvāris	Freimanis, J.	“Lelde paldies Dievam – latviete!”	Lelde Priedulēna, skeletons
43.	2./2016. g. februāris	Rudzāts, R., Jurisons, I.	“Atradis budismu”	Raimonds Elbakjans, basketbols
44.	3./2016. g. marts	Koscinkevičs, I., Jurisons, I.	“Beidzot mājās”	Edgars Gauračs, futbols
45.	3./2016. g. marts	Matulis, J.	“Atgriezies, lai strādātu”	Leonīds Beresņevs, hokejs
46.	4./2016. g. aprīlis	Matulis, J., Jurisons, I.	“Edgars ar Ievu, Emīlu un Tomu”	Edgars Masaļskis, hokejs

47.	4./2016. g. aprīlis	Āzens, D.	“Ugunsdzēsējs ar <i>globusu</i> ”	Uģis Žaļims, bobslejs
48.	5./2016. g. maijs	Brože, U.	“Roberta diplomdarbs”	Roberts Bukarts, hokejs
49.	5./2016. g. maijs	Freimanis, J.	“Arājs paslēpes beigušās”	Ronalds Arājs, sprints
50.	6./2016. g. jūnijs	Koscinkevičs, I.	“Starp zirgiem”	Deniss Rakels, futbols
51.	6./2016. g. jūnijs	Matulis, J.	“Labi trenēts tīģeris”	Elvis Merzļikins, hokejs
52.	7./2016. g. jūlijs	Jurisons, I.	“Pareizi iekodēts”	Ainars Bagatskis, basketbols
53.	7./2016. g. jūlijs	Gekišs, R.	“ <i>Pingvīns</i> ar potenciālu”	Teodors Bļugers, hokejs
54.	8./2016. g. augusts	Matulis, J., Jurisons, I.	“Pasauls centrā”	Vilnis Baltiņš, smaiļošana
55.	8./2016. g. augusts	Āzens, D.	“Sirmais ar muguru pret sektoru”	Zigismunds Sirmais, šķēpmešana
56.	9./2016. g. septembris	Āzens, D., Freimanis, J.	“Ščerbatihis pirms un pēc”	Viktors Ščerbatihis, svarcelšana
57.	9./2016. g. septembris	Gekišs, R.	“Vēl viens latvietis <i>NBA!</i> ”	Dāvis Bertāns, basketbols
58.	10./2016. g. oktobris	Jurisons, I.	“Pats sev parādā”	Māris Štrombergs, bmx
59.	11./2016. g. novembris	Jurisons, I.	“Porziņģis pakārtoti slavens”	Kristaps Porziņģis, basketbols
60.	12./2016. g. decembris	Jurisons, I.	“Vēlais bērns”	Aigars Šķēle, basketbols
61.	12./2016. g. decembris	Gekišs, R.	“Rokzvaigzne ceļā uz Toronto”	Mārtiņš Dzierkals, hokejs
62.	12./2016. g. decembris	Freimanis, J.	“Šokolāde vairs neprasās – brokoļi jau apnikuši”	Oskars Melbārdis, bobslejs
63.	1./2017. g. janvāris	Jurisons, I.	“Elementāri, <i>Vatson!</i> ”	Aļona Ostapenko, teniss
64.	2./2017. g. februāris	Kreipāns, A.	“Skauts”	Juris Laizāns, futbols
65.	2./2017. g. februāris	Brože, U.	“Nekļūt par haizivs barību...”	Kaspars Daugaviņš, hokejs
66.	3./2017. g. marts	Jurisons, I.	“Karsts”	Jānis Timma, basketbols
67.	3./2017. g. marts	Matulis, J.	“Ķēniņš Cīrihes <i>lauva</i> ar kanādisku sakodienu”	Ronalds Ķēniņš, hokejs
68.	4./2017. g. aprīlis	Freimanis, J.	“Laukā no tuneļa”	Andrejs Rastorgujevs, biatlons
69.	4./2017. g. aprīlis	Jurisons, I.	“Pārbaudījums smadzenēm”	Kristaps Porziņģis, basketbols
70.	5./2017. g. maijs	Jurisons, I., Brože, U.	“Ambīcijas aug”	Jānis Kalniņš, hokejs

Naratīva analīzes rezultātā iegūtie naratīvu veidi**1. Naratīvu veidi**

- 1.1. “Ko par mani padomās” naratīvs
- 1.2. “Ko tad es” jeb kautrīguma naratīvs
- 1.3. “Es zinu, ko runāju” jeb atziņu naratīvs
- 1.4. “Ko tur slēpt – esmu tāds/a” naratīvs
- 1.5. “Bez sporta nevaru” naratīvs
- 1.6. “Viss nav tik rožaini” naratīvs
- 1.7. “Prom no mājām” jeb dzīve ārzemēs naratīvs
- 1.8. “Sevis slavēšana” naratīvs
- 1.9. “Kā tad bez tās” jeb naudas naratīvs
- 1.10. “Mēs to varam” naratīvs
- 1.11. “Nebaidos atzīt, ka esmu kļūdījis/usies” naratīvs
- 1.12. “Superzvaigzne vai leģenda” jeb pasaules līmeņa zvaigznes naratīvs
- 1.13. “Katram savs skelets skapī” jeb grēko visi naratīvs
- 1.14. “Patriotisms” jeb patriotisko jūtu naratīvs
- 1.15. “Katram sava taisnība” jeb konflikta naratīvs
- 1.16. “Ne tikai sportists, bet arī tētis” jeb ģimenes naratīvs
- 1.17. “Pagātnes mirkli” naratīvs
- 1.18. “Sevis kritizēšana” naratīvs
- 1.19. “Esmu pateicīgs” naratīvs
- 1.20. Cits variants (atskats uz karjeru)

Naratīva analīzes rezultāti

1.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Mister Ābols”¹⁶⁰ ar Arti Ābolu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
1	“(..)ielūgumā bija rakstīts – tumšs uzvalks. Tāds man skapī bija. Internetā uzreiz pārbaudīju, lai pēc tam komentāros apakšā kāds nesarakstītu, ka ārprāts, - Ābolam baltas zeķes un kaklasaite ne tā sasieta! (..)”
2	“Ielūgumā bija dota izvēle – sēdēt balkonā vai parterā. Mēs uzgājām balkonā. Visi tie, kas kautrīgāki un negribēja sevi tā izcelt, laikam bija izvēlējušies to. (..) Savukārt tie, kas jūtas drošāk un vēlas sevi parādīt, tie parterā – jo tur visu laiku fotogrāfi apkārt. Tad tā iesmēju – laikam neesmu pieradis pie šādas lomas. (..)”

¹⁶⁰ Puče, A., Jurisons, I. (2014). Mister Ābols. *Sporta Avīze*, 1, 18.-28.

3	<p>“(.) Klausies, tu esi latvietis, es esmu latvietis, un ar to mēs varam lepoties, taču laikā, kad esi laukumā, aizmirsti to – mūsu latvietība tur pavisam noteikti nepalīdz.”</p> <p>“(.) Mēs vienmēr skatāmies lejā – redz, citiem iet sliktāk, ko tad es. Mēs neskatāmies augšā – blāviens, es arī tur gribu! (.)”</p>
4	<p>“(.)Brīžiem dusmas gāžas pāri tā, ka nespēj domāt... Pagājušogad Novokuzņeckā ģērbtuvē saspēru nūjas. Norāvos...(.) Pēc tā mača gan sarunāju lieku – pateicu ne tā, kā biju domājis. Bija pretenzijas pret atsevišķiem spēlētājiem... Nu labi, patiesībā – diviem. Bet pateicu – “puse komandas”. Vienkārši bija nenormālas dusmas. Taču esmu sev apsolījis – publiski spēlētājus nekritizēt. (.)Jo nevar arī <i>līferēties</i> un visu laiku smaidīt, visam jābūt balansā. Pēc <i>Severstaļ</i> spēles bija pamatīga cemme un nebūtu pareizi to paturēt sevī.”</p>
5	<p>“(.) Gadījies, kad vakarā liekos gultā ar savām domām – tā un tā, šādi mums tās malas būtu jāpaņem, sieva prasa: “Tu ko tagad dari?! Tu ar roku velc. Hokeju atkal spēlē?” Es saku: “Jā...” Labi, nav jau arī ar mani tik traki, ka 24 stundas diennaktī, bet, nu, - es nemāku tās lietas nošķirt. Šobrīd man tas šķiet neiespējami.”</p>
6	<p>“(.) Vispretīgāk jutos pagājušogad Ufā – ko tādu gan otrreiz negribētu piedzīvot. Toreiz šķita, ka neko nekontrolēju, viss iet pašplūsmā un laukumā valda pilnīgs haoss. Ejot uz preses konferenci, sapratu, ka mani reāli krata drebuļi – it kā būtu tur nosalis. Atbraucu uz Rīgu, aprunājos ar speciālistu, un man pateica, ka pārpūlēta veģetatīvā nervu sistēma.(.)”</p>

2.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Futbols, nevis nauda”¹⁶¹ ar Aleksandru Cauņu (futbols)

Naratīva veids	Citāts
5	<p>“(.)Visvairāk pārdzīvoju, ka nevarēju palīdzēt nedz izlasei, nedz klubam. Kad šīs komandas spēlēja, bija ļoti grūti skatīties.”</p>
6	<p>“(.)Sanāca, ka mēnesi pamocījies un vajadzēja vēl vienu operāciju. Mazliet nepareizi bija uztaisīts rentgens – taisījām no augšas, bet tā metāla plāksne, kas man jau bija kājā, atradās priekšā apakšā esošajai lūzuma vietai, ko līdz ar to nevarēja redzēt. Šķita, ka viss ir kārtībā, ka sāpēm kuru katru brīdi jāpāriet, bet nekā. Pēc vienas spēles pateicu – viss, es tā vairs nevaru, tā nav spēlēšana. (.)Piektā plezmas kaula lūzums. Stulbi, ka tā izlaists pusgads. (.)Ļoti sāpēja kāja, bija jādzēr speciālas tabletes. Man no sāna izgriezta arī nelielu kaulu. Redzi, te man sāp. Kājā izgriezta lielāku caurumu un ielika to kaulu no sāna. (.)”</p> <p>“Tu domā, ka visu vari, bet izrādās, ka nevari neko. Tāpēc sākumā gribēju sēdēt mājās, lai neviens neredz. Tas bija</p>

¹⁶¹ Koscinkevičs, I. (2014). Futbols, nevis nauda. *Sporta Avīze*, 1, 38.-41.

	smagi.”
7	<p>“Dakteris uzreiz saprata, ka pēc tik ilga perioda bez futbola man psiholoģiski būs ļoti grūti. Es jau nemaz normāli sev ēst nevarēju uztaisīt. Draudzene bija Latvijā, jo viņai bija mācības. Tāpēc dakteris teica – brauc uz mājām, ko tu te viens darīsi, bāzē taču nepaliksi! (..)”</p> <p>“(..)Mamma man saka – Krievijā avarējusi lidmašīna, nokritusi <i>Lokomotiv</i> komanda... Bet mēs abi ar Edgaru stāvam jau lejā un redzam savu lidmašīnu... Nolikām klausules, un pirmais, ko Gauračs man teica – klausies, Saņa, varbūt nelidosim? Stāvam, skatāties viens uz otru – mums tas bija reāls šoks, bija tik ļoti bail. (..)”</p>
8	<p>“Ir jābūt pirmajam! Ja neesi, ir vienalga, vai esi otrais, trešais vai septītais. Zinu, ka varu būt pirmais. (..)”</p>
9	<p>“Par finansēm ir tā – man pietiek, esmu apmierināts. Man maksā algu, sedz visu ārstēšanos. Par to vispār nevaru žēloties. (..)”</p> <p>“(..)Man nav tā, ka obligāti jānopelna miljons, pieci vai desmit. Man vienalga! Pats galvenais ir spēlēt CSKA – tā, lai būtu šeit apmierināts. (..)”</p>
10	<p>“(..)Domāju, mums jātiek uz Pasaules kausa izcīņas finālturnīru Krievijā 2018. gadā un jāparāda, kas ir Latvija! (..)”</p>

3.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ozoliņa tarakāni”¹⁶² ar Sandi Ozoliņu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
2	<p>“(..)Kaut vai viens no tādiem piemēriem – olimpiskā kvalifikācija. “O, Ozoliņš atbrauca, un tāpēc viņi vinnēja ceļazīmi.” Muļķības. Muļ-ķī-bas! Tāpat tā ir komanda, kas gatavojās, tā ir komanda, kas gāja laukumā, un pilnīgi ikviens deva savu ieguldījumu! Izcelt vienu cilvēku, ka tikai viņa dēļ te kaut kas notika vai sanāca, - tas mani... <i>besī!</i> Cilvēki mīlie! 20 spēlētāji, treneri, visi pārējie, kas apkārt, - katrs deva savu ieguldījumu! (..)Es biju tikai viena sastāvdaļa no šīs komandas, kas to spēja paveikt, un viss.”</p> <p>“...es sevi neuzskatu par ļoti populāru.”</p>
4	<p>“(..)Daudzreiz, kad izskatās, ka esmu dusmīgs, nemaz tāds neesmu. Varbūt no malas izskatās, ka ar tiesnešiem strīdos, taču patiesībā tā nav – varbūt es viņiem tajā brīdī stāstu kādu Dalailamas atziņu. (..)Es neesmu tik dusmīgs. Dažreiz esmu. Kad biju jaunāks, tad jā – viss bija jāatrisina tagad, momentā un uzreiz. (..)”</p> <p>“(..)Neesmu ideāls, ne tuvu. Tas, ka man uzliek tādu zīmolu, - nu, neko, ar to vienkārši jāsadzīvo. Neiešu taču protestēt un katru reizi visus pārliecināt, ka tā nav.”</p> <p>“(..)Esmu tāds pats cilvēks kā pārējie. Savi plusi un mīnusi,</p>

¹⁶² Jurisons, I., Pole, I. (2014). Ozoliņa tarakāni. *Sporta Avīze*, 2, 20.-32.

	savas labās un ne tik labās puses. Tāpat dzīvoju un tāpat pārdzīvoju. (..)Arī man savi tarakāni galvā – bez tiem neiztik. (..)”
10	“(..)Nevajag nenovērtēt savas iespējas. Braukt uz olimpiādi ar domu, ka esam malači jau tāpēc vien, ka kvalificējamies un esam tajā divpadsmitniekā, manuprāt, tas būtu sevi necienoši. (..)”
11	“(..)Tik daudzas reizes esmu nošāvis garām! Tā, ka pēc tam pašam ir sajūta: “Murgs, ko es tikko vispār pateicu?!” Vai, teiksim, pusceļā aizmirstu galveno domu, ko vispār gribēju pateikt, atverot muti... (..)Esmu kļūdījies. Daudz reižu, pilnīgi nelaikā un nevietā. Par ko šosezon man arī bija jāatvainojas. Es pārkāpu robežas, pārkāpu līnijas.”
12	“Dažreiz es skatienus jūtu un dažreiz – atkarībā no situācijas, laika un vietas – ir gadījumi, kad man jau paliek neērti un vairs nespēju izbaudīt vakaru un atpūsties.(..)” “(..)Kad esmu uz ielas, nepiederu tikai sev. (..)” “(..)Respektēju, ka tas ir šo žurnālu bizness, - saprotu, ka tos mazāk interesē, cik vārtus iemetu un vai mēs uzvarējam, nekā tas, ar ko kopā biju vakar vai esmu šodien. Taču, ja godīgi, līdz galam tāpat nesaprotu, kāpēc kādam būtu jāinteresējas par atsevišķām manas privātās dzīves daļām. Jo tās tiešām ir tikai atsevišķas! Nevienu taču neinteresē, cik bieži mēnesī es vāru pelmeņus, vai ne?”
13	“Tā ir personiska manas dzīves sastāvdaļa, kuru apzinos, kas turpinās un turpināsies visas dzīves garumā. Tāda vienkārši ir manas dzīves realitāte. Taču par to esmu pastāstījis un tagad cenšos detaļās par to vairs publiski nediskutēt. (..)Nedrīkstu par to aizmirst – izlikties, ka tas ir kaut kas, kas manā dzīvē aiz muguras un pagājis. Zinu, ka nedrīkstu apstāties. Nedrīkstu padoties. Man ir cilvēki, kas man palīdz un atbalsta. Un es dzīvoju. (..)”
14	“(..)Šķiet, tā bija pirmā reize, kad spēlēju Latvijas izlases formā pie pilnīgi pilnām tribīnēm. Un pēdējais aplis pēc pēdējā mača tikai pastiprināja izjūtu, ka tas ir kas ļoti, ļoti svarīgs daudziem Latvijas cilvēkiem. To, ko mūsu uzvara deva arī viņiem, - ne tikai mums, sportistiem, kas varēja ievilkt kārtējo ķeksīti par kaut ko paveiktu. Tas bija ļoti emocionāli. (..)”
15	“Tā ir tēma, par ko es patiešām nevēlos runāt. Ne pirms olimpiādes.”
17	“Mana pirmā spēle olimpiādē, 6:6 Soltleiksitiņā ar slovākiem. Tolaik <i>NHL</i> vēl bija sarkanā līnija, bet starptautiskajā hokejā tā jau bija atcelta. Tad nu es tur mierīgi stāvu uz sarkanās un skatos – slovāku aizsargam ripa laukumā stūrī. Man aiz muguras viens tur ganās. (..)Es stāvu uz sarkanās līnijas, un tālāk tāpat taču nekas nevar notikt. Un pēkšņi tā ripa lido man garām pie tā spēlētāja! (..)Štumpels izgāja un iemeta голу... Tik trula sajūta! (..)Tāds traģikomisks mirklis, ko vienmēr atceros.”

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ozols: “Labi, ka mums nav krievu naudas...”¹⁶³ ar
Jāni Ozoliņu (bobslejs)

Naratīva veids	Citāts
2	“Prieks par paveikto, esmu pielicis roku, bet jāatzīst, ka to izdarīja tie četri, kas skrēja un stūma. Viņu nopelns tur ir daudz lielāks nekā mans. (..)”
3	“(..)Nu, gadās neveiksmes – nekritīsi taču tāpēc panikā, nebeigsi karjeru! Atceros, pašam ar šo baigi grūti gāja, īpaši pēdējos gados. Klausos, dažreiz cilvēki no malas dod padomus – vajagot psihologu! Bija mums. Es neredzēju nekādas sevišķas izmaiņas.(..)”
9	“(..)Vismaz puse komandas ar bobsleju nodarbojas tikai naudas dēļ. Ja savilktu kopā skaitļus – krievi saņem vairāk nekā visas pārējās komandas kopā. Par laimi, mums ir cita motivācija.”

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Kapteinis un nodevējs Vasiļjevs”¹⁶⁴ ar Herbertu
Vasiļjevu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
8	“(..)Neko nevaru darīt, biju drusku labāks par citiem.” “(..)Runāju arī ar citiem klubiem, visi teica, ka vajagot masu... Bet es ar saviem septiņdesmit kilogramiem vienalga biju labākais spēlētājs junioru komandā. (..)”
9	“(..)Man pirmā roka ir Rīga... Ja piedāvā to, ko sezonas laikā solījuši, un ja tas ir divu gadu līgums. Ja ir drusku mazāk, arī ņemu. Pēc divām nedēļām zvans: nē, vecais, mēs tādu summu tev nevaram maksāt, ja piekritīsi par mazāku, būsi <i>dinamietis</i> . Mani tas neapmierināja, un mūsu ceļi ar <i>Dinamo</i> šķīrās, pat lāgā nesākušies. (..)” “Labs spēlētājs Krēfeldē varētu saņemt līdz simt tūkstošiem eiro. Ļoti labs varbūt vairāk.”
11	“(..)Esi zaudējis ar 1:7 un saki, ka vārtsargs neko neķēra, aizsargi neko neaizsargāja un partneri neprot iedot piespēli. Kad skaties uzmanīgāk: pats taču arī neaizskrēji un nepalīdzēji. Tāpēc jādomā, ko teikt. Nevar būt tā, ka visi slikti, bet es viens pats – cīnījos. Kad no rīta padomā, ko es tur muldēju... Johaidī! Es taču varēju tur palīdzēt, uzsaukt, un tad pirmā gola nebūtu. Pats arī esmu pie tā visa vainīgs.”
14	“(..)Paņemot Vācijas pasi, tas nebūt nenozīmē, ka es tūlīt dziedāšu Vācijas himnu.”
15	“Atkal gribas pateikt kaut ko tādu, ko nedrīkstu teikt. Latvijas izlase jau tēvu izvaroja – Kirovs Lipmans solīja, ka būs tas un tas, bet nebija. Tēvam bija panākumi, bija viss...”
17	“Nezinu, cik man bija gadu, bet pēc <i>Dinamo</i> spēlēm es

¹⁶³ Rudzāts, R. (2014). Ozols: “Labi, ka mums nav krievu naudas...”. *Sporta Avīze*, 2, 46.-49.

¹⁶⁴ Matulis, J. (2014). Kapteinis un nodevējs Vasiļjevs. *Sporta Avīze*, 3, 22.-30.

	drīkstēju ieiet ģērbtuvē pie tēva. Ārprāts, kā pēc spēles smirdēja ģērbtuve! Bet man bija kaifs tur būt. Malā stāv tik daudz nūju, visi kaut ko runā un dara, treneri kaut ko stāsta. Man tas bija ļoti liels piedzīvojums. Cik gadu? Septiņi, varbūt astoņi.”
20	x

6.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Maksimālists”¹⁶⁵ ar Andreju Rastorgujevu (biatlons)

Naratīva veids	Citāts
9	“(..)Labi apzinos – ja finansiālās iespējas iepriekšējos gados būtu bijušas lielākas, būtu varējis visu šo dabūt krietni ātrāk. Nebūtu pašam jādomā, pašam jāskraida un jānodarbojas ar lietām, ar ko man pēc būtības nebūtu jānodarbojas. (..)”
18	“Joprojām neesmu apmierināts ar sasniegto. Var teikt, ka, jā – apzinos, ka esmu izdarījis diezgan labu darbu. Ne ideālu, bet labu. Taču sasniegt mērķi, kādu biju izvirzījis, nesanāca. Tāpēc gandarījuma nav.” “(..)Mērķis – tā jau ir mana personiskā apņemšanās. Ja neesmu to izpildījis, tad pārdzīvoju, un man nav īpaši svarīgi, ka pārējie saka, ka viss jau kārtībā un vieta vienalga ir laba.”

7.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Gudļevskis: “Ticu karmai...”¹⁶⁶ ar Kristeru Gudļevski (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
2	“Bija izveidota speciāla NHL spēlētāju atpūtas telpa, ko varēju apmeklēt. varēju iegūt biļetes uz spēlēm. NHL spēlētāju arodbiedrība bija izcīnījusi dažādus bonusus un tiesības NHL spēlētājiem. Neko no tā visa gan neizmantoju. Nedz biļetes ņēmu, nedz arī uz to atpūtas telpu gāju...”
3	“(..)Beigās visu izšķir tikai tas, vai esi uzvarējis spēli. Ar skaistiem zaudējumiem tālu netikt.”
4	“Nē, domāju, ka nekad neatļautos prasīties laukumā.” “(..)Katru reizi, kad iegūstu jaunu ekipējumu, sev nosolos, ka šī būs mana veiksmīgā maska, veiksmīgie cimdi, nūja utt. Mēģinu pats sev to iegalvot! (..)”
7	“Tas maina visu ierasto dzīvi. Īpaši dodoties uz ASV, kur valda pavisam cita kultūra nekā Latvijā. Jāaprod ar valodu, to, ka ka esmu prom no draudzenes, ģimenes. Tā dzīvē notiek. Visu laiku nākas saskarties ar dažādiem pārbaudījumiem. Latvijā bija sava rutīna, sava ikdiena, draugi, paradumi. Un tad vienā dienā pēkšņi jāsāk no nulles. Jauna dzīvesvieta, jauni paziņas. Ir citādi. Vajag laiku iedzīvoties. Zināju, ka man jābrauc, bet tajā pašā laikā sapratu, ka viegli nebūs. Brīdis, kad

¹⁶⁵ Jurisons, I. (2014). Maksimālists. *Sporta Avīze*, 3, 40.-44.

¹⁶⁶ Gekišs, R. (2014). Gudļevskis: “Ticu karmai...”. *Sporta Avīze*, 4, 20.-32.

	jābrauc prom, bija diezgan grūts.” “Arī mammai nebija viegla, tomēr viņa saprata, ka tas ir jādara.”
8	“(..)Bija patīkami apzināties, ka esmu vienā komandā ar <i>NHL</i> spēlētājiem, sacensties ar viņiem un pierādīt, ka varu apturēt viņu metienus. (..)” “Vairums teica, ka paveicu labu darbu. Lielākoties visi.”
10	“(..)Redzēju, ar kādu atdevi laukumā cīnās pārējie, un tas dzina uz priekšu arī mani. Neilgi pēc zaudētājiem vārtiem arī mēs guvām vārtus, un jau 1:1. Tobrīd galvā iezagās doma, nav tik traki – tajā spēlē varam aizķerties!” “(..)Pirms trešās trešdaļas Kanādas mačā Ozoliņš pateica, ka šis ir mūsu laiks, šī ir mūsu svarīgākā spēle, svarīgākais mirklis. Ja katrs atdos visus savus spēkus, tad šovakar varam paveikt ko īpašu...(..)”
14	“(..)Goda lieta pārstāvēt savu valsti. (..)”
17	“(..)Satraukums bija. Zinājām, ka spēle būs ļoti grūta. Svarīgi bija labi iesākt, lai var aizķerties, un tad jau tālāk redzētu, kā beigās sanāks. Tāds bija spēles plāns. (..)”
18	“(..)Acīmredzot tomēr nebiju gatavs uzvarēt šo spēli. Pēdējā ripa man bija jāķer. Neizdarīju.” “(..)Arī viņš pateica, ka labi nospēlēts, un apsveica ar paveikto. Apsveikt gan nebija par ko, tādā brīdī zaudējums paliek zaudējums.” “(..)Desmit ballu skalā savu sniegumu novērtētu ar pieci. Nav stabilitātes. Uzvarētājās spēlēs demonstrēju labu sniegumu, kamēr zaudētājās – diezgan sliktu. (..)”
19	“(..)Paldies arī ģimenei, ka man ticēja un turpināja atbalstīt.”
20	x

8.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Skudra vienalga, ko viņi domā”¹⁶⁷ ar Pēteri Skudru (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“Man vispār šķiet, ka profesionālajā sportā vāja rakstura cilvēkiem nav vietas. No tādiem nekas nevar sanākt. Ir vajadzīgs dzelzs raksturs, jo profesionālajā sportā nekad nebūs vienmērības un stabilitātes. Ir augšā uz viļņa vai lejā bedrē, un tad vajag raksturu. Brīžos, kad esi augšā – lai tev <i>neizbrauc jumts</i> , bet kad lejā – lai nesāktu šaubīties un nekristu depresijā... Jāspēj turēt sava līnija.(..)”
4	“(..)Pats pret sevi esmu kļuvis daudz prasīgāks. Arī pret tiem, kas ir man apkārt, taču vispirms sevi – apzinos, ka tieši es esmu tas, no kā tagad viss sākas. Lai prasītu to pašu no pārējiem, man vispirms ir jārāda piemērs pašam ar savu darbu un attieksmi.” “(..)Es esmu treneris. Lai kāds pamēģina man <i>iedot iekšā</i> . Ar to arī beigsies.” “(..)Viņi zina, ka tas ir mans darbs – izvilkt no viņiem

¹⁶⁷ Jurisons, I., Āzens, D. (2014). Skudra vienalga, ko viņi domā. *Sporta Avīze*, 5, 22.-34.

	<p>maksimumu. Patīk tas viņiem vai nepatīk, kā to daru, - tas mani īpaši neuztrauc.”</p> <p>“(..)Vienaldzības nebija un manā komandā – nekad arī nebūs.”</p> <p>“(..)Godīgi sakot, nemaz nejūtos kā ārzemnieks. Es runāju krieviski, esmu izaudzis Padomju Savienībā, spēlējis PSRS jauniešu izlasē, tāpēc Krievijā sevi par ārzemnieku neuzskatu. (..)”</p>
5	<p>“(..)Varbūt kādreiz tā būs, ka varēšu atnākt uz darbu, pastrādāt divas trīs stundas, bet pēc tam atslēgties un doties mājās, bet pagaidām galva konstanti ir piedzīta ar domām, ko uzlabot, ko pamainīt.”</p> <p>“(..)Visu laiku esi vai nu pie telefona, vai datora, kaut ko zīmē, plāno. Visu laiku kaut kas saistīts ar hokeju, ar darbu komandā. Nepārtraukti. Pagaidām, kamēr, vēl nav tās gadiem ilgās bāzes un nervi kā tauvas, vismaz man neizdodas atslēgties. Visu laiku kaut kas notiek. Pat pa naktīm daudz ceļos augšā un skatos <i>NHL</i> spēles. Ir lietas, kas man patīk, un skatos, kā lietas notiek tur – cenšos izvilkt kādas nianšes un saprast, vai tās iespējams izmantot šeit.”</p>
7	<p>“(..)Nu jau ļoti daudzus gadus nostrādājot Krievijā, varu droši pateikt, ka man nav bijis vispār nekādu problēmu. Esmu strādājis dažādos reģionos, Sibīrijā, tagad – Piemaskavā, un nekur nav nekā sliktā, ko pateikt – es komfortabli strādāju, komfortabli dzīvoju. Sadzīve ir ļoti labā līmenī.”</p> <p>“(..)Godīgi sakot, tur man ir labāki apstākļi nekā šeit, Latvijā vai Igaunijā. Daudzi, kas domā, ka Krievijā valda bardaks, nav ko ēst vai nav kur iet – tās ir pilnīgas muļķības. Restorāni, teātri – domāju, daudz kvalitatīvāki nekā šeit.”</p> <p>“Var teikt, ka Latvijā neesmu vispār. Šeit ir mani vecāki, es atbraucu ciemos pie viņiem, bet tas arī viss. Mana dzīve ir tur.”</p>
15	<p>“Viennozīmīgi – vienalga... Man ir svarīgi, ko par mani domā mana kluba vadība Nižņijnovgorodā, kas man maksā algu, bet ko domā Latvijas fani, kas acīmredzot jauc vienā katlā visu, arī politiku, - tas mani neinteresē. Tie ir cilvēki, kas ir tik tāli no sporta, ka viņu domas man ir pilnīgi vienaldzīgas. (..)”</p> <p>“(..)Katru pavasari cilvēki runāja – o, Skudra, maita, atkal neatbrauca uz izlasi. Bet daudzkārt man vienkārši fiziski nebija tādas iespējas! Kaut gan vienīgais, ko tiešām nožēloju – Maskavas čempionātu, pie Znaroka, kad gribēju spēlēt, taču muguras problēmas to neļāva. (..)Toreiz tiešām gribēju spēlēt, man viss patika – mikroklimats pie Oļega bija vienkārši super. Tā ir vienīgā reize, ko nožēloju. Pārējās – nē, priekš kam, es negribēju! Kāpēc man tur jāspēlē? Ja nav mikroklimata, nav attiecību, es nevaru spēlēt, negribu un arī nespēlēšu! Komandai no tāda spēlētāja nebūtu nekādas jēgas.”</p> <p>“...un tas, kurš runāja, veikli visu pagriezta tā, ka tas otrs vainīgs pie tā, ka izlase zaudēja. Redz, nospēlēja tikai pusspēli. Labi, lai tas tā arī būtu. Tā jau tās savstarpējās attiecības arī veidojas. Beresņevs ir vienīgais treneris, ko esmu sastapis, kurš nekad nav uzņēmies atbildību. Kas tas par treneri, kas pēc zaudējumiem vienmēr varēja atkārtot frāzi: “Es esmu izdarījis</p>

	visu...” B**ģ, viņi nevar! Bet es visu izdarīju, es visu izdarīju... <i>Da ko tu izdarīji!</i> ”
17	“(..)To, ka kādreiz spēlēju vārtos, jau sen esmu atstājis aiz muguras. Es vairs nedomāju, kā spēlētājs. Reizēm man atgādina, sak – tu tur esi spēlējis, tā esi spēlējis. Bet es to visu esmu aizmirsis un pat negribu atcerēties! Mana hokejista karjera jau sen ir pagātne. (..)Protams, ir vērtīgas lietas, ko esmu paņēmis no spēlētāja karjeras, taču , ja dzīvotu pagātnē, šodien neko nesasniegtu.”

9.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Gatava atgriezties mājās”¹⁶⁸ ar Aneti Jēkabsoni-Žogotu (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
4	“Biju domājusi, ka esmu spēcīgāka. Līdz ar traumu atnāca bailes – sāku sevi saudzēt, pažēlot. Sapratu, ka iekšēji tomēr neesmu tik morāli spēcīga, kā gribētu... Līdz traumai domāju, ka man nav nekādu problēmu. Pēc tās izrādījās, ka tādas tomēr ir. Šaubas pašai par sevi izrādījās lielākas, nekā iepriekš pati būtu varējusi domāt.”
6	“Biju zemē... Sākumā vispār bija sajūta, ka esmu pirmoreiz paņēmusi bumbu rokās un viss atkal jāsāk no nulles. Tas bija milzīgs pārbaudījums pašpalāvībai, ticībai saviem spēkiem – pierādīt pašai sev un trenerim, ka varu atkal spēlēt arī pēc tik smagas traumas. (..)” “(..)Visu mūžu nevienas traumas nebija bijis! Tas, kas notika 2012. gada janvārī, apgriezta visu manu basketbola karjeru kājām gaisā. (..)”
7	“(..)Jo mani nenormāli velk uz mājām! Nevaru sagaidīt, kad sākšu dzīvot normālu dzīvi – ģimenē, kā cilvēkam pienākas. Pēdējos 12 gadus esmu vienkārši plivinājusies apkārt pa pasauli. Es gribu sajust, kā tas ir – dzīvot mājās, kad līdzās ir mana ģimene. (..)” “(..)Taču jūtu, ka man pietrūkst māju un tuvo cilvēku. Ja man būtu jāpieņem lēmums šodien, tas būtu par labu ģimenei. Man ir suns. Šobrīd viņš dzīvo pie vecmāmiņas, taču – gadi rit. Pirms mēneša aizgāja aizsaulē mans vectētiņš, un es pat nevarēju aizbraukt uz bērēm... Tie ir mirkli, kad saprotu, cik patiesībā svarīga man ir ģimene – to, ka savā dzīvē palaižu garām patiesībā ļoti būtiskas lietas. Tikai tāpēc, lai skrietu pakaļ naudai. (..)”
14	“(..)Taču es par sevi varu teikt, ka esmu Latvijas patriote. Okay, saprotu, kas sāksies, šo izlasot, - kas tu par patrioti?! Pēdējiem vārdiem mani nolādēs. Taču es pati zinu, ko man nozīmē Latvija, un zinu, cik daudz esmu darījusi, spēlējot zem savas valsts karoga. (..)”
18	“(..)Īsti nepalīdzēju komandai, neparādīju to sniegumu, kādu no manis gaidīja, līdz ar to, domāju, viņiem nebija problēmu pieņemt lēmumu manā pozīcijā meklēt kādu citu spēlētāju.

¹⁶⁸ Jurisons, I. (2014). Gatava atgriezties mājās. *Sporta Avīze*, 5, 46.-50.

	Tiku melnajā sarakstā...(..)”
--	-------------------------------

10.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Stabils kā Brīvības piemineklis”¹⁶⁹ ar Zemgu Girgensonu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
1	“(..)Muļķa lomā nonācu arī Toronto. Tas bija uzreiz pēc olimpiādes. Es kā jauniņais izdomāju, ka no rīta iesildīties uz ledus iešu pirmais. Kā gāju, aizmirsu, ka mazāks laukums, un ieskrēju bortā. To pēc tam visu dienu televīzijā rādīja. Viesnīcas istabiņā skatījos un varēju par sevi priecāties... Visa Toronto to redzēja. (..)”
2	“Es pats par sevi nekad neko nesaku.(..)” “Nē. Ko jūs! Te mēs visi esam vienādi un nav nekādas atšķirības, vai tu spēlē NHL vai amatieros.”
3	“Ka mēs visi esam tikai cilvēki.”
4	“Tvnet kādreiz izlasu virsrakstus. Bet tā īsti nesekoju līdz notikumiem Latvijā – tie mani vairs neiespaido. Es tāpat neko tur izdarīt un kādam palīdzēt nevaru.”
5	“Pēc pārlidojuma noguris biju, bet, ja tajā dienā vajadzētu spēlēt, kaut kā savāktos. Cilvēks ir cilvēks, un nogurums man arī nav nezināma lieta. Bet, ja grib, vienmēr var savākties.”
6	“(..)Esmu apsists vairākās vietās, un es joprojām jūtu šīs vietas. Un man tagad ir jāatgūstas no šīs sezonas.”
8	“Es domāju, ka pirmām kārtām tas ir strādīgums. Nepadošanās un iešana uz agrā jaunībā izvirzīto mērķi. Diezgan īsā laikā viss arī tika paveikts.”
10	“(..)Teds ļāvis mums noticēt, ka varam uzvarēt jebkuru. Komandā visi strādā un visi grib to izdarīt. Čaļi cīnās katrā spēlē, katrā spēles epizodē.” “Es vienmēr ticu uzvarai. Bet ir vajadzīgs, lai visa grupa ir kā viens. Ja uzvarai ticēšu tikai es viens pats, no tā būs maz jēgas, bet, ja ticēs visa komanda, tad arī laukumā kaut kas var sanākt.” “Jā. Visi gribi pierādīt Latvijai, ka mēs varam.”
11	“Nē, pirmā reize bija briesmīga – vasarā biju nodraftēts un man lika trenēties pie Sabres. Un es biju nolīcis savu formu Stīva Outa vietā. Tā bija pirmā kļūda, ko izdarīju. Pēc tam viņš īsziņā atsūtīja bildes, ka visa mana forma ir miskastē, bija jābrauc to savākt... Tā bija mana pirmā kļūda. Bet es viņam biju arī pateicis – es nāku!”
14	“(..)Spēlēju sev, savai valstij un sev mīļotajiem cilvēkiem. (..)Ir Brīvības piemineklis, Latvijas ģerbonis, visas ģimenes vārdi ar rozēm. Viss, kas man ir svarīgs un palīcis Latvijā, man ir uztetovēts uz rokas.”
19	“(..)Principā visus stiķus, ko protu, man iemācīja Vasiljevs. (..)”

¹⁶⁹ Matulis, J., Celmiņš, J. (2014). Stabils kā Brīvības piemineklis. *Sporta Avīze*, 6, 18.-28.

	“Ģimene mani vienmēr ir atbalstījusi. Tētis kopā ar mani pirmo reizi aizbrauca uz Ameriku(..)”
--	--

11.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Zenta no Meļņiku dzimtas”¹⁷⁰ ar Zentu Meļņiku (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
4	“Mans spēles stils ir fizisks. Ar elkoņiem gan cenšos lieki neplātīties, jo pašai treniņā, netīšām saskrienoties, salauza degunu, tādēļ zinu, kā tas ir, un negribu tā nodarīt pat savām pretiniecēm. Kopš tā laika, lai cik arī kļūtu dūsmīga laukumā, pāri nevienam negrāso darīt. Ja pretiniece grūstās, tad atbildi parādā gan cenšos nepalikt.”
6	“(..)Man tāpat kā brālim ir hondropātija, taču ne tik nopietna. Jāsargā ceļi, jādzer vitamīni un jāstiprina muskuļi – tad būs labi.”
7	“(..)Ar iejušanos negāja viegli, jo turienes cilvēkiem ir atšķirīga mentalitāte. Kādus pāris gadus neklājās viegli. (..)”
17	“(..)Cik vien sevi atceros, allaž biju sporta zālē, taču precīzi neatceros, kad tieši sāku nodarboties ar basketbolu. Atceros spēles, kas notika Rīgas Sporta pilī, dažādus turnīrus un pat strītbolu Jūrmalā. Kad tētis trenējās individuāli, kopā ar brāli Sašu devāmies viņam līdzi.”

12.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ne melns, ne maziņš”¹⁷¹ ar Ernestu Gulbi (teniss)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Kad tu jūties labāk – izlasot kādu jaunu grāmatu vai truli nositot laiku <i>Facebook.com</i> , skatoties bildītes? Protams, pēc grāmatas. Bet, lai to paveiktu, vajag sevi piespiest. Kad esi iegājis ritmā un vairs sevi nav jāpiespiež uz šādām lietām, tad jūties laimīgs. Nē, teiktu papildītāks. Laime ir ļoti stiepjams jēdziens. Laime drīzāk ir tādi kā mirkli. Neatceros, japāņiem vai ķīniešiem bija tāds teiciens, ka dzīve ir izdevusies, ja ir bijušas pāris minūtes laimes. Es noteikti biju laimīgs brīdī, kad pieviecu Federeru, bet es nevaru būt laimīgs stundu no vietas. (..)”
4	“Esmu sapratis, ka esmu šausmīgi atkarīgs no panākumiem. Ja esmu uz viļņa, tad man gribas vēl, vēl un vēl. Es neesmu no tiem, kuri kaut kādā brīdī apstājas. (..)” “Es nepretendēju nedz uz ļoti interesanta, nedz garlaicīga tēla statusu. Ja man ir ko teikt, tad to arī pasaku. nedomāju, ka man kāds ir jāizklaidē.” “Ne melns, ne maziņš, bet tāds, kāds es esmu. Man patīk sniegt intervijas, ja redzu tām jēgu. Pēcspēles konferencēm jēgas nav – ko jaunie tenisisti iegūst no tā, ka es skaidroju, kāpēc zaudēju? Neko, viņiem pašiem jāizmaļas tam cauri.”

¹⁷⁰ Freimanis, J. (2014). Zenta no Meļņiku dzimtas. *Sporta Avīze*, 6, 34.-37.

¹⁷¹ Cīrulis, J. (2014). Ne melns, ne maziņš. *Sporta Avīze*, 7, 18.-26.

8	“(..)Akadēmijā viņš sparingotu ar Challenger un Future līmeņa spēlētājiem, bet regulāra trenēšanās ar mani viņam ļāvusi spert šo soli tālāk. Un viņš to novērtē.”
11	“Es pievērsu pārāk maz uzmanības vairākām lietām. Nebija tā, ka es netrenējos, tomēr dažas lietas visu sabojāja. Piemēram, pēc trīs mēnešu smaga darba paņēmu desmit dienu pauzi Latvijā, kurā neko nedarīju.(..)”

13.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “No savvaļas paaudzes”¹⁷² ar Kristapu Janičenoku (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
2	“(..)Tam, ka biju vienīgais, kas cīnījās, noteikti nepiekrītu, - tie, kas nu bija palikuši pāri, gan latvieši, gan leģionāri, gribēja vinnēt.(..)
4	“Es esmu tāds cilvēks. Neesmu vājprātīgs egoists, kuru interesē tikai sports un nekas cits, - kas neredz neko citu apkārt. Jo ir tādi sportisti un ļoti labi sportisti! Taču tas ir tā diezgan... truli. Un ko tu darīsi pēc tam? Jo kādu dienu tās sporta gaitas beigsies, neizbēgami! (..)”
6	“(..)Cik toreiz šprīces izšpicēja, cik <i>voltarenus džeki</i> izdzēra... Taču toreiz bija tieši tas, par ko runājām, - komanda bija kā dūre. Un arī ar jaunajiem spēlētājiem! Parahouskim tas bija pirmais gads – [finālos] viņa potīte bija tādā pašā izmērā kā galva. Bet viņš spēlēja! Arī pats toreiz kliboju... Bija ļoti grūti, taču mēs izcīnījām – kā komanda.”
14	“(..)Uzskatu sevi par Latvijas patriotu – vienmēr esmu gribējis šeit pavadīt savu dzīvi un, ja nekādi brīnumi nenotiks, to arī darīšu. (..)”
16	“(..)Mazāk guļu, tas pašsaprotami. Ar Jāni [Blūmu] tieši nesen runājām – citi izlases džeki pa dienu starp treniņiem guļ trīs stundas. Mēs, ja varam 40 minūtes aiziet atkrist, tad viss ir kārtībā, ja ne, tad divas kafijas pirms treniņa, un aiziet. Protams, tu kaut ko upurē, taču pretī saņem daudz vairāk. Daudz, daudz vairāk.”
18	“Tas kapteiņa stāsts – man pašam tas... Varbūt kaut kur es varu būt labs kapteinis, taču kaut kur arī ne. Es pats neesmu tas baigais piemērs, ko varētu stādīt priekšā pārējiem, - lūk, skatieties un mācieties. Man arī ir savi trūkumi, esmu emocionāls cilvēks. Protams, es mēģināju. Varbūt kādos brīžos arī palīdzēju, taču kādos nepalīdzēju. Kad vajadzēja. (..)”
19	“Paldies par uzticēšanos un man doto iespēju. (..)” “(..)Dažādi piedzīvojumi, tas ir normāli, un tam ir jāiziet cauri, īpaši <i>džekam</i> . Es vispār esmu pret despotisku ierobežošanu. Uzliksi tos iemauktus bērniņā, bet, kad izaugs... Katram ir galva uz pleciem un pašam jādomā un jāsaprot. Un ir vecāki, kas tev palīdz un pastāsta. Paldies maniem vecākiem, kas dažreiz mani pieturējuši aiz rociņas un paskaidrojuši, kāpēc tā nevajag.(..)”

¹⁷² Jurisons, I. (2014). No savvaļas paaudzes. *Sporta Avīze*, 8, 20.-32.

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Lepni paceltu galvu”¹⁷³ ar Madaru Palameiku (šķēpmešana)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Acīmredzot man tur bija jānonāk – zemāk par visu, zemāk nekā jebkad. Lai saprastu, ka varbūt ir laiks kaut ko pamainīt, dzīvot nedaudz citādi, trenēties nedaudz citādi, ar citādu attieksmi un būt pārliecinātākai par saviem spēkiem. Nedomāt par to, ko nu citi par to tagad domās un teiks, un nenovirzīt domas no sevis. (..)”
4	“Esmu ļoti emocionāla. (..)Ja neesmu laimīga, ja ir uznākusi tāda kā depresija, es neko nevaru izdarīt. (..)” “(..)Es saudzīgi apejos ar savām mantām un esmu ļoti privātīpašnieciska. Kas pieder man, tas pieder man, un es par to ļoti rūpējos. (..)” “(..)Man ir paniskas bailes kāpt uz skatuves un tur kaut ko prezentēt. Visa uzmanības koncentrācija uz mani padara mani nervozu... Taču, ja notiek kādas blakusdarbības, viss apkārt ir mierīgi un esmu savā komforta zonā, mani tas galīgi netraucē. Lai arī esmu favorīte.”
5	“Es ziedojos visu dzīvi, bet tā ir tāda patīkama ziedošanās, jo man patīk tas, ko es daru. (..)Es esmu apmierināta ar ziedošanos.”
8	“(..)Tagad runāju par sevi, un man patīk šī sajūta – ka esmu izdarījusi kaut ko tādu, kas apliecina, ka esmu izdzīvotāja, neķeros pie pēdējā salmiņa un esmu spējusi apvienot sportu ar mācībām. Par to vien man pašai sev ir jāsit pa plecu – ka es neesmu pilnīgi nelietojama ārpus sporta. (..)” “(..)Es gribu tā, kā jau teicu par olimpiskajām spēlēm Londonā – aiziet no stadiona ar lepnumā paceltu galvu. tā bija ļoti patīkama sajūta, un es gribu to atkārtot.”
14	“(..)Šķēpmešana - tās ir mūsu tradīcijas. Tāpēc es ar to ļoti lepojos. Tā ir mūsu zeme, tie ir mūsu rezultāti, tie ir mūsu rekordi. Mūsu mantojums. Ne tikai TTT! Tas ir tāds sava veida patriotisms, ka mēs ar šo disciplīnu nesam Latvijas vārdu pasaulē.”

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Iekopt skaistu puķu dārzu”¹⁷⁴ ar Mairi Briedi (bokss)

Naratīva veids	Citāts
1	“Zināt, negribas, lai sākas runas: Mairis ir tāds, Mairis ir šitāds. Ir jau bijuši tādi gadījumi, kad, ko treneri bija dzirdējuši. (..)”
3	“(..)Mēs esam tādi paši cilvēki kā citi: ar sirdīm un dvēselēm. Bandītiem un huligāniem nav nekā svēta, bokseri lielākoties ir

¹⁷³ Āzens, D. (2014). Lepni paceltu galvu. *Sporta Avīze*, 8, 38.-43.

¹⁷⁴ Puče, A., Rudzāts, R. (2014). Iekopt skaistu puķu dārzu. *Sporta Avīze*, 9, 20.-30.

	<p>mīloši cilvēki.”</p> <p>“(..)Nav jābūt pasaules čempionam, lai izaudzinātu labu sportistu. Bieži vien labi sportisti nemaz nekļūst par labiem treneriem.”</p> <p>“(..)Huligāni viņi būs tad, ja dzīvos uz ielas. Ja nāks sportot un tiks pareizās rokās, viņi būs inteligenti, skaisti, drosmīgi vīrieši. Bet, lai to panāktu, ir jātiek pareizās rokās. Arī es savulaik biju nonācis nepareizajās. Bet arī tā ir pieredze – no grābekļiem mēs mācāmies. Bērni ir jāmāca, viņiem ir jāstāsta par sportu, apkārtējo dzīvi. (..)”</p> <p>“(..)Iela nav rings – runā ar vienu, cits jau tikmēr uzbrūk no sāna un salauž degunu. Tāpēc ir jāstāsta situācijas. Tā ir realitāte. Dzīvojot šaurā pasaulītē, nekad neiedomāties, ka kāds var ar cirvi no muguras uzbrukt. Cilvēkiem ir jāstāsta arī šādi negatīvie piemēri, lai viņi būtu tiem gatavi. Tas pats attiecas uz spēļu automātiem. Bērni jau vispār ir mīksti kā plastilīns - tās vērtības, ko ieaudzināsi, būs viņiem noderīgas. Visi, protams, negribēs būt bokseri - kāds varbūt gribēs būt grāmatvedis -, taču jebkurā dzīves gadījumā zinās, kā sevi aizstāvēt. Cilvēks, kurš kaut nedaudz būs boksējis, pratīs izvērtēt bīstamas situācijas un sapratīs, ka tā nav Brūsa Lī filma, kur ar vienu kājas sitienu var veselu baru <i>izslēgt</i>. Gudrs cilvēks pāries ielas otrā pusē, kur nav trīs piedzērušies vīrieši. Gudrs cilvēks paņems sievu un bērnu un dosies prom no briesmām, jo viņam nevajag neko pierādīt.”</p>
4	<p>“Jā. Es uzskatu, ka Dievs ir tikai viens. Viņiem [citiem bokseriem] bieži vien ir savādākas lūgšanas, uzskati, reliģijas. Man Dievs ir tikai viens. Man nav problēmu aiziet uz pareizticīgo, luterāņu vai katoļu baznīcu – esmu bijis visās.”</p> <p>“(..)Kādreiz, un tas jau bija sen, man visos sparingos gribēja pierādīt, ka Latvijā esmu labākais. Satraumēju vienu, otru, kādu <i>nosēdināju nokdaunā</i>. Karjera pamazām gāja uz augšu, bet pazuda Latvijā bokseri, kas vēlētos ar mani sparingot. Vārda visticšākajā nozīmē nositu viņu gribēšanu. (..)”</p> <p>“(..)Es uz citiem nekad nepaļaujos. Citi ir daudz solījuši, maz ko darījuši. Savā karjerā gribu maksimāli daudz izdarīt, pirmkārt, lai sasniegtu savus mērķus, otrkārt – Latvija ir tik maza, ka šeit var iekopt ļoti skaistu puķu dārzu.”</p>
9	<p>“Latvijā pelnīt naudu ar boksu nevar. (..)Nauda man nav pati svarīgākā – protams, tā ir svarīga mums visiem. (..)Tagad ir jāizlabo visas kļūdas un jāsaprot, kā tās jāizlabo, lai varētu boksēties ar elites klases bokseriem. Ne tikai boksēties, bet viņus uzvarēt. Uzskatu, tas ir iespējams, gatavojoties ar Sandi un viņa programmu. Atliek tikai izdomāt, kur dabūt finansējumu, lai to visu realizētu. (..)”</p> <p>“Sagatavošanās periodam būtu vajadzīga summa, sākot no aptuveni 20 tūkstošiem eiro.”</p>
11	<p>“(..)Savulaik arī zvaigžņu slimība ir bijusi, toreiz, kad trīs reizes pēc kārtas uzvarēju Latvijas čempionātu kīkboksā. Likās, ka esmu neuzvarams, bet tāds es esmu tikai ļoti šaurā lokā. Atlika vien izbaukt ārpus Latvijas, lai zvaigznītes ātri vien aizdzītu prom. (..)”</p>

13	<p>“Recepte ir tikai viena, un tā ir šeit (<i>rāda uz galvu</i>). Es zināju, ka tas ir slikti un nevajag to darīt, bet tik un tā to darīju. Tad es aizgāju uz baznīcu un apsoliju Dievam, ka vairs nespēlēšu spēļu automātus. Un, ja es laužīšu savu solījumu un spēlēšu, tad lai man nebūtu nekādu sasniegumu sportā. Es sev iestāstīju, ka, ja laužīšu šo solījumu, man sportā nekas nesanāks. Šādu solījumu pārkāpt es nevarēju, jo sports man ir ļoti svarīgs. (..)”</p>
----	--

16.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ar sapni uz Ameriku”¹⁷⁵ ar Ronaldu Ķēniņu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
4	<p>“(..)Parasts Cīrihes iedzīvotājs, dzīvoju parasta cilvēka dzīvi, vēl jānokārto šādas tādas lietas. Bet esmu diezgan parasts cilvēks.”</p> <p>“(..)Uzreiz pateicu, ka nevaru palikt, jo man Cīrihē <i>Lions</i> cilvēki ir tik daudz palīdzējuši un es nevaru viņus tā pamest, ja man ir līgumattiecības ar viņiem. (..)”</p> <p>“(..)Tāpat uz ielas, ja cilvēks dzied vai ubago pat bez dziesmas, es kādu kapeiku viņam iemetīšu. Arī tad, ja pašam kabata nav nemaz tik pilna, nu apēdīšu vienu burgeru mazāk...”</p>
6	<p>“Ja tu hokeju tik ļoti mīli un spēle tev dod tik daudz adrenalīna, tu to izbaudi līdz galam un it kā nemaz nesāp. Tad tu saproti, ka komandā cilvēks var laukumā skraidīt arī ar lauztu žokli. Šāds piemērs ļoti palīdz komandai – viņi pēc tam uzvarēja 13 spēles pēc kārtas. ir jāspēlē komandas labā, un viņi, redzot, ko es daru, spēlēja arī par mani. Kas notika Lugāno? Sašuva man vaigu, un turpināju spēlēt. Nekas traks tur nebija. Pēc spēles gan nevarēju iekosties pat maizes rikā.”</p>
7	<p>“(..)Varētu pat teikt, ka jūtos vairāk kā šveicietis, nevis latvietis. Esmu pieradis pie Šveices dzīves, un man viss te patīk. Skaidrs, ka ilgojos arī pēc Latvijas, bet Šveicē es daudz ko esmu iemācījies. Te tomēr cilvēki ir citādi, daudz vairāk atvērtāki nekā Latvijā. Tagad, kad jābrauc prom, komandas biedri prasa, vai tad es pēc nedēļas tiešām vairs nebūšot kopā ar viņiem. Jūtos diezgan dīvaini.”</p>
8	<p>“Esot ļoti daudz par mani dzirdējuši, arī treneris Marks Kraufords mani esot slavējis. Redzējuši 2013. gada Šveices <i>play-off</i>, kad mēs izkritām pusfinālā – es tur esot bijis labākais spēlētājs savā komandā, visu laiku uzkurinājis komandu, vienmēr esot bijis cīņasspars, un tas viņiem patīcis. Arī nometnē esot redzējuši, ka man ir iekšā. Vēl – Teds Nolans par mani esot labi izteicies. Es arī cītīgi strādāju gan uz ledus, gan atlētiskas zālē. Viņi to visu redzēja un tas viņiem patika.”</p>
19	<p>“Visi mani treneri man kaut ko ir devuši, esmu pateicīgs visiem.(..)”</p> <p>“Mamma noteikti ir galvenā, un es esmu viņai pateicīgs, ka tik</p>

¹⁷⁵ Matulis, J. (2014). Ar sapni uz Ameriku. *Sporta Avīze*, 10, 44.-49.

	tālu esmu ticis. Bez viņas es nemaz nebūtu Šveicē. Viņa man te visu sarunāja, neko nezinādama, kāds ir Šveices hokejs. Viņa ir ļoti daudz ieguldījusi manī. Pats arī esmu sapratis, ka kādreiz atkal gribētu dzīvot kopā ar savu ģimeni. Kad biju jaunāks, bija bija pagrūti. Nu esmu pieaugušāks, un tas ir pavisam savādāk. Ja nebūtu manas mammas, es pat nezinu, ko darītu. (..)”
--	---

17.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Atgriezies labāks”¹⁷⁶ ar Dāvi Bertānu (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Zaudēt nepatīk nevienam, taču nevaru iedomāties, ka kādam uz šīs planētas tas varētu riebties vairāk nekā man. Es vienkārši nespēju pieņemt zaudējumu!(..)”
6	“(..)Pēc traumas man visi mēģināja iestāstīt: būs tik grūti, tik grūti. Taču savā galvā mēģināju to pagriezt pilnīgi pretēji – ka man šis notikums tieši palīdzēs, ka pēc tam būšu labāks. Grūti bija līdz operācijai – gaidīšana, neziņa, joprojām sliktas domas. Taču pēc operācijas, kad redzi – ar katru dienu paliek arvien labāk un labāk - , tad arī kļūst viegli, jo ir par ko priecāties un nākamie mērķi, uz ko tiekties. Ja izdodas pareizi <i>sakārtot galvu</i> jau pašā sākumā, viss process kļūst daudz vieglāks.”
7	“(..)Laikam jau nebūs kā Serbijā, kur valoda pie manis atnāca pati no sevis – jo apkārt viss notika serbiski.”
9	“Kā jau visur, domāju, tagad vairs reti kur vispār ir algas laikā. Taču, kamēr kavēšanās nepārsniedz mēnesi, tas vēl skaitās normāli.” “Dzīvokļa nav, mašīnas nav un nav tam arī vajadzības. Cik tad es gada laikā esmu Latvijā – tik daudz mani var arī vecāki izmitināt, mums nav tādu problēmu. Naudu šajos gados neesmu pelnījis, kā jau secinājām.”
14	“(..)Protams, ka gribējās spēlēt – īpaši, kad sanāca būt mājās un klātienē aizgāju uz maču Arēnā pret slovēkiem. Tas brīdis, kad izskan himna un tūlīt, tūlīt sāksies mačs... ļoti savāda sajūta. Ļoti, ļoti gribējās būt laukumā. Taču tas ar sirdi. Ar prātu – šoreiz bija jāpadomā par savu veselību un jāsaved ķermenis kārtībā. (..)”
15	“(..)Un, kas personiski man nepatika visvairāk, - politiskais fons, kas visu laiku jaucās iekšā sporta lietās. Katru dienu no trenera bija jāklausās kā <i>Crvena Zvezda</i> atkal palīdz, bet mums – rok bedri. Liekas lietas ārpus basketbola, kas mani pat neinteresē, taču ar tām ikdienā bija jāsadzīvo. Tas vainagojās ar abu komandu kautiņu pirmajā finālmačā, pēc kura ļoti nopietni apsvērām neiziešanu laukumā. Vēl otrās spēles rītā tāds bija lēmums. Par labu tam, lai tomēr spēlētu, izlēmām burtiski pēdējās minūtēs.” “Nav. Ejot prom, uzreiz pateicu, ka nekādus parādus nepiedzīšu un man to viņu naudu nevajag – jo esmu pateicīgs

¹⁷⁶ Jurisons, I. (2014). Atgriezies labāks. *Sporta Avīze*, 11, 48.-53.

	par to, ko šis klubs man deva un palīdzēja šajā karjeras posmā. Kaut gan parāds bija diezgan liels.(..) Gājām juridisko ceļu, un klubam bija jāsaprot, ka tas notiks, ja vienošanās nebūs cilvēciska. Es būtu gribējis, lai tas notiek citādi, taču arī pārņem sev man šobrīd nav ko.”
--	--

18.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ar lepnumu par zilu aci”¹⁷⁷ ar Raiti Ivanānu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
1	“(..)Jā, bija situācijas, kad esi dabūjis iekšā, sēdi un pie sevis domā – <i>blāviens</i> , visi uz mani tagad skatās un... Kaut gan patiesībā tā nav, bet tās domas galvā jau vienalga ir. Negribas palikt kā <i>lūzerim</i> brīdī, kad mačs būs beidzies un visi izklīdīs pa mājām.”
4	“(..)Ne jau vienmēr mans mērķis bija kauties, es gribēju spēlēt hokeju.” “(..)Ja tev ir uzdauzīta acs, rādi to, nevis slēp aiz brillēm. Tas nozīmē, ka īstajā brīdī nesi slēpies nevienam aiz muguras.” “Man nav kauns par to, ko esmu darījis, un nav kauns par to, ko esmu sasniedzis. Ar to, ko mācēju darīt, es tiku <i>NHL</i> . (..)”
5	“(..)Pirms tam ilgi pat slidojis nebiju. Nebija nekādas vēlmes – neskatījos, neinteresējos. tas bija periods, kad patiesībā bija diezgan grūti – pieņemt, ka vairs nespēlēju. Šķīta – kā tā? Oktobris taču! Parasti tajā laikā biju treniņnometnē, bet te pēkšņi – nekā, sēdi mājās. (..)” “(..)Lai arī tikai puikas, lai arī tikai astoņgadīgi, man atgādināja, cik daudz man tas nozīmē. Un tas tikai loģiski, galu galā – hokejā pagājusi visa mana līdzšinējā dzīve. Nav tik viegli vienkārši pagriezties un aiziet. Kaut kā, kaut tikai mazliet, taču gribas būt hokejā.”
6	“(..)Vienalga, sāp galva vai nesāp – ja vari paslidot, tad ģērbies... Dažreiz noteikti pat nezināju, cik tur kas nopietni. Nu, jā, sāp, kaut kā švaki jūtos, bet nepalikt jau tāpēc malā – iedzēru tableti un uz priekšu. (..)” “(..)Vaiga kauls tika laužts divreiz – tieši tajā pašā vietā, kur toreiz Hara, Robs Bleiks uzšķīla un trāpīja ar ripu. Toreiz salauza tā pamatīgāk, vajadzēja likt skrūves.”
7	“(..)Krievijas izbraukumi – tas bija diezgan iespaidīgi... Sākumā bija tā, ka pat negribējās braukt, jo tik daudz kas šķīta galīgi nepareizi – viesnīcas, gultas izmēri. Taču pamazām pie tā visa pieradu un, kā saka – ļāvos straumei. Sāku uztvert lietas ar humoru. (..)”
14	“Kas mani saista? Viss! Mamma Latvijā, māsa, draugi. Ar saviem bērniem runāju latviski. Aizbraukt mēģināšu katru gadu, jo tās ir manas mājas. Lai gan ikdienā esmu prom no tām, tās vienmēr paliks manas mājas.” “(..)Esmu šeit vairāk nekā pusi savas dzīves, nākamgad būs 20 gadi. Taču vienmēr, atbraucot uz Latviju, jūtos tā, it kā

¹⁷⁷ Jurisons, I. (2014). Ar lepnumu par zilu aci. *Sporta Avīze*, 12, 22.-32.

	nekad nebūtu aizbraucis. Man ir divas mājas.”
17	“(..)Vairāk atmiņā paliek viss, kas notika pēc tam – tā pauze, ārstu aizliegums iet uz ledus. Jā, todien tas viss sākās. Tas bija grūtākais gads manā karjerā. Nevarēju neko darīt – vienkārši sēdēju mājās Kalgari un mocījos.” “Gribēju samainīt rokas un nopauzēju. Un tieši tajā brīdī viņš man trāpīja. Nezinu, kāpēc es to darīju. Mana ar viņu arī iepriekš bija kautiņš, tur nebija nekā nezināma. (..)”
20	x

19.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Tik ilgi, cik vajadzēs”¹⁷⁸ ar Kristeru Gudļevski (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	(..)Izsaukums uz <i>augšu</i> – tas ir pēdējais, par ko man šajā līgā šobrīd jāuztraucas. Tas nekad nepalīdzēs, tikai traucēs. (..)Ir jāpierāda sevi šeit, lai dabūtu savu iespēju tur.”
4	“(..)Zini, kad ir vistrakāk? Kad aizej uz kino. Gribas paņemt lielo kolu, kaut kādus načo čipsus vai popkornu... Tur ir tas process, kāpēc izbaudu kino, un to pārvarēt ir visgrūtāk. (..)” “Nekādā gadījumā – to varu pateikt ar simtprocentīgu pārliecību. Es palikšu šeit līdz pēdējam – kamēr nebūšu izdarījis maksimumu, ko varu. Ja Amerikā galīgi vairs nebūs variantu, protams, nāksies sākt skatīties uz Eiropu, bet šobrīd – pat tādas domas nav.” “Cenšos. Kā jau teicu, mana filozofija ir – tu dabūsi to, ko esi pelnījis. Es gribu nopelnīt vislabāko.”
7	“Ir vieglāk nekā pagājušogad. Protams, pietrūkst draudzenes, ģimenes. Taču tu saproti, kāpēc esi šeit, un zini savu mērķi. Tādi ir noteikumi.”
19	“(..)Viņš ļoti daudz palīdzēja arī man – ar padomiem no pieredzes, kad pats bija jauns. (..)”

20.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Pret spalvu”¹⁷⁹ ar Robertu Štelmaheru (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Protams, arī man karjeras laikā bija sliktāki laiki, arī man likās, ka treneris mani nesaprot un es varētu spēlēt vairāk un labāk. Taču sapratu, ka tā ir mana, nevis trenera problēma. (..)”
4	“(..)Taču man nav svarīgi, ko spēlētāji par mani runā. Es tikai vēlos, lai viņi kļūtu labāki kā profesionāļi. Nav iespējams notēlot stingru treneri, tu esi tāds, kāds tu esi. (..)” “(..)Trenerim nav jābūt slimam, bet prasīgam gan - tādām, kurš mēģina dabūt laukā no spēlētāja ko tādu, ko pats spēlētājs pat neapjauš!(..)”
16	“(..)Ja man tagad jāatbild, kā es audzināju Edgaru – audzināju kā normālu cilvēku! Tādu, kurš māc atvērt durvis sievietei, dot

¹⁷⁸ Jurisons, I. (2014). Tik ilgi, cik vajadzēs. *Sporta Avīze*, 12, 48.-53.

¹⁷⁹ Freimanis, J., Jurisons, I. (2015). Pret spalvu. *Sporta Avīze*, 1, 22.-33.

	<p>omītei apsēsties un pateikt paldies. Redzot, kas notiek pēdējā laikā, tas nav maz.”</p> <p>“(..)Man pašam tas nešķita grūti, iespējams, grūtāk bija viņam. Šķībi neviens neskatījās, jo viņš jau arī nespēlēja pa 20 minūtēm mačā. Kaut gan – pat, ja skatītos, mani tas īpaši neuztrauktu, jo Edgars bija komandā tādēļ, ka bija labs spēlētājs, nevis tādēļ, ka ir mans dēls. Liekas minūtes spēles laikā viņš tādēļ nedabūja, drīzāk pat pretēji.”</p> <p>“Tas būtu nekorekti. Un viņš arī neteiktu, tā viņš ir audzināts.”</p>
19	<p>“(..)man vienkārši ar viņu ļoti paveicies. Tas man noteikti daudz palīdzējis gan spēlētāja karjeras laikā, gan tagad. Ļoti svarīgi, ka tev blakus ir cilvēks, kurš tevi izprot no A līdz Z, zina, kad un ko pateikt. Arī pēc spēlēm. (..)”</p>

21.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ģenerālis Sējējs un viņa manevri”¹⁸⁰ ar Normundu Sējēju (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	<p>“(..)es Eiropā, <i>KHL</i> un arī pasaulē pazīstu daudz aģentu. Varu pateikt, kāds kurš ir. Kurš godīgs, bet no kura jāuzmanās. Kad sportists sasniedzis 30 gadus, viņam jāskatās, kur vairāk var nopelnīt, un aģentam attiecīgi jāsameklē labākais līgums, bet, kad tikko sāk – 18, 20, 23 gadi -, tad jāskatās, kur labāk var augt, lai to lielo līgumu dabūtu pēc gada vai diviem. Diemžēl bieži vien aģentus neinteresē spēlētāja izaugsme, bet vienkārši kaut kur fiski viņu iestumt, dabūt savu procentu, un viss. (..)Pats esmu bijis sportists, saprotu šī biznesa modeli un shēmu. (..)”</p>
9	<p>“(..)Beigās bija tā, ka es ar Sandi vienojos par līguma summu, bet nebiju to saskaņojis ar savu vadību. <i>Bļāviens!</i> Kas nu būs? Nu bija lielais uzdevums pārliecināt vadību, ka viņš ir tā vērts un ka summa, ko mēs iztērēsim, atmaksāsies...”</p> <p>“Vairāk par miljonu nebija gan, bet kaut kur turpat bija. (..)”</p>
15	<p>“(..)Kad viņam stāstījām, ka tas neiet cauri un tas neiet, ka vajadzētu pamainīt tā vai šitā, Peka neklausījās. Ja būtu ieklausījies un mazliet nolīcis nost savu <i>forčeking</i>, viss būtu ļoti labi funkcionējis. Pirmais bija, kad pēc Špenglera kausa nopirkām Hosu. Un salikām atkal viņu kopā ar Ankipānu. (..)Ankipānu viņš bija nobīdījis piektajā maiņā. Teicām: liec kopā, tas darbosies! Viņš – ne par kādu naudu! Sēdējām, strīdējāmies, beigās Peka piekāpās (..)”</p>
16	<p>“(..)Es viņiem stāstu: “Veči! Hokejs nav izklaide. Tas ir ļoti smags darbs, un ir jāatsakās no daudzām citām lietām un izpriecām, ko dara tie jūsu draugi, kas nesporto. Aicinās uz disenēm un citiem pasākumiem, bet tu nevari – rīt agri jāceļas, treniņš. Pēc tam jāgatavojas spēlei. No daudz kā jāatsakās. Tas nav tik vienkārši un viegli. Ir jābūt baigai pašdisciplīnai.”</p>

¹⁸⁰ Matulis, J. (2015). Ģenerālis Sējējs un viņa manevri. *Sporta Avīze*, 2, 18.-30.

Žurnāla "Sporta Avīze" intervija "Apkamt olimpisko čempionu"¹⁸¹ ar Jāni Ķipuru
(bobslejs)

Naratīva veids	Citāts
3	<p>"(..)Lai gūtu panākumus, kaut kas ir jāupurē. Vienmēr ir tikusi upurēta ģimene, mājas. Cik ilgi tā? Vienreiz tas ir jāizbeidz. (..)"</p> <p>"(..)Tas vienkārši nebija iespējams, jo man nebija pedagoģiskās izglītības, ko pieprasa Latvijas likumdošana. Tas nekas, ka ka biju sagatavojis olimpiskos čempionus, olimpiskos medaļniekus, mani BMX sportisti regulāri izcīnīja godalgas visās sacensībās. Ķipuram alga nepienākas! Uz Šveici, ASV, Kanādu mani aiz rokas vilka, jo viņi bija pārliecināti par manām zināšanām un diploms viņus neinteresēja. Diploms – tas ir papīrs, ko pielikt pie sienas. Papīrs negarantē zināšanas. Zināšanas ir pašas par sevi: vai nu ir, vai nav. Es neesmu pret augstāko izglītību, bet es esmu par to, lai tiktu novērtētas zināšanas. (..)"</p>
4	<p>"(..)Man ir tāds raksturs: ja es ko sāku darīt, tad daru nopietni un līdz galam. Haotiski dzīvot nemāku. Tagad, patstāvīgi dzīvojot Latvijā, esmu sakārtojis savu biznesiņu, gribu beidzot savu māju līdz galam izremontēt un dzīvot mierīgāk. (..)"</p> <p>"(..)Kad es sāku strādāt par treneri, es ļoti nopietni rākos visā visā iekšā. Gan praktiski, gan teorētiski, pat zinātniski. (..)Kad es visu šo informāciju piegādāju saviem Šveices pilotiem, es sapratu – citi treneri tā nedara. Otru tādu nevienu neredzēju. Zinu, ka citi treneri – tas pats Skrastiņš – par mani pasmējās: sak, ko tu tur blusas lasi! Bet man tas bija svarīgi. Nevar cerēt uz olimpisko zelta medaļu, nepievēršot uzmanību sīkumiem. Man kā trenerim allaž bijis tikai viens mērķis – zelts. Lai to sasniegtu, katrs sākums ir no svara. (..)"</p> <p>"Laidīs! Bet – jābūt ļo-o-ti stipriem argumentiem! Stiprākiem par manējiem. Ja tie argumenti ir vājāki, kamdēļ man tādiem būtu jāpiekāpjas?"</p> <p>"(..)Ja to var pierādīt, es to pieņemu. Man neder, ja kāds pasaka: es domāju, labāk būs tā. Pierādi! (..)"</p> <p>"(..)Mani pilnīgi neuztrauc tas, ka kāds, iespējams, domā, ka esmu viņam patraucējis karjerā pabīdīties augšup pa trepītēm. Nekad neesmu lūdzies vai centies ko lieki pierādīt. Jums kas nepatīk? Paņemu savu čemodānu un – uz redzēšanos!"</p>
8	<p>"(..)Es iesāku ar sistēmu. Visi uz mani skatījās ar lielām acīm. Cēsu klubs vērsās pie manis ar lūgumu trenēt visus bērnus. (..)Ieviesu treniņu sistēmu, pēc tam novēroju, ka sistemātisks darbs parādās arī citos BMX klubos."</p> <p>"(..)Man ir bijuši 12 olimpiskie medaļnieki, neskaitot Raša un Hamprižas medaļas. Mani audzēkņi ir izcīnījuši vairāk nekā desmit medaļu pasaules čempionātos, pasaules kausu godalgas pat neskaitu. Es ar to lepojos! To man nevar atņemt. Esmu tikpat lepns par savu audzēkņu rezultātiem kā par saviem. (..)"</p>

¹⁸¹ Rudzāts, R. (2015). Apkamt olimpisko čempionu. *Sporta Avīze*, 2, 42.-48.

10	“Es būtu laimīgs apkampt kādu latviešu olimpisko čempionu ekipāžu. Ir pienācis tas brīdis, kad esam to pelnījuši.”
15	“ASV izlasē sākumā biju vecākais trases treneris, pēc tam visas izlases vecākais treneris. Pats galvenais. Fiziskās sagatavotības treneris bija viens bijušais sportists, un vasaras sākumā viņš uzrakstīja programmu visai sezonai un iedeva man pārskatīt. Kad ieraudzīju, ko viņš tur sarakstījis, es visus tos papīrus vienkārši satinu mudžeklī, viņa acu priekšā iemetu miskastē un pateicu: “Neuztraucies, es uzrakstīšu tev programmu, es tev to iedošu, un tu varēsi ar to strādāt. (..)Izmantojot savas pazīšanās, skrēja pie federācijas vadības un sūdzējās par mani. Pēc tās sezonas mani atlaida.”
16	“(..)Dēls saskatījās, kā lielie puikas brauc, pa starta kalnu mīdamies, un mēģināja atdarināt. Kārtīgi nominās, pirmajā <i>pumpā</i> uzlidoja gaisā, ritenis uz vienu pusi, pats uz otru un ar galvu pa priekšu ietricās zemē. Viņš gulēja, krūtis un galvu sasitis, lāgā nevarēja ievilkt elpu un brēca. Pieskrēju klāt, palīdzēju atelpoties, nomierināju. Teicu: “Labi, ņemam riteni, braucam mājās.” Viņš atbildēja, ka grib mēģināt vēlreiz. Tas mani izbrīnīja. (..)Tā mēs sākām. (..)” “(..)Man ir svarīgi, lai mani bērni darbojas ar nopietnu attieksmi. Nav svarīgi, ko viņi dara.”

23.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ābols no jaunās ražas”¹⁸² ar Rodrigo Ābolu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
2	“(..)Kāda jaunā zvaigzne... Līdz zvaigznei man vēl tālu.” “Pārslavēt nevajag. Vēl jau neko neesmu paveicis. Vēl daudz jāstrādā. Sākums ielikts labs, bet jābūt turpinājumam.”
4	“Ja es gribu savu, tad man tas jādabū.” “(..)Bet dažreiz mani tas kaitina, ka salīdzina ar tēti un stāsta, ka es trenera dēls.” “(..)Man patīk, ka paslavē, bet nepatīk, ka pārslavē.”
5	“(..)Man labi padodas visi sporta veidi. Kad spēlējam futbolu, sliktākais neesmu, arī basketbolā turu līdzī, bet tas man pārāk neiet pie sirds. Visas izklaides pārsvarā saistītas ar sportu. (..)”
6	“(..)Nezinu, kas notika, bet es izstiepos – divu gadu laikā par trīsdesmit centimetriem. Ārprāts! Tas traucēja. Maz spēlēju, daudz gulēju un ārstējos. Virslīgas pirmajā gadā bija divas ceļgalu operācijas. Visas slimības, ko varēju noķert, arī noķēru. (..)Slimojot un veseļojoties pēc operācijām, no pārējiem atpaliku arī fiziski. Visi izskatījās spēcīgāki. (..)”
7	“(..)Spēlēju kaut kādas spēlītes, daudzijos, bet kā personība es ārzemēs neesmu veidojies. Biju vēl pārāk mazs.” “Vienubrīd runāju labāk nekā latviski. Taču Rīgā neviens ar mani zviedriski nerunāja, un valodu esmu piemirsis. (..)”
17	“Zviedrija, pirms bērnudārza. Atceros, Nīšēpingā visu laiku gāju pagalmā un ar hokeja nūju dzenāju bumbiņu. Kaut ko atceros arī no Dānijas. Vojensā laikam gribējām īrēt māju, un

¹⁸²Matulis, J., Jurisons, I. (2015). Ābols no jaunās ražas. *Sporta Avīze*, 3, 22.-32.

	<p>tur bija baigi stāvās trepes – tas iespiedies atmiņā. Un vēl man skapī bija boksa maiss. Tas ir vienīgai, ko atceros. (..)Zviedrijā esmu dzīvojis visilgāk, un no turienes arī man visvairāk atmiņu.”</p> <p>“(..)Nu jau biju hokejists – mājās visu laiku spēlējos ar plastmasas ripu! Vēl man bija <i>lego</i>, ko sadalīju divās komandās, spēleju ar viņiem un pats arī komentēju. Zviedru valodā. Reiz, iekāpjot mašīnā, tētis pateica: mājās zviedriski vairs nerunāsim. Tā kā bijām vēl mašīnā, kaut ko zviedriski jautāju, bet tētis pretī – mēs taču sarunājām mājās zviedriski nerunāt. Atteicu, ka neesam taču vēl mājās... Biju tāds mazais gudrinieks. (..)”</p>
18	“(..)Joprojām neesmu nekāds dižais slidotājs, bet ir labāk, nekā bija pirms tam. (..)”
19	<p>“Jā, esmu pateicīgs viņam un visiem skolotājiem, kas mani visus šos gadus pacieta... (..)”</p> <p>“(..)No visiem treneriem šobrīd visvairāk laikam esmu pateicīgs Leonīdam Tambijevam – viņš visvairāk ieguldījis, lai no manis kaut kas sanāktu. (..)”</p> <p>“(..)Man bija maiņas beigas, jau gribēju iet mainīties, kad ieraudzīju, ka Lerijs apspēlē pretinieku un man ir iespēja aizskriet līdz vārtiem. Aizskrēju un iemetu – tieši tā, kā rīta treniņā biju darījis! Arī tur prasīju, lai man dod piespēli, un metu augšā. Es neteiktu, ka tā bija <i>haļava</i>! Paldies Laurim, viņš visu labi izdarīja.”</p> <p>“(..)Bet man jāpasaka paldies visiem komandas biedriem, kas man palīdzējuši izaugt. (..)”</p>

24.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Bondars kedas atstājis pagājušajā gadsimtā”¹⁸³ ar Mārtiņu Bondaru (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
3	“Aiziet ir emocionāli grūti. ļoti, ļoti grūti. Tas ir kā aprakt to, ko pirms tam esi darījis.”
5	“(..)Tajā brīdī, kad sapratu, ka Sidnejas nebūs, pieņēmu lēmumu likt lietā savas zināšanas. Nāca piedāvājums no Unibankas, ko es arī pieņēmu, un pateicu ardievas basketbolam. Pēc tam trīs gadus es uz basketbolu negāju vispār. Vienkārši, lai sirds nesāpētu... Ne uz vienu pašu spēli. Un arī pats negāju spēlēt.”
9	<p>“Stipendija, ko man iedeva koledža, nebija tikai no basketbola. no basketbola bija puse, otra puse bija par mācībām. Leiklendā man bija koledžas prezidenta stipendija, taču tā bija ikmēneša un, lai to saņemtu, bija jāuzrāda noteiktas atzīmes. Ja to kādā brīdī nebūtu, vajadzētu maksāt pašam, bet tādas naudas nebija ne man, ne maniņiem vecākiem.”</p> <p>“Man naudas vienīgā funkcija ir, ka varu būt neatkarīgs savās izvēlēs. (..)Ja man nebūtu bijis līdzekļu, es nevarētu studēt Hāvardā. Ja nebūtu līdzekļu, atgriežoties no Hāvardas, es</p>

¹⁸³ Matulis, J., Jurisons, I. (2015). Bondars kedas atstājis pagājušajā gadsimtā. *Sporta Avīze*, 4, 18.-30.

	nevarētu nodarboties ar tām lietām, ar kurām nodarbojos – attīstot Latvijā diezgan unikālus projektus.”
10	“(..)Kamēr spēle nav beigusies, tikmēr ir izredzes, un tieši tāpat bija ar Sidneju. Es ticēju, ka mēs varam!(..)” “(..)Mums jāmēģina tiekties pēc lietām, kas var motivēt. Mūs var motivēt iespējas, kas mums ir. Mums ir iespējas spēlēt gan olimpiskajās spēlēs, gan pasaules čempionātā. Un mēs varam spēlēt arī <i>NBA</i> . Pretējā gadījumā slēdzam to būdu ciet.”
14	“(..)Sajūta, kad tev ir mugurā Latvijas izlases kreklis, nav ne ar ko atsverama. (..)” “(..)Saeimā ir sešas frakcijas un komandu sastāvi ir dažādi. Man patiešām ir lielas cerības, ka agrāk vai vēlāk visi iemācīsies spēlēt ar Latvijas krekliņu un zem Latvijas karoga. Pagaidām tā nav.”
17	“(..)1993. gada universiādē pie trenera Valda Valtera pienāca kāds amerikānis – gribot parunāt. Valdis angļiski nerunāja un palūdza, lai es patulkojot. Amerikānis klausījās, klausījās un beigās secināja: klau, tev ir laba angļu valoda! Vai gribot studēt Amerikā. Pēc četriem mēnešiem jau biju tur. (..)” “1995. gadā, kad vēl mācījos koledžā, uz Milvokiem bija atbraucis Valdis Valters ar komandu. Un teica: “Klau! Brauc atpakaļ uz Latviju – spēlēsi <i>bročos</i> un izlasē!” Man nebija izvēles.”

25.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ierakumu pretējā pusē”¹⁸⁴ ar Kārli Lejnietu (teniss)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Mūsu lielākā problēma bijusi tāda, ka ļoti ātri izdzenam bērnus. 14 gadu vecumā daudzi to jau vairs negrib, bet tieši tas ir brīdis, kad jāizlemj, vai mēģināsi tenisā darboties profesionāli. Trenerim ir jāmeklē radīt interesi un mīlestību pret šo spēli, tad arī bērns to darīs ar prieku. Un tad pēc tam jāliek klāt darbs. Protams, daudz nosaka talants, bet smags darbs nes augļus. Šis teiciens nav tāpat vien izdomāts.”
9	“Kā sporta veids neatbilstam valsts kritērijiem. Gulbja panākumi pērn ļāva saņemt par 1600 eiro vairāk... Tā ir smieklīga summa, salīdzinot ar to, ko šogad saņems Latvijas basketbola vai volejbola jauniešu komandas par Eiropas čempionātu rīkošanu. Tikko bija LSFP sanāksme, kurā uzzināju, ka Dambretes federācija saņem nedaudz vairāk nekā mēs.” “(..)Un tas, ka Ernests pērn nesa Latvijas vārdu pasaulē skaļāk nekā jebkurš cits mūsu sportists, šajos kritērijos neko nenožīmē. Paskaties BBC vai CNN ziņu lapas – cik bieži Latvija tur tiek pieminēta, un cik no tām pieminēts tieši Gulbis! Es nesaku, ka tagad tenisam uzreiz jāsaņem vairāk nekā basketbolam vai futbolam, taču kritēriji ir jāpārskata.”
15	“Man ir grūti komentēt. Ja tās ir personiskas nesaskaņas, tad man tajās nebūtu jājaucas iekšā – ne kā LTS

¹⁸⁴ Cīrulis, J. (2015). Ierakumu pretējā pusē. *Sporta Avīze*, 4, 38.-44.

	ģenerālsēkretāram, ne kā Deivisa kausa kapteinim.”
16	“Pāragri par to runāt. Bet esmu drošs, ka viņš būs sportā. Drīzāk – futbolu spēlēs.”

26.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Beļavskis bez piruetēm”¹⁸⁵ ar Aleksandru Beļavski (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Ja pajautāsi spēlētājam, vai gribi iemest ripu vārtos, katrs atbildēs, ka grib. Jā, grib, bet varbūt nezina, kas jādara, lai to izdarītu. Vārtu garša ir jātrenē. Es to darīju. Vispirms ir jāmet treniņos. (..)”
4	“(..)Nekad neieskatījos grāmatas beigās, lai to uzzinātu priekšlaikus, bet cītīgi rakos cauri un domāju līdzi.”
9	“Pirmajos gados apmēram 1000 dolāru, pēc tam pieauga reizes piecas.”
11	“Uz ceļgaliem nebiju, bet lūdzu, lai Dievs mums palīdz. Es toreiz dabūju lielo noraidījumu un būtībā iegāzu savu komandu. Labi, ka viss beidzās, kā beidzās. 1:1 mums derēja, lai izsistos uz A grupu.”
17	“(..)Pēc tam tēvs dabūja istabiņu kopmītnē Slokas ielā 52c, visa mana bērnība līdz 13 gadu vecumam aizritēja tur. Tas ir Ilģuciema sākums, pretī Botāniskajam dārzam. Tēvs strādāja kara rūpnīcā, kas gan nemaz tik slepena nebija.”
19	“Es tiešām nepratu slidot, bet maniem treneriem pietika pacietības. Droši vien viņi par mani smējās, bet paturēja. Paldies viņiem par to. (..)”

27.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Atgriezies bez steigas”¹⁸⁶ ar Anastasiju Sevastovu (teniss)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Spēlēšu tenisu, kamēr man tas patiks un atļaus veselība. Ja nē, nepārdzīvošu, jo zinu, ka dzīve var būt izdevusies arī bez tenisa.”
4	“Protams, ir cilvēki, kuriem uzticos – ģimene, draugs, bet visvairāk ticu savai sirdij. Tā vienmēr vislabāk palīdz pieņemt lēmumus, kā rīkoties.” “(..)Arī es esmu atšķirīga laukumā un ārpus tā. Laukumā mēdzu būtu pārāk emocionāla, un 80 procentos gadījumu tas nav uz labu. Ārpus laukuma esmu ļoti mierīgs cilvēks un man nevajag papildu publicitāti. Ja runājam par intervijām – attiecībā uz sportu tās vienmēr ir pārāk vienveidīgas. Kāds bija mačs, kā juties, ko domā par nākamo spēlētāju... Par privāto dzīvi – to es labāk paturu pie sevis.”
6	“Spēlē un spēlē, taču gadās savainojums un sanāk piespiedu pauze. It kā atgūsties, bet – atkal kāda trauma. Visu laiku kā pa

¹⁸⁵ Matulis, J. (2015). Beļavskis bez piruetēm. *Sporta Avīze*, 5, 20.-30.

¹⁸⁶ Cīrulis, J. (2015). Atgriezies bez steigas. *Sporta Avīze*, 5, 40.-45.

	riņķi. Savainojumi gadījās arvien biežāk - tenisā vairs neguvu nekādu prieku, pat negribējās iet laukumā. Ja kortā ir jādomā par to, kurā brīdī atkal var iesāpēties mugura, roka vai kāja, tas vairs nav pareizi. Problēmas ar muguru man bija jau ilgāku laiku, bet tad klāt sāka nākt arvien jaunas likstas. Motivācija spēlēt ar traumām strauji apsīka. Tas uzdzina arī tādu kā depresiju, jo nezināju, kas būs tālāk. Viens zaudējums, otrs. Tas viss – prom no mājām. Nebija viegli to visu pārciest. Šāds darbs nav tas vieglākais – uzvarēt ir lieliski, bet zaudēt...”
7	“(..)Liepājā ir manas īstās mājas, Vīnē – tikai otrās.” “Nav viegli. Mēdzu internetā lasīt ziņas latviski, bet runāt nav ar ko(..)”
9	“WTA lapā jau visi redz tikai to vienu skaitli, bet reti, kurš iedziļinās tajā sīkāk. Tādu naudu nemaz neesamu redzējusi. Vispirms nodokļi katrā valstī, tad treneris, aviobiļetes, ēšana. Es teiktu, ka mierīgi varat noņemt 70 procentus no tās summas – tad varbūt sanāks reālais cipars. (..)”
11	“Domāju, ka pieļāvu dažas kļūdas. Varbūt tik labi nezināju savu ķermeni – nedaudz vairāk izstaiņšanās, fitnesa noteikti būtu nācis par labu. Tāpat nepievērsu uzmanību mazām sāpēm, bet tās vēlāk pārauga lielākās. (..)”

28.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Gatava atgriezties”¹⁸⁷ ar Guntu Baško-Melnbārdi (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
5	“Jā, savu nākotni šādā vai citādā veidā vēlos saistīt ar basketbolu, jo tas ir bijis mans darbs un mana sirdslieta visu mūžu. Kad beigšu karjeru, man pietrūks basketbola, tādēļ gribētu palikt tam tuvumā. (..)”
7	“Noteikti tikai basketbola otrās mājas. Īstās mājas ir Rīgā. Protams, gadu gaitā esmu iemācījusies franču valodu, satuvinājusies ar šīs valsts cilvēkiem un kultūru. Ir daudz vieglāk, ja zini un izproti, kas tev apkārt notiek. (..)”
14	“Saprotiet – tā ir lieliska iespēja atkal uzvilkt savu iemīļoto formas kreklu un būt daļai no Latvijas. Tas ir kas īpašs.” “(..)Svarīgākais ir būt par Latviju, spēlēt šajā formas kreklā. Protams, ja mani ievēlēs par kapteini, tas būs liels pagodinājums.”
17	“Godīgi sakot, pašu pirmo maču vairs neatceros, toties atminos savu pirmo spēli Eiropas čempionāta finālturnīrā 1999. gadā Polijā. Biju tik ļoti uztraukusies! Tieši to atceros vislabāk, no pašas spēles praktiski neko... (..)” “Ļoti spilgti atmiņā vienmēr paliks divas spēles. Viena ir 2007. gada Eiropas čempionāta ceturtdaļfināls pret Franciju, kad uzvara nodrošināja iespēju piedalīties Pekinas olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīrā. Otrs mačs – 2009. gada Eiropas čempionāta ceturtdaļfināls <i>Arēnā Rīga</i> pret Krieviju, kad zaudējam papildlaikā. Tovakar gaisotne arēnā bija

¹⁸⁷ Freimanis, J. (2015). Gatava atgriezties. *Sporta Avīze*, 5, 58.-61.

	neapraķstāma. Vēl tagad, paskatoties tā mača video, pārņem trīsas. Šķiet, ka hallē varēja burtiski redzēt pozitīvo emociju zibeņus!”
--	--

29.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Daugaviņš reālists ar sapņiem”¹⁸⁸ ar Kasparu Daugaviņu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“Tas ir labākais hokejs. Kanādiešiem nav kaut kādas baigās taktikas – viņi tā spēlē. Esmu spēlējis Kanādā, viņiem visām komandām ir vienāda taktika. Tur nekas nav jāmaina. Jau no bērnības ieradināts, kā spēlēt. Tur ir ripa un ir vārti, un ripa atpakaļ uz savu pusi netiek vesta – tikai uz priekšu! (..)Un otrs – viņi vienmēr tic, ka ir labākie. Tas ir varbūt pat nozīmīgākais iemesls. Kanādieši laukumā iet ar domu, ka viņi uzvarēs. Viņi zina savu darbu un panāk to, ko grib. (..)”
4	“(..)Lietas uztveru reāli, bet man gribas arī piefantazēt klāt, un tas dzen uz priekšu. Ir jābūt mērķiem un sapņiem, lai būtu vērts strādāt. Ja mērķis ir tikai nospēlēt vēl piecus gadus un tad beigt, tad kāpēc vispār spēlēt. Gribu kaut ko vinnēt – lai paliek atmiņā. Bet tukšs sapņotājs neesmu. Kosmosā es nelidošu, tas man ir skaidrs.” “Spēles laikā droši vien ir cits ķermenis. Ieslēdzas kaut kāda fāze, un palieku nikns. Jo nepatīk zaudēt.” “(..)Es nespēju iedomāties, ka varētu kādam speciāli ar nūju iebliezt pa galvu. Tas vienmēr nāks atpakaļ pret pašu. (..)Mums jāciena citam citu, visi taču darām vienu darbu.”
10	“Kādu dienu tas arī notiks. Jo mēs varam.”

30.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Vēl nospēlēt vienu akordu”¹⁸⁹ ar Kasparu Gorkšu (futbols)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Es neticu vieglai naudai. Nav tādas lietas. Jebkura nauda nāk caur darbu un konsekvencēm.”
4	“(..)Manuprāt, esmu kā lielākā daļa sportistu – ja kaut ko daru, tad par visiem simts procentiem. Un tas attiecas gan uz labām, gan ne tik labām. Viens no maniem trumpjiem ir pašatdeve, sevis nežēlošana, un brīžiem tā pašam izvērsas ne tik veiksmīgi...” “(..)un zinu, ka laukumā nevienā brīdī man nebūs domas – iet uz bumbu vai neiet. Jo es uz to iešu vienmēr. (..)” “(..)Taču es nekad neesmu slēpis savu viedokli un nedomāju par to, vai kāds varbūt būs vai nebūs par to laimīgs.(..)” “Lai pasargātu sievu un bērnus, varu būt arī skarbs. (..)Ģimene – tie tomēr ir cilvēki, kuru dēļ vispār kaut ko daru. Tādēļ zināmos apstākļos esmu gatavs būt parādīt arī savas sliktākās

¹⁸⁸ Matulis, J. (2015). Daugaviņš reālists ar sapņiem. *Sporta Avīze*, 6, 48.-53.

¹⁸⁹ Koscinkevičs, I., Jurisons, I. (2015). Vēl nospēlēt vienu akordu. *Sporta Avīze*, 7, 18.-32.

	puses.”
5	“(..)Kamēr spēlēju futbolu, esmu tajā iekšā ar visu sirdi un dvēseli un nepakārtošu tam neko citu. (..)”
6	“Pēc traumām, kad sēžu kopā ar ģimeni un tā ir nobijusies, - jā, bieži vien liekas, ka tas viss nav tā vērts. Bet tādas domas ilgst, maksimums, 24 stundas. (..)” “Daudz! ļoti daudz... Droši vien jau tuvu otrajam simtam. Taču es ar to nelepojos. Tas būtu muļķīgi.” (par šuvēm) “(..)Neko daudz es neatceros. Vienā brīdī gāju uz bumbu, nākamajā jau guļu slimnīcā un man šuj galvu. Pa vidu – tumša bilde. (..)”
7	“Nē. Mājas izjūtas man ir tikai vienā vietā, un tas ir šeit – Latvijā. Es varu dzīvot desmit mēnešus prom un divus šeit, bet zinu, ka, lidojot uz Rīgu, vienmēr izjūtas ir citādas, nekā lidojot kaut vai uz foršāko vietu pasaulē.” “(..)Taču, ja tagad būtu jādodas kaut kur tālu, bez ģimenes es vairs nekur nedotos. Esmu jau pietiekami daudz palaidis garām – bērnu gaitas skolā un tādas lietas. (..)Tas ir viens no visskumjākajiem momentiem – ka nevarēju būt visos šajos notikumos kopā ar viņiem.”
14	“(..)Man katra spēle izlasē bijusi īpaša – vai tā veiksmīga vai neveiksmīga. Brīdī, kad kreklu kāršu vadzī, uzkārsu arī daļu savas sirds. Tas ir lēmums, kas ir kārtīgi jāpārdomā.” “(..)Bet Latvijas izlase – tas man ir kas īpašs. Kaut kur tas patriotisms manī ir iesakņojies. Nezinu, to ieaudzinājis tēvs, vai tas manī radies dabiskā ceļā, bet noteikti zinu, ka patriotisma deva manī ir diezgan liela. Katra valsts vienības spēle man bijusi dārga. (..)”
16	“Absolūti ne. Varu izteikt viedokli, ieteikt, bet tas viss. Mani lepnu darītu tas, ja viņi izaugtu par foršiem cilvēkiem ar labām manierēm un pareizām vērtībām. Tas mani darītu laimīgāku nekā fakts, ja dēls būtu fantastisks futbolists ar deviņu klašu izglītību un briesmīgām manierēm.”
19	“(..)Paldies viņiem par sapratni un iejūtību, kaut gan saprotu, ka arī viņi vienā brīdī varētu pateikt – stop, viss, pietiek!”

31.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Grib pusfinālu. Un apsteigt Irbi”¹⁹⁰ ar Edgaru Masaļski (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Es savukārt cenšos spēlēt uz katru ripu, katru momentu. Vai tas no malas izskatās smuki, pareizi vai nepareizi, man pilnīgi vienalga. Man galvenais ir ripu noķert vai atsist. (..)” “Nekāda baigā prieka nav iet uz ģērbtuvī. Emocijas ir ļoti negatīvas, un tās jādabū ārā. Es to panāku ar nūju laušanu, kārtīgi izārdos, ģērbtuvē saskaldū gabalos visu, kas saskaldāms... (..)” “(..)Tā nebija, un tā nekad nebūs, ka iešu un prasīšu kādam trenerim, lai liek mani vārtos. Man vajag, lai treneris uzticas

¹⁹⁰ Matulis, J. (2015). Grib pusfinālu. Un apsteigt Irbi. *Sporta Avīze*, 7, 42.-49.

	un mani vārtos ieliek pats(..)”
10	(..)gribētos spēlēt pasaules čempionātā pusfinālā un spēlēt par medaļām. It kā pagrūti izdarāms, bet tas ir reāli. Pērn Minskā nebijām tālu, bija laba komanda. Arī šogad tas nebija nereāli. Ja sastāvs būtu nedaudz labāks, mēs būtu astotniekā. Pēc tam jāvinnē tikai viena spēle. Kā olimpiādē uzvarējām Šveici un bijām astotniekā. Te ir tas pats. Bet jāsakrīt diezgan daudz kam, lai tas notiktu. Mēs nebūsim favorīti, uz mums naudu neviens neliks, bet sportā notiek daudz brīnumu. Un būs tāda diena arī Latvijai! (..)Visiem ir jānotic. Jātic tiem 22 cilvēkiem, kas sēž ģērbtuvē, un treneriem, un kādreiz tas notiks. Ar mani, bez manis, bet kādreiz Latvija to sasniegs.”
16	“Jā, viņš trenējas. Nu arī viņam hokeja sezona beigusies, sāk spēlēt golfu, nākamnedēļ būs tenisa nometne.”
18	“(..)Viens bija tūri uz manas sirdsapziņas, vēl vienā varēju nospēlēt taktiski pareizāk. (..)”
19	“(..)Komandā bija ļoti labs treneris – kanādietis Mišēls Lovrenss. Viņš man atklāja vairākas jaunas lietas, par kurām līdz šim nebiju dzirdējis. (..)Daudz ko izmainīju savā spēlē. It kā neko lielu, bet visādus knifus – kur nūju turēt, kādā leņķī turēt slidas, vai spēlētājs pret mani ir ar muguru vai nē, vai labrocis vai met ar kreiso roku, iemācīja ekonomēt spēkus, nedarīt neko lieku. Sīkas lietas, par kurām pirms tam savā garajā karjerā nebiju dzirdējis. (..)Tas ir liels Mišēla nopelns, ka pasaules čempionāts man bija veiksmīgs.”

32.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Kristaps un lielpilsēta”¹⁹¹ ar Kristapu Porziņģi (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Protams, ir brīži un situācijas, kad gribas mieru, bet – jā, nenoliegšu, man ir patīkami, ka cilvēki mani atpazīst, grib fotografēties un novēl veiksmi. (..)”
11	“Jā... Situācija bija pilnīgi stulba. Todien man bija vesela rinda interviju, un pēc vienas no kārtējām vienkārši atslābinājos. Dodoties prom un izejot uz ielas, viņš vienkārši pieskrēja man klāt, iebāza sejā kameru un sāka uzdot tos jautājumus. Galva pat īsti nedomāja līdzī, gribēju neatpalikt un izmest kādu jociņu, un... Ne tā pateicu, ne tur to lamuvārdu ieliku. Pilnīgs sviests. Jau tajā brīdī sapratu, kā tas izklausījās, uzreiz mēģināju paturpināt, ka – nē, nē, tās ir manas mājas, bet viņš jau bija norāvis savu mikrofonu un uzdeva nākamo jautājumu. Un es kā muļķītis bez pieredzes – nemācēju izlabot to, ko biju pateicis. Un tad vēl aiziet līdz Latvijai, to iztulko, un tad tas izklausās vēl stulbāk... Taču tur jau vairs neko nevar mainīt. (..)Bet tā man ir mācība uz mūžu. Šo es nekad neaizmirsīšu. Jādomā, ko runā. Sagribējās pateikt vienu lamuvārdu, sagribējās būt smieklīgam... (..)”
12	“(..)Drafts bija baigi grūts gan fiziski, gan mentāli. Pēdējās

¹⁹¹ Jurisons, I. (2015). Kristaps un lielpilsēta. *Sporta Avīze*, 8, 46.-51.

	<p>divas dienas pagāja vienkārši nonstopā – intervijas, tikšanās, visur jāsmaida, visur jāiepazīst jauni cilvēki, visiem jāatceras vārdi. Kameras sekoja visu laiku, ne uz brīdi nevarēju atslābt. (..)Tagad tu esi nodraftēts, tagad visi zina, kurā klubā tu esi, un mediji no konkrētās vietas metas darīt savu darbu. Un manā gadījumā tā bija vistrakākā vieta no visām – Ņujorka! Visi prasīja intervijas, visi gribēja uzzināt kaut ko vairāk. Fotosesijas – ar bumbu, bez bumbas, uzvalkā un sporta tērpā... Tā pagāja vēl divas dienas, un tikai pēc tam reāli varēju ievilkēt elpu – atslābināties, pamazām atgriezties kaut kādā ritmā, atsākt trenēties. Arī atpūsties, tīri psiholoģiski.”</p> <p>“(..)Ņujorka tomēr ir basketbola pilsēta, visus tas interesē. Jau tagad uz ielas mani atpazīst ļoti daudz cilvēku.”</p> <p>“Es piekrišu, kaut kādā ziņā – tas ir traki! Dzīve patiešām ir mainījusies. Protams, daļēji pie vainas arī lielais augums, taču pat tādā lielā pilsētā kā Ņujorkā normāli pa ielu iziet pastaigāties vairs nevaru – visi atpazīst, nāk klāt, grib bildēties, prasa autogrāfus. Nereāli. Tajā pašā laikā – tā ir viena daļa no tā, ka esi profesionāls sportists, un ar to būs jāsadzīvo. Citreiz to izbaudu, citreiz – liekas par traku, gribas atpūsties. Taču apzinos, ka tā ir un tā būs. Un ka mani mierīgākie brīži droši vien būs tad, kad būšu zālē un varēšu pamētāt – bez kamerām un bez visas šīs uzmanības.”</p> <p>“(..)Kad ļoti gribēties aizbēgt no visas šīs uzmanības, ceru, ka Liepājā man joprojām būs šī iespēja.”</p>
--	---

33.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Treneris Uvis un viņa kofērītis”¹⁹² ar Uvi Helmani (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
3	<p>“(..)Sanāk, ka šajā brīdī tas ir mans pluss – jo pats tam savulaik esmu izgājis cauri un varu viņiem pateikt: es zinu, ko tas nozīmē. Diezgan bieži cilvēki saka “es zinu, ko tas nozīmē” vai “es saprotu, kā tu jūties”, kaut gan patiesībā ne velna nezina, jo tādā situācijā savā mūžā nekad nav bijuši. Es esmu. Un zinu.”</p> <p>“(..)Citreiz no Liepājas uz Rīgu braucu ar sabiedrisko autobusu un tur regulāri redzu kārtējos jauniešus, kas sēž savā <i>feisbukā</i>. Tin tik uz priekšu – bildīte, bildīte, <i>like</i>, video, <i>like</i>, nākamā bildīte... Viss notiek tik ātri, ka viņš pat nespēj apdomāties. Bet basketbols ir jāspēlē ar galvu un jādomā līdzī. Tur astoņās sekundēs viss nenotiks.”</p>
4	<p>“Es vienmēr esmu bijis komandas spēlētājs un tagad cenšos nodot šīs vērtības arī tālāk. Neesam mēs vieglatlēti vai tenisisti.”</p> <p>“(..)Nevarēju turpināt tādā pašā garā, bija jāpamainās, jāklūst nopietnākam. Pareizākam. Bet, nu, kā jau teici – tā bagāža jau man nāk līdzī. Un labi, ka tāda ir! Es jebkurā brīdī varu attaisīt to savu kofērīti vaļā, apskatīties, kā man pašam gājis, un</p>

¹⁹² Jurisons, I. (2015). Treneris Uvis un viņa kofērītis. *Sporta Avīze*, 9, 22.-34.

	varbūt par kaut kādām lietām spēlētājus uzreiz pēc pirmās reizes nemest ārā no komandas. Iedot dzeltenu kartīti. (..)Katrā ziņā, pateicoties pats savai pieredzei, es neesmu tas, kurš moralizē vai spēlē drāmu par katru pārkāpumu. Otrā iespēja būs vienmēr. Bet ne trešā.”
9	“(..)Cik? Nē, neteikšu, nav jēgas – tāpat tās naudas visu laiku mainās. Te rubļi un <i>repšiki</i> , te lati un eiro...(..)”
11	“(..) Ir sanācis kļūdīties spēlētāju izvēlē. (..)Bet tagad vismaz zinu, ka vest uz Latvijas ziemu čali no saulainās Maiami un cerēt, ka viņš te, Liepājā, būs baigi dzīvespriecīgs un produktīvs laukumā, labāk nevajag. (..)”
16	“Kārlim jau 17, liels zirgs. Cenšos izrunāties, ja vajadzīgs, palīdzēt ar padomu. Tiesa, šajā vecumā - ir jāprot atrast veidu, kā viņam to pasniegt. Man tie padomi gan parasti sanāk tādā ne pārāk pozitīvā veidā, jo lietas izskaidroju tā, kā tās gribētu redzēt es, nevis viņš. Iet mums visādi, taču kontakts ir. Cik varu, tik palīdzu, lai gan 17 gados jau pašam savas domas galvā. Basketbolu līcis pie malas un šo domu, izskatās, ka atmetis pavisam. Toties Krišs trenējas kārtīgi. Tiesa, es neuzspiežu un nekad neesmu nevienu no viņiem uz to speciāli virzījis. Ļauju viņiem dzīvot savu dzīvi.”
17	“(..)Ja neņemam vērā to nozīmi, bet tieši saturisko kvalitāti - , manuprāt, mūsu labākā spēle bija pret Horvātiju Seviljā. Ļoti labi realizējām spēles plānu, ko mums bija uzlicis treneris Muižnieks, visu izdarījām pareizi un vinnējām tiešām spēcīgu pretinieku. Tā spēle man iespiedusies atmiņā kā kvalitatīvākā, kāda mums bijusi. (..)”

34.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Gatavs jaunām uzvarām”¹⁹³ ar Artūru Kuldu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“Profesionālajā sportā neviens nevar būt pārliecināts, ka viņš kādā klubā spēlēs mūžīgi. (..)”
4	“(..)Man pat vienatnē ir vienkāršāk nekā kopā ar komandu, tā esmu pieradis trenēties Amerikā, tā trenējoties arī Latvijā. Tā trenējos katru gadu, un man tas nav nekāds apgrūtinājums. (..)Man nav jāpielāgojas nevienam citam.(..)”
6	“Savainojums traucēja gandrīz visu sezonu. Pats biju iedomājies, ka mēnesi atpūtīšos un viss pāries, bet labāk nekļuva. Ārsti ne Latvijā, ne Krievijā nespēja diagnosticēt, kas par vainu, aizlidoju uz Itāliju, tur uzreiz pateica, ka nepieciešama operācija. (..)”
8	“(..)Biju aizvadījis labu sezonu Novosibirskas <i>Sibirj</i> , arī pirmais gads Ufā bija labs, turklāt labi nospēlēju gan pasaules čempionātā Minskā, gan olimpiādē Sočos. (..)” “(..)Vienmēr esmu centies, lai no manas spēlēšanas lielākais piensums būtu tieši komandai.” “Komandā man bija otrais spēles laiks, kaut arī visu sezonu

¹⁹³ Matulis, J. (2015). Gatavs jaunām uzvarām. *Sporta Avīze*, 9, 46.-50.

	spēlēju ar traumu. (..)”
10	“(..)Skaidrs, ka var! Olimpiādē Sočos mēs to parādījām. Sakrītot vairākiem apstākļiem – kad būs visi labākie hokejisti, kad viss būs, kā vajag. Mums ir ļoti laba komanda. Galvenais, lai visi būtu veseli. Visu var izšķirt viena ripa. Hokejam Latvijā ir laba nākotne. Viss notiek pēc plāna. Mums priekšā pusfināls.”

35.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ķīlnieks”¹⁹⁴ ar Aigaru Fadejevu (soļošana)

Naratīva veids	Citāts
3	<p>“Tas tiešām nav mīts. Ļoti reti ir tādi atlēti, kas paši bijuši spējīgi sakārtot savu dzīvi. Bet – tas nav viegli! Pats esmu ar to saskāries.”</p> <p>“(..)Kopš bērna kājas biju kā mašīna, kas reālajā dzīvē baidās kļūdīties. Taču kļūdīties ir dabiski, reizēm pat to vajag. Bet es visu laiku no tā baidījos. Un, kad baidies, kļūdiēs vēl smagāk. (..)</p>
4	<p>“(..)Man patīk smagi strādāt. Un soļošanā es noguru pamatīgi! No tā es guvu divas baudas. Pirmā – apziņa, ka esmu ļoti labi pastrādājis, jo dienas beigās no spēku izsīkuma vienkārši nogāzos. Otrā bauda – panākumi. (..)”</p> <p>“Man nepatīk lielīties.”</p>
6	<p>“(..)Tā vienkārši bija nelaime – frontālā sadursme. Taču, kad pēc nelaiemes atgriezos augstākajā līmenī, sāku tā pa īstam nojaust, cik liels ir mans gribasspēks un potenciāls. Slimnīcas guļtu pameta totāli saģipsēts. Mācījos no jauna staigāt. Mana pēda bija tik ļoti deformēta, ka nevarēju normāli paiet. Bet es taču biju soļotājs! Rehabilitācijas procesā sapratu, ka manas darbaspējas ir fenomenālas. Es neizlaidu gadu vai divus, kā tas mēdz būt pēc tik smagām traumām. Jau pēc pusgada biju astotais Pasaules kausa posmā 50 kilometru distancē. (..)”</p>
7	<p>“Nē. Man tik ļoti pietrūka māju. Šausmīgi pietrūka! Un es ģimenē biju pirmais, kurš sāka runāt par došanos mājās. (..)”</p>
11	<p>“(..)Protams, daudz kāpts uz grābekļiem. Un tas viss notika tāpēc, ka esmu sava rakstura ķīlnieks. Reizēm uz to gāju pat apzināti: it kā sapratu, ka būs ziepes, bet sevi mierināju – varbūt tomēr nebūs. Tinot filmu atpakaļ, varu nosaukt trīs situācijas, kad paša vainas dēļ zaudēju trīs stabilas medaļas. Tagad noteikti rīkotos citādi. (..)Es jau arī nevienu neklausīju! Ne savu treneri Aivaru Rumbenieku, ne <i>doku</i> Aldi Cīruli.(..)”</p>
13	<p>“(..)Alkohols kā relaksēšanās veids sportā vienmēr ir bijis un būs. Jautājums – cik daudz ļauj tam velnam sevi paņemt? Taču kaut kādā brīdī vairs nav spēka pretoties. Diemžēl arī to esmu izjutis. Katrai <i>tragēdijai</i> meklē risinājumu šajā atslābināšanās līdzeklī un beigās nevari savākties. Paldies Dievam, ka man tas ir izdevies. Apkārt bija cilvēki, kas palīdzēja, motivēja. Galvenokārt tā bija ģimene. Protams, ka visas šīs šķiršanās (neoficiālās), kas mums bijušas, saistītas ar alkoholu.”</p>

¹⁹⁴ Rudzāts, R. (2015). Ķīlnieks. *Sporta Avīze*, 10, 20.-32.

	“(..)Tagad vairs vispār alkoholu nelietoju. uz to gāju mērķtiecīgi. Savukārt, iepriekš mērķtiecīgi gāju dzert. Nevis tāpēc, ka justu atkarību jau pēc viena malka, bet tāpēc, ka vienkārši šodien gribu un viss – dzeršu!”
16	“(..)Mums ir labas tēva un dēla attiecības, varam ļoti atklāti runāt. Viņš ir labs puika, manī ieklausās. Tagad viņam ir tas vecums, kad varam aprunāties kā divi veči.”

36.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Šūpuļtiklam nav vietas un laika”¹⁹⁵ ar Artūru Štālbergu (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Visvairāk palieku dusmīgs, ja spēlētāji kaut ko neizdara, kā esam norunājuši. Viena lieta ir spēlētāju meistarība – esam uztaisījuši sadarbību, bet spēlētājs aizmet garām vai pieļauj kļūdu. Taču, ja ir lietas, ko esam sarunājuši, ka tev šeit ir jāpieliek bloks, bet te jāraujas uz grozu, tomēr viņš aizskrien pretējā virzienā... Tas uzvelk jebkuru treneri.” “Nav tā, ka nekad nelasu komentārus. Reizēm gribas sevi paspīdināt. Taču to nevar ņemt galvā, drīzāk par to vajag pasmieties. (..)”
14	“(..)Kad pēc spēles stāvējām centrā un pateicāmies skatītājiem, kaklā bija kamols un gribējās raudāt. To ir grūti aprakstīt, taču šādas izjūtas izraisa atkarību. Gribas tās piedzīvot atkal un atkal.”
15	“(..)Taču otra lieta – cilvēki, kas ir iekšā Latvijas sportā un ir tuvi basketbolam, veido raidījumus un analizē izlases sniegumu, taču stāsta pilnīgas aplamības... ja tiek stāstīts, ko treneri dara nepareizi un kā viņiem vajadzētu darīt, tad tā vairs nav analīze, bet gan stulba skaudība, visu izlases treneru un spēlētāju publiska nolikšana. To es nespēju saprast. Amerikā ir kaut kāda pamatota analīze, kuru veic bijušie treneri un spēlētāji. Tas ir profesionāls darbs. Man nav nekas pret kritiku, ja tā ir pamatota. (..)”

37.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Šķēle: Man nav pie dirsas. Nekad nav bijis”¹⁹⁶ ar Armandu Šķēli (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Es neesmu no cilvēkiem, kas atceras sliktās lietas un piemin ļaunu. Negatīvās emocijas neglabāju sevī, tas man dzīvē neko nedos.(..)” “(..)Es esmu tāds cilvēks – man patīk kaut kur būt vienam, prom, un tad atbraukt mājās. Lai gan kaut kādā ziņā šobrīd gribētos atgriezties mājās. Pēdējais laiks sakārtot savu dzīvi, nevazāties vairs apkārt pa pasauli. Pietiek. (..)” “(..)Protams, gadās melnāki posmi, kādas lietas apkārt, kas nav

¹⁹⁵ Freimanis, J. (2015). Šūpuļtiklam nav vietas un laika. *Sporta Avīze*, 10, 46.-54.

¹⁹⁶ Jurisons, I. (2015). Šķēle: Man nav pie dirsas. Nekad nav bijis. *Sporta Avīze*, 11, 20.-34.

	patīkamas, taču tāpēc jau cilvēks dzīvo. To emociju un tā adrenalīna dēļ. Citādi būtu garlaicīgi. Svarīgākais, ka man apkārt ir cilvēki, kas mani atbalsta – ģimene, bračka, tuvākie draugi. Tas pats galvenais.”
6	<p>“Ar meningītu ir tā, kā trāpās, komplikācijas var būt jau pēc pirmā. Bet, ja vēl otrais un trešais, tad viss var beigties... Nu, jā – slikti.”</p> <p>“(..)Anomāliju, kas man bija galvā un izraisīja saslimšanu, ar pirmo operāciju neizdevās novērst, neizdevās aiztaisīt to caurumu ciet, taču otrajā reizē aiztaisīja – kārtīgi, ar kauliem. (..)”</p> <p>“Nereālas galvassāpes, vemšana. Samaņas zudums. Trešais meningīts vispār bija traks. Tas bija pirms trim gadiem vasarā, izlases laikā. Galva sāpēja jau no rīta, taču es pat notrenējos, noskrēju krosu. Izdzēru divas tabletes – nepāriet. Aizbraucu pusdienās uz Jūrmalu, galva sāp nenormāli, un es jau jūtu, ka kaut kas nav – saule šķiet citā krāsā, spēcīgāka, spiež acis. Sapratu, ka - ir... Kāpu mašīnā, braucu pa Jūrmalas šoseju un jūtu, ka jau zūd samaņa. Rīgā griežos iekšā tuvākajā slimnīcā, <i>stradiņos</i>. Kad divas reizes esi tam gājis cauri, tad pazīmes jau zini – man bija skaidrs, kas notiek. Pats ieskrēju reanimācijā un pateicu, ka man vajag ārstu – man sākas meningīts! Bet pretī – apsēdieties, pierakstieties... Kļiedzu: “Ātrāk, es zinu, kas man ir!” Un tad noģību. Turpat pie reģistratūras. Kad pēc divām dienām atguvos, diagnoze bija apstiprināta... Kad ir uzliesmojums, viss notiek ātri. Patiesībā paveicās, ka nebiju nekur tālāk aizbraucis un paspēju pats tikt līdz slimnīcai. Varēja būt kaut kur tālāk, varēju izslēgties pa ceļam pie stūres. Daudz kas varēja notikt.”</p>
8	“(..)Liekot roku uz sirds, tur man sev nav ko pārnest. Protams, darīju arī daudz ko sliktu, taču, kad bija treniņš, strādāju par simts procentiem. Domāju par treniņdarbu man nevar pārnest neviens no treneriem, pie kuriem esmu bijis.”
15	“(..)Nav mums gājis gludī, taču, kas bijis, tas bijis – tādi laiki bija, krīze, katram gribējās savu labumu... Laiks rādīs, varbūt kādreiz [mūsu starpā] viss būs savās vietās.”
19	<p>“Mums šobrīd ir ļoti labas attiecības. Kādreiz tik labas nebija, protams... Taču tas viss ar vecumu mainās. Jau teicu, kādreiz skrēju pa dzīvi pa galvu, pa kaklu, man nebija laika piebremzēt, apsēsties, aprunāties. Cepuri nost viņiem – kam viņi izgājuši cauri. Visām manām sliktajām lietām, arī slimnīcām, kur katru dienu pie manis braukāja un pārdzīvoja. Viņiem būtu jāuzceļ pieminēklis, pavisam nopietni.”</p> <p>“(..)Viņi ir palīdzējuši un pārdzīvojuši situācijās, kurās citi varbūt jau sen būtu atteikušies no dēla... Tagad es to patiešām novērtēju un esmu viņiem ļoti pateicīgs.”</p>

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Meklējot biļeti atpakaļ kalnā”¹⁹⁷ ar Reini Nitišu
(autosports)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Sportā ir gan kalni, gan lejas, un lejas reizēm pat ir vērtīgas. Lai pēc kāda laika atkal uzkāptu kalnā.”
4	“Es veiksmēi ticu, bet uz to nepaļaujos. Tas nav viens un tas pats. Tikai pēc sacensībām varu izanalizēt: ir bijusi veiksmes klātbūtne vai nav. Taču nekad neēju uz starta ar cerību, ka tagad nu tik man ļoti paveiksies.” “(..)Es nebraucu, lai piedalītos, es braucu, lai uzvarētu(..)” “(..)Jau no agras bērnības man mācības ir ļoti svarīgas, jo vecāki vienmēr ir teikuši: nebūs mācību, nebūs sporta. Līdz ar to man nav pat ienākusi prātā doma, ka tagad, 19 gadu vecumā, es tikai un vienīgi braukšu rallijkrosā – vienkārši tāpēc, ka man patīk to darīt. (..)”
8	“(..) Atsauksmes par mani ir labas, esmu arī pats jaunākais pilots.”
9	“Daudz. Konkrētu summu saukt nedrīkstu, jo man līgumā ir ir rakstīts, ka tā ir konfidenciāla. Es nopērku iespēju startēt, nekas vairāk man nav jāiegādājas. Ja velkam paralēles: lai aizlidotu uz ārzemēm, man ir jānopērk biļete, bet vismaz nav jāpērk lidmašīna.”
19	“Ir grūtāk. Augot līmenim, aug arī summas, tāpēc esam atvērti jebkāda veida sadarbībai. Mans tētis trīs mēnešus gadā to tik vien dara, kā staigā apkārt un meklē atbalstītājus... Tā ir viena smagākajām sadaļām. Paldies visiem, kas atbalsta!”

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Tētis”¹⁹⁸ ar Artūru Irbi (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Absolūti neesmu pārsteigts [par atbrīvošanu no darba izlasē], par to varētu ilgi un dikti diskutēt, un sākumā, protams, bija nepatīkami, sāpīgi un grūti saprast, kāpēc tā, taču – visam ir sava jēga. Visam ir sava vērtība, un kopainā tas viss tikai ved uz priekšu.”
4	“(..)Atpūsties vienatnē -es nezinu, kas tas ir. Zinu, ka tas ir svarīgi – iemācīties būt tikai pašam ar sevi un ieklausīties klusumā. (..)Taču beigu beigās tomēr man šķiet, ka dzīves skaistums ir cilvēkos. Saskarsmē, attiecībās.” “(..)Esmu maksimālists. Baznīcā, kuru šeit, Vašingtonā, apmeklēju, bija tāda programma, kas saucās <i>All in</i> jeb latviski – pilnībā iekšā. Un laikam tā ar mani ir it visā – vai nu es esmu <i>drive</i> režīmā un braucu, vai tad <i>parking</i> un miers. Citādāk nemēdz būt, tā pa pusei man negribas darīt. Negribas iet pret savu būtību, bet darīt to, kas patīk. (..)”
5	“Tas netiks nogalināts. Kas esi un esi bijis – tas nav atņemams.”

¹⁹⁷ Rudzāts, R. (2015). Meklējot biļeti atpakaļ kalnā. *Sporta Avīze*, 11, 44.-49.

¹⁹⁸ Jurisons, I. (2015). Tētis. *Sporta Avīze*, 12, 18.-30.

	<p>Cita lieta, ka tagad uz to skatos reālāk. (..)”</p> <p>“(..)Nesen bija situācija vidusskolas komandas treniņā – ripa lido un principā varu izvairīties, taču doma, kas tajā brīdī pirmā nāk galvā: bet kāpēc jāizvairās, man taču ripas ir jāķer! Kaut gan nebiju ne formā, ne ekipējumā. Tikai pēdējā brīdī sapratu, ka laikam tomēr jāpaiet malā. Taču pirmais instinkts ir joprojām ķert...(..)”</p>
7	<p>“(..)Stundas, ko esmu pavadījis gaisā, pat grūti aprēķināt. Baidos, ka tur sanāks tuvu pie pusgada, ko esmu pavadījis lidmašīnās. Ja pieskaitām laiku lidostās vispār, būs vēl vairāk. Līdz ar to šobrīd gribas sajūst pamatīgāku māju sajūtu, iegūt kaut kādu stabilitāti. (..)”</p> <p>“Māju, protams, pietrūkst. Latvijas pietrūkst. Brīžiem iedomājos – varētu nedēļas nogalē aizbraukt uz savu jūru...”</p> <p>“(..)Taču ja par Latviju un Ameriku – zināmā veidā esmu arī Ameriku adaptējis kā daļu savas dzīves. Es šeit jūtos ļoti ērti un noteikti nepazustu nevienā Amerikas nostūrī. (..)”</p>
16	<p>“(..)Skatoties, kas tad ir nākamais pēc darba manu prioritāšu sarakstā, tā bija Ata skola.(..)”</p> <p>“(..)Atim šī ir desmitā skola. Divas Latvijā un astoņas Amerikā.”</p>

40.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Kautiņš ar Indriksonu”¹⁹⁹ ar Ģirtu Mihelsonu (futbols)

Naratīva veids	Citāts
3	<p>“(..)Man ir liels prieks, ka pirms diviem gadiem, kad nopietni sākām runāt par Latvijas futbola attīrīšanu no negodīgiem spēlmaņiem, tiešām ejam straujiem soļiem uz priekšu. Jo nav tādas lietas kā <i>nevaru</i>. Ir vienīgi tas – gribi vai negribi.”</p> <p>“Atslēga ir tradīcijās, kā tās veidojam. Kluba vecāku sapulcēs saku – ja jūs neiesiet uz Latvijas valstsvienības spēlēm, tribīnēs būs tādi pati aina arī tad, ja izlasē nokļūs jūsu dēls vai meita. Tad sāk aizdomāties. Klubos trūkst pozitīvās propagandas.”</p>
4	<p>“(..)Redzot to, kā tas patiesībā ir – būt būt virslīgā, es saprotu, ka toreiz nesapratu neko no tā, par ko runāju... Taču bija gribēšana, vēlēšanās, jaunība un drosme.”</p> <p>“(..)Latviešu valodas skolotāja reiz teica – Ģirt, izmetīsim tevi no skolas, tas futbols nekur tevi neaizvedīs. Šādas lietas mani sanikno, pēc tam gribas sevi pierādīt.”</p>
5	<p>“Visu laiku. Ja gribi ko izdarīt, būt par visu lietas kursā, attīstīties, nav cita ceļa. (..)”</p> <p>“Visu laiku ir trīsas, gūstu baudu, kad redzu, kā tie U8 vai U15 puikas spēlē. Vai virslīgas komandas.”</p> <p>“(..)Ģimene vienmēr būs pirmajā vietā. Taču ir jāizdara arī lietas, par kurām esi atbildīgs. Savā kāzu denā bija jānovada U13 spēle. No astoņiem rītā līdz pusdivpadsmitiem biju Olimpiskajā sporta centrā, divpadsmitos aizgāju mājās,</p>

¹⁹⁹ Koscinkevičs, I. (2015). Kautiņš ar Indriksonu. *Sporta Avīze*, 12, 46.-51.

	nomazgājos, bet pusdivos gāju precēties. Taču nesaku, ka tā visiem jādara. Es to neprasu.”
11	“(..)Iedomājies, 12 gadus uz skolu aizgāju ar alkohola pudeli... Likās <i>forši!</i> Tajā laikā cigaretes un alkoholu varēja brīvi nopirkt, neviens nekontrolēja. (..)Jo pats es nebiju nekāds vieglai skolēns. Es ar to nelepojos. Nesaku, ka to ceļu vajadzēja iet, jo daudzi, ar ko biju kopā, dzīvi pabeidza 18 gados – nositās, pakārās...”
14	“(..) Tu liec uz kārts dzīvi, lai palīdzētu rasties šādam klubam, sistēmai, iededzies par Latviju, patriotiskām vērtībām, bet viņiem vispār nav nekā svēta.”
15	“(..)Domāju, tas, ka bijām divatā, mums palīdzēja savaldīties... Saskatījāties – vai nu Indriksonam tūlīt iekrāmēsīm, vai arī pasūtīsīm desmit mājas tālāk un iesim prom. Tikai pēc tam sapratu, ka Guntis gribēja pārbaudīt, cik nopietni ir mūsu nodomi futbolā. Pats arī šo taktiku daudz lietoju. Bet toreiz tas bija kā sitiens pa saulīti.”
19	“Esmu priecīgs, ka Emīls tur ir. Un paldies apstākļu sakritībai, ka viņš ir tik vecs, cik ir. Jo tajā vecumā bieži vien nedomā par sekām... (..)” “(..)Paldies sievietei un ģimenei, ka to izprot, jo mājās esmu ļoti maz.”

41.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Cenšas sadzīvot pats ar sevi”²⁰⁰ ar Lauri Dārziņu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
2	“(..)Es gan sevi neuzskatu par baigo piemēru, bet – bērniem ir būtiski, lai šie piemēri būtu tepat blakus. (..)”
3	“(..)Lielākie pretinieki esam bijuši paši sev. Nevis mūs piespieduši kļūdīties tik daudz, bet paši esam sapinušies savā domāšanā un savos lēmumos.”
4	“(..)Taču nenoliegšu, man ar sevi ir grūti. Pirms kāds pasaka, ka ir slikti, es jau pats zinu, ka ir slikti. Nākot malā no maiņas – es jau pats jūtu un zinu, kas bija slikti! Tādā ziņā man nav viegli sadzīvot pašam ar sevi, man ir augstas prasības. Kaut kādā ziņā tas disciplinē, bet brīžiem arī traucē. (..)” “Man ir baltā skaudība par cilvēkiem, kuri var dzīvot komfortā. Man – zaudēta spēle, un galva lejā. Un atkal esmu notriekts zemē. (..)Bet pēc sevis zinu, ka es nespētu iet laukumā un <i>kropļoties</i> . Es nesadzīvotu ar sevi. Sagrauztu sevi, nograuztu rokas un sevi saēstu. Es pats to nevarētu izturēt. Un pieļauju, ka to neizturētu arī mana komanda.”
16	“2010. gadā, kad piedzima Henrijs, man sanāca labākā sezona karjerā. Gribētos domāt, ka tā būs arī šoreiz. Bet garantiju nav. Apstākļi var būt vienādi, bet tas negarantē tādu pašu rezultātu.” “Nekā oriģināla, tas ir hokejs... Man tikko no rīta bija sausais

²⁰⁰ Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Cenšas sadzīvot pats ar sevi. *Sporta Avīze*, 1, 22.-34.

	treniņš, pa dienu es Henriju neredzēju, viņš bija bērnudārzā, tad – pasmags ledus treniņš. Atbraucu mājās diezgan noguris. Bet puika bija mani visu dienu gaidījis. Tad vispirms bija jāspēlē <i>celišu hokejs</i> – uz ceļgaliem. Pēc tam – lielais hokejs, ar nūjām: vairs nekādas vārtīšanās, viņš uzvilka formu, viņš tagad būs vārtsargs. Un beigās kā odziņa – galda hokejs... Henrijam cenšos parādīt visu – vasarā uzsūpējam tenisu, ir golfa nodarbības, kādas nu tās var būt piecu gadu vecumā. Tas viss ir svētīgi, bet šobrīd Henrijs vēl nekur netrenējas. Amatieriski darbojas dažādos sporta veidos.”
18	“Viena no lietām, ko man tā arī neizdevās panākt, - lai pēc uzvarām mēs kā kolektīvs priecātos par uzvaru, nevis būtu atviegloti, ka nezaudējām. (..)Es mēģināju, bet man nesanāca.” “(..)Šīs kapteiņa izjūtas un pieredze noteikti neatnāk vienā dienā. Man bišķi pietrūka laika, lai dabūtu sajūtu, kā uzvesties, kā kurā brīdī ļaut vaļu šādām domām.”
19	“Pie durvīm nav zvanījušas. Bet ir kategorija fanu, kas mūs sagaida pēc spēlēm, bijušas arī meitenes, kuras uzdāvināja šokolādi. Liels paldies.”

42.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Lelde paldies Dievam – latviete!”²⁰¹ ar Leldi Priedulēnu (skeletons)

Naratīva veids	Citāts
2	“(..)Laikam man tik ilgi ir nācies sadzīvot ar vilšanos, ka tagad pat īsti neticas, ka kaut kas sanāk labi. Tādēļ esmu piezemētāka, lai gan cilvēki apkārt jau piesauc medaļas, Pati nejūtu, ka manī kaut kas būtu mainījies. Manuprāt, lielu lomu ir nospēlējušas kamanas un slidas.”
4	“Nezinu, vai vissīkstākā, bet noteikti visklusākā. Ja kaut kas bija jādara, tad darīju. Vēl tagad treniņu laikā nekad neuzsāku sarunu. Puiši man bieži vien pārmet, ka esmu tik klusa un nerunīga. Tikai stāvu ar muti vaļā un klausos pārējos.” “Zini, ir tā, ka sporta veids, kurā regulāri ir jāuzsprāgst, ikdienā ir padarījis mani mierīgāku. Agrāk biju pašpuika, lēkāju pa kokiem. Man ir divi brāļi – viens vecāks par mani, bet otrs jaunāks. Arī mamma kādreiz smējās, jo viņai bija sajūta, ka viņa audzina trīs dēlus. Tagad nepieciešamo adrenalīna devu spēju iegūt sportā un ikdienā esmu mierīgāka, nosvērtāka.”
6	“Jā. Vienu gadu treniņā Leikplesidas trasē piedzīvoju smagu kritienu. Atceros desmito virāžu, bet pēc tam tikai 14. virāžu. Treneri stāvēja trases malā un filmēja atslēgas vietas, bet pēc tam stāstīja, ka esmu braukusi garām un galva man vienkārši karājusies. Vienkārši šļūcu blakus skeletonam. 14. virāžā atkal kaut kā biju iemesta atpakaļ kamanās un braucu tālāk līdz finišam. (..)”
14	“Sporta ziņā lepnums par Latviju man allaž asociējas ar brāļiem. Kad notiek apbalvošanas ceremonija un atskan

²⁰¹ Freimanis, J. (2016). Lelde paldies Dievam – latviete!. *Sporta Avīze*, 1, 44.-48.

	Latvijas himna, tā vienmēr atgādina par mājām.”
18	“Tajā sezonā Soču olimpiādi patiešām nebiju pelnījusi, es to uzvēru kā sava veida avansu. (..)Diemžēl pagājušajā sezonā viss gāja uz leju. It kā jau vietas bija nedaudz labākas, taču, ņemot vērā, cik daudz konkurenci bija aizgājušas prom, vajadzēja būt daudz augstāk. (..)Ja progresa nebūtu, tad neredzētu jēgu turpināt. iepriekšējās sezonas bija viena vienīga vilšanās. Tā turpināt vairs nevēlējos.”

43.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Atradis budismu”²⁰² ar Raimonu Elbakjanu
(basketbols)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Lai vai kā, tobrīd es apjēdzu, ka nav tāda jēdziena – “visi”. Ka dzīvē var mācīties no katra cilvēka. No vieniem mācies, kā gribētu darīt, no citiem – kā negribētu.” “(..)Mazajiem likumpārkāpējiem enerģijas ir ļoti daudz. Ja mums izdotos ielikt viņos jēgu, tur varētu būt vienkārši fantastiski sasniegumi! Es viņus saprotu, man ir viegli ar viņiem strādāt. (..)”
4	“(..)Tajā pašā laikā jāatzīst, ka ātri <i>iedot</i> kādam <i>iekšā</i> es varu vēl aizvien – ar to nav problēmu, man tas nāk dabiski...” “(..)Neesmu no tiem, kas dos kādam zivi. Došu makšķeri – jo man pašam kādreiz deva tikai makšķeres. (..)” “...domāju, ka nē, jo savā dzīvē esmu tik daudz sliktu lietu darījis!” “(..)Tāpat kā bērībā gribēju darīt lietas atšķirīgi, arī tagad cenšos iet savu ceļu.(..)” “(..)Bet, ja jūs man tagad pavaicātu, ko es šodien gribētu labāk – spēlēt <i>NBA</i> un būt Karija vietā vai būt tur, kur es esmu šobrīd - , tad es bez ilgas šaubīšanās izvēlos būt tur, kur esmu. Un tas ir pats svarīgākais. Mani pilnībā apmierina tā, ko es dzīvoju. Esmu nenormāli laimīgs un pateicīgs par to.”
15	(..)Toreiz Edgars atbildēja, ka tie visi esot narkomāni, alkoholiķi, kuriem nav naudas. Tos viņš norakstīja – tie neesot cilvēki. Cilvēki esot tie, par kuriem raksta žurnālos un kuri ir gatava samaksāt... (..)Jo tad, kad gribi izdarīt ko patiesi labu, tevi neviens neatbalsta! (..)”
16	“(..)Meitai šogad palika deviņi gadi. Skatos, kā viņa dzied, dejo, skaita dzejoļus, un pie sevis domāju: pa kuru laiku viņa tā izauga?! Nereāli... Vecāko dēlu sāku vadīt uz basketbola treniņiem, pie Aigara Brigmaņa, kurš bija arī mans treneris. Pieeju pie <i>Rīdzenes</i> zāles durvīm, un mani pārņēma sentiments. Tik daudz esmu tās durvis vēris, bet tagad jau citā lomā. Tagad man jau jāķeksē savs dēls no tām dušām, kur viņš peldas...” “(..)Ja dēlam patīk, lai spēlē, es no viņa nekādas virsotnes negaidu.(..)”

²⁰² Rudzāts, R., Jurisons, I. (2016). Atradis budismu. *Sporta Avīze*, 2, 20.-35.

Žurnāla "Sporta Avīze" intervija "Beidzot mājās"²⁰³ ar Edgaru Gauraču (futbols)

Naratīva veids	Citāts
3	"Sāpes aiziet, uzvara paliek. Pēc visām manām traumām – tas ir kā atgādinājums, stimulš, ka nevajag padoties, jo sāpes agri vai vēlū pāries, bet vērtīgās lietas paliks."
4	"(..)Es neesmu tāds, kas varētu sēdēt mājās – nekādā gadījumā. Uzskatu, ka manos kā vīrieša pienākumos ietilpst nodrošināt apstākļus, lai sievietei un bērniem nenāktos ne par ko satraukties. (..)" "(..)Man arī dzīvē nav labākā drauga. (..)Visu paturu sevī un pats arī tieku galā. protams, ir kādas situācijas, kad šo lomu nospēlē ģimene, taču kopumā esmu pieradis pats tikt galā ar sevi."
5	"(..)Es negribu būt kā daži, kas pēc sportista karjeras beigām tikai peļņas dēļ aiziet kādā biznesā, no kura paši neko nesaprot. Negribu, lai man pieder ienesīga automazgātava, par kuru man patiesībā nav nekādas intereses. Mana sirds ir futbolā."
6	"Tas bija drausmīgi, godīgi jums saku. Tāda sajūta... Biju lieliskā formā, desmit mačos pēc kārtas biju iesitis <i>golus</i> , atbraucu uz Šveici un arī pārbaudes mačā uzreiz iesitu. Parakstījām līgumu, iesitu arī debijas mačā čempionātā – burtiski lidoju! Aizbraucām uz Berni spēlēt pret <i>Young Boys</i> , bet tur laukumam mākslīgais segums. Burtiski pēc 30 sekundēm biju <i>salauzts</i> ... Man pat nav vārdu, lai to aprakstītu. nenormāli smagi. Līdz tam zāle vai <i>sintētika</i> , man nekad nebija bijis problēmu, tas mani nebiedēja, pat nepievērsu uzmanību. Tagad pēc operācijas jūtu atšķirību."
7	"Tiraspoļe, protams, bija interesanta. Pilsēta nocietinājums, robeža apkārt... Ļaudis labsirdīgi, tādā ziņā viss bija lieliski, taču sadzīve... Teiksim, atrast normālu pārtiku, gaļas gabalu – tas bija grūts uzdevums. Lietot savu telefonu nav iespējams – jāpērk kartīte, īpaši piemērots telefons. <i>Skype</i> – nav variantu, norēķināties ar kredītkarti – tāpat. Vienā laukumā uz postamenta joprojām stāv tanks, citā – Ļeņins, bērnu rotaļlaukumi – kā no deviņdesmitajiem. (..)"
9	"(..)Vai nu tu vēlies nopelnīt, vai tu vēlies spēlēt futbolu. Es šobrīd varu atļauties neskatīties uz algu un izvēlēties to, kas patiešām ir vajadzīgs man. Manai karjerai, ģimenei un dvēselei. Kad biju jaunāks, arī es vispirms skatījos uz <i>ciparu</i> , bet bet tagad man ir citas prioritātes. (..)"
16	"(..)Ģimene ir priecīga, īpaši jau dēls, kurš spēlē bērnu FK <i>Liepāja</i> un, uzzinājis par manu lēmumu, bija burtiski septītājās debesīs. Ja būtu devies kaut kur uz ārzemēm, šis droši vien būtu bijis pirmais gads, kad ģimene nebūtu līdzi, jo puikam sākas skola." "Neslēpšu – es gribētu, lai viņš spēlē futbolu, man tas ir svarīgi. Taču viņam es to nelieku manīt – nekādā veidā

²⁰³ Koscinkevičs, I., Jurisons, I. (2016). Beidzot mājās. *Sporta Avīze*, 3, 18.-33.

	neskubinu, nedzenu uz treniņiem. (..)”
17	“Jā, atceros ļoti labi. Rēzeknē bija grūti laiki, bezdarbs, nācās kaut ko domāt un darīt, un mani vecāki no Polijas veda dažādas mantas – mēbeles, velosipēdus. Arī man gribējās nopelnīt savu naudu, un man ar tēvu bija tāda noruna – par katru salikto velosipēdu, vienalga – bērnu, pieaugušo vai sporta, es saņēmu no viņa vienu latu. (..)”
19	“(..)Tā nu jau desmit gadus ar šo meiteni dzīvojam kopā, mums ir ģimene, divi bērni. Paldies Marekam.”

45.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Atgriezies, lai strādātu”²⁰⁴ ar Leonīdu Beresņevu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Hokejs sastāv no sīkumiem. Un šie sīkumi atkārtojas. Trenerim jāzina katra vingrinājuma pamatjēga un jāspēj nianses nodot spēlētājiem.”
4	“(..)Kad beidzu spēlēt, jā, man tā bija problēma – no hokejista iekļūt civilajā dzīvē. (..)Sapratu, ka bez hokeja neko citu nemāku. (..)”
6	“(..)Bija sapnis izaugt par lielu meistarū, laikam neiznāca, taču par savu karjeru nevaru sūdzēties. Ja ne nopietnā savainojuma, kazi, sasniegtu arī augstākas virsotnes.”
10	“(..)Vairāk jānoskaņojas, ka viss būs lieliski, ka mēs esam forši puikas un varam uzvarēt jebkuru. Ja esam vienoti.”
14	“Jā. Esmu patriots un Latvijas pilsonis. Te ir mana ģimene, manas saknes, te piedzimis mans dēls un mazdēls. Jā, esmu Latvijas patriots.”
17	“(..)Atceros 2005. gada pasaules čempionātu Insbrukā. Nospēlējām ar somiem 0:0, sitāties, bija iespēja tikt ceturtdaļfinālā. (..)”
19	“Jā. Es viņam varu tikai pateikties par manis audzināšanu. Krikunovam bija ļoti liela loma manā izaugsmē. (..)”

46.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Edgars ar Ievu, Emīlu un Tomu”²⁰⁵ ar Edgaru Masalški (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Statistika katru gadu diezgan precīzi mūs saliek pa vietām. Ir labāki gadi, ir sliktāki gadi, bet kopumā statistika atspoguļo to, kas tu esi.” “(..)Pats sevi nevari novērtēt, vajadzīgs cilvēks no malas, kurš paskatās. Ir tādas kļūdas, kuras pats nemaz neredzi.” “(..)Es savu krīzi jau jau izdzīvoju – laikā, kad sēdēju bez darba. Kad pēc Helsinku čempionāta gandrīz gadu izlaidu,

²⁰⁴ Matulis, J. (2016). Atgriezies, lai strādātu. *Sporta Avīze*, 3, 42.-49.

²⁰⁵ Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Edgars ar Ievu, Emīlu un Tomu. *Sporta Avīze*, 4, 20.-32.

	dramatiski mainījās arī mana ikdiena. Tāpēc, kad vairs nespēlēšu, man šīs sajūtas jau būs zināmas. (..)”
4	<p>“Man patīk plašums. Tagad nemaz nespēju vairs iedomāties, ka varētu dzīvot vienistabas dzīvoklī.”</p> <p>“Jūtos labāk nekā pirms desmit gadiem. Tāpēc, ka esmu palicis gudrāks. Esmu iemācījies sadzīvot ar savu ķermeni arī tad, kad tam klājas ne pārāk labi. Ir dienas, kad tam kaut kas sāp, taču ar gadiem esmu izpratis cēloņus, no kurienes tas viss nāk, un tagad cenšos ķermeni nenovest līdz tam brīdim, kad kur sāks sāpēt. (..)”</p> <p>“(..)Nervozs un dusmīgs. Vairāk gan dusmīgs uz sevi. Arī ārdīšanās un psihošana vairāk ir vērsta pašam uz sevi. Tas it kā laužas uz āru, bet domāts pašam sev.”</p>
7	<p>“Godīgi pateikšu – spēlēt mājās patiešām ir mazliet sarežģītāk nekā ārzemēs. Jo te bez hokeja ir arī visa pārējā dzīve. Ģimene, kādas savas darīšanas un lietas. Zinu, ka personiski man pēdējā gadā tas traucēja. Aizbraucot uz Krieviju, neko citu nedari kā tikai spēlēt hokeju, atpūties, gatavojies. Domas ir tikai hokejā. Spēlēt mājās ir psiholoģiski grūti, vienam mazāk, citam vairāk, bet grūtāk. (..)”</p>
11	<p>“Tas Vecrīgas gadījums man lika saprast visu to, kas man ir dots. Kad guli mājās ar saģipsētu kāju un nevienam neesi vajadzīgs, pārdomā daudzas lietas. Tovakar Vecrīgā pats sačakarēju sev dzīvi, kaut gan tā bija arī apstākļu sagādīšanās. Taču es par to cenšos vairs nedomāt, tas ir aizmirsts.”</p>
16	<p>“Viņš ir ievīlies pats. Varbūt manā iespaidā, bet, kamēr viņam tas patīk un gribas spēlēt hokeju, esmu gatavs palīdzēt. Un dodu viņam iespēju to darīt. Ja redzu, ka viņš kaut ko dara nepareizi, protams, palīdzu. Bet jūs jau zināt, kā ir – viņiem nepatīk dzirdēt – tu nedari tā un nemet tur...”</p>

47.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ugunsdzēsējs ar globusu”²⁰⁶ ar Uģi Žaļimu (bobslejs)

Naratīva veids	Citāts
4	<p>“Kad esmu kaut ko iesācis un tik ilgi darījis, tā vienkārši negribas to pamest. Esmu lējis tik daudz sviedru, un ir bijis tik smagi, ka kaut kad taču tam ir jāatspoguļojas rezultātos. (..)”</p> <p>“(..)Esmu darba zirgs, kurš dara un gaida rezultātus. Puika no laukiem, kurš pamazām ar smagu ir ielauzies pasaules bobsleja elitē. Man viss nāk ar smagu darbu. (..)Citiem atpūta nāk par labu, bet man nepieciešams smags darbs. Laikam citiem talanta vairāk.”</p>
6	<p>“(..)Pirmajā stūmieniā sarāvu kājas aizmugures muskuli un paliku rezervē, kaut gan pēc rezultātiem nebiju sliktāks. Sandim nebija jālauza galva, kuru likt Maskalāna četriniekā. Pieredzes trūkums, pirmais pārlidojums uz Amerikas kontinentu... Viss jauns, aklimatizācija. Vēl nepazinu savu ķermeni, varbūt ne tā iesildījies un uz noguruma fona sarāvu muskuli. Pārdzīvoju, protams. Tās taču ir olimpiskās spēles.</p>

²⁰⁶ Āzens, D. (2016). Ugunsdzēsējs ar globusu. *Sporta Avīze*, 4, 40.-47.

	Nācās samierināties, ka tāda ir dzīve.”
8	“Labi jūtos! Tomēr labākās sajūtas bija Pasaules kausa posmu laikā Amerikā. Tur likās, ka esmu sportiskās formas virsotnē. (..)”
10	“(..)Tomēr tieši tas arī motivē un liek sevi apliecināt, pierādīt, ka nekas vēl nav beidzies un ka mēs vēl varam daudz. Un gribam to izdarīt augstā līmenī. Kad kāds pasaka, ka šitais ir vecs un šitais nemāk braukt, tas liek sasparoties un pierādīt pretējo.”
16	“Sezonas laikā tā nav, bet tagad vairāk laika varēšu veltīt dēla Hugo audzināšanai. Vakar [10. martā] viņam palika deviņi mēneši. Jāpalīdz sievai. (..)”
17	“(..)Biju taču strādājis par ugunsdzēsēju, gājis iekšā liesmās ar elpošanas aparātu, ir bijuši tiešām ekstrēmi piedzīvojumi, bet nevar salīdzināt, kā bija bobslejā. Man nepatika! Tās bija pirmās emocijas... (..)”
20	x

48.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Roberta diplomdarbs”²⁰⁷ ar Robertu Bukartu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Hokejs ir jājūt, ir nepieciešama intuīcija. Jāzina, kur mest, kur atdot. Jāzina, kur būs un kur nebūs spēlētājs. (..)” “(..)Visi ir draugi, taču uzlikt <i>padeni</i> ir gatavs jebkurš. Vasarā ej, sities, pierādi. Tas ir hokejs un arī – business. Katrs grib pelnīt vairāk, spēlēt vairāk, būt labākos apstākļos, radīt labākus apstākļus ģimeni. (..)”
4	“(..)Man patīk trīs reizes izdomāt un tad darīt. Viennozīmīgi. Arī pēc horoskopa zīmes esmu mierīgāks.”
8	“(..)Negribu teikt, ka atnācu labākajā... Vispār – jā, godīgi pateikšu – ierados labākajā sportiskajā formā, kāda man karjerā bijusi. Gan fiziski, gan morāli biju gatavs pierādīt. (..)Vasarā visos fiziskajos testos biju starp labākajiem pieciem komandā. (..)”
9	“Kontinentālās hokeja līgas līmenī viņiem nemaksā neko. Tāpēc esmu par to, lai atvērtu un parādītu reālās algas. Cik nu kurš saņem. Kāpēc ne? Pēc tam hokejistiem brūk virsū, ka neesi iemetis, ka neesi atdevis, ka tev ir mīnuss. Bet es uzskatu, ka par to naudu daži rāda ļoti, ļoti labu sniegumu. (..)Tās summas, kas tiek skandētas pa avīzēm, galīgi nav taisnība.”
15	“(..)Pirms tam jau sanāca maza saķeršanās, vārdu spēle ar treneriem, bet uzskatu, ka taisnība bija manā pusē. (..)Pateica, ka grib dot iespēju jaunajiem, kaut es 25 gados īpaši vecs nejūtos. Bet tas tā. Grib dot iespēju jaunajiem, lai dodos uz

²⁰⁷ Brože, U. (2016). Roberta diplomdarbs. *Sporta Avīze*, 5, 20.-35.

	<p>Liepāju spēļu prakses uzlabošanai. Klasiskais bla, bla, bla. Tajā pašā brīdī saku: “Paldies, saprotu jūsu situāciju, bet man tas nav interesanti. Vai ir iespēja lauzt līgumu?” Tik elementāri arī viss notika.”</p> <p>“Tu vienkārši jūti, ka 24/7 esi zem mikroskopa. Uz jebkuru kļūdu ir komentārs, komentārs. Tu to jūti. Tu nejustu, ja boss visu laiku tevi <i>dušītu</i>? Un es to jutu jau sen. Cilvēkam ir intuīcija, cilvēki nav muļķi.”</p> <p>“(..)Vienā brīdī skatos, ka mēs spēlējam mazākumā. Komanda spēlē mazākumā! Nevieni neiet? Nekas, iešu es. izkāpu, jau dzirdu, ka treneris no soliņa kliez: “Ko tu dari? Tu esi nosēdināts!” Aizgāju un iemetu <i> голу</i>. Pēc tam nospēlēju maču līdz galam.”</p>
17	<p>“(..)Man ļoti patika spēlēt hokeju. Liels pluss ir tas, ka ar brāli ir piecu gadu starpība. Kad man bija desmit, viņam bija pieci, jau skrēja ar nūju pa māju. Vienmēr spēlējam hokeju uz vieniem vārtiem vai ar bumbiņām. Gājām ārā. (..)Ar kaimiņiem spēlējam hokeju, futbolu. Tas bija normāls bērnu vecums, kad ej un baudi dzīvi, dari to, kas patīk.”</p> <p>“(..)Vienmēr bonuss bija tas, ka izmētāju un zināju, ka nākamajā dienā atbrauks ome un tad viņa ripas salasīs. (..)Gājām ar draugiem, komandas biedri palika pa nakti. Lielāka daļa spēlē uz kreiso pusi, nezinu, kāpēc tā. Es spēlēju uz labo. Tad viņi meta no vienas puses, es – no otras. Izdomājām sacensības. Atpūtāmies, baudījām dzīvi, kad bijām jauni.”</p> <p>“(..)Esmu tā normāli dabūjis ar nūju pa seju. Zini kā, dažreiz kaitinājām viens otru, spēlējam bullīšus līdz pieciem. Skaidrs, ka esmu lielāks, vairāk iemetu. Viņš sāk raudāt, pienāk un ar nūju sāk skaldīt. (..)”</p>
19	<p>“Jā. Es viņam varu tikai pateikties par manis audzināšanu. Krikunovam bija ļoti liela loma manā izaugsmē. (..)”</p> <p>“(..)Spēlēt ceturtajā vai sēdēt piektajā maiņā, tikt sūtītam uz fārmklubu – neredzēju tam pilnīgi nekādu jēgu. Tāpēc paldies Dinamo, ka deva iespēju Rihardam aizbraukt. Domāju, ka viņš to nenožēlo.”</p>

49.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Arājs paslēpes beigušās”²⁰⁸ ar Ronaldu Arāju (sprints)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Ja runājam par mildronātu, tad tas ir debili. Drīz jau sportisti vairs ūdeni nedrīkstēs dzert. Vai tiešām vajag vairāk sportistu, kuriem būtu problēmas ar sirdi. Es pats esmu to lietojis. Varu apgalvot, ka visi Latvijas sportisti to savulaik ir lietojuši. (..)”
4	“Jā. Bet es vienmēr eju uz maksimumu. Kad vēl man būs iespēja skriet Eiropas čempionāta finālā? Bumba bija manā laukuma pusē. Bija jāizvēlas, un es pieņēmu lēmumu. Nevienu

²⁰⁸ Freimanis, J. (2016). Arājs paslēpes beigušās. *Sporta Avīze*, 5, 44.-51.

	mirkli to nenozēloju. Vienīgi šad tad uznāk doma – kas būtu bijis, ja nebūtu šīs traumas? (..)”
6	“(..)Jau pēc pirmās vizītes viņa izteica aizdomas, ka man varētu būt Epšteina-Barra vīruss. Uztaisīju asinsanalīzes, un tās parādīja, ka aknas ir nekādas un sirds rādītāji ir vēl vairāk pasliktinājušies. Īsāk sakot – sezona ir norakstāma.(..)Man ir teikuši, ka pēc Epšteina-Barra vīrusa tādā disciplīnā kā sprintā, kur nepieciešams impulss un sprādziens, nav iespējams atgriezties.(..)” “(..)Viņš man pirmoreiz veica sirds ablāciju – caur kājas vēnu iet iekšā sirdī un piededzina perēklīšus, kas izraisa pārsitienus. Taču pēc desmit dienām pārsitieni atkal atgriezās, bet septembrī pat uznāca kaut kas līdzīgs lēkmei un nācās saukt ātro palīdzību. Otro reizi sirds ablāciju Pāvels man uztaisīja novembrī, un kopš tā laika pārsitieni, paldies Dievam un paldies ārsta zināšanām, ir mitējušies. Ir tāda sajūta, ka sirds pamazām atkopjas, viss iet uz labu.”
8	“(..)Varu palielīties, ka jau pirmajā mēnesī dabūju labākā darbinieka balvu.”

50.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Starp zirgiem”²⁰⁹ ar Denisu Rakelu (futbols)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Biju vieglprātīgāks. Tagad 99 procentus manu domu aizņem futbols, tolaik tā nebija – varbūt 60. Galva vairāk pa gaisu...” “Varbūt. Pārāk daudz domāju par citām lietām – kad pienāca alga, domāju, kādu krekliņu nopirkt, kādus džinsus. Tas šķita svarīgi, arī <i>patusēt</i> , aizbraukt uz Rīgu. (..)”
7	“Doties uz Poliju bija vieglāk, jo jau dažus gadus biju bez vecākiem dzīvojis Liepājā. Pēc trijiem mēnešiem Polijā es gan biju gatavs braukt atpakaļ. Bija ļoti grūti, jo nesapratu itin neko, ko viņi runā.(..)”
11	“Skaidrs, ka es to visu nožēloju un tā bija kļūda. Taču varbūt tā tam arī vajadzēja notikt, jo tā bija tāda pēdējā – tāds kā treknis punkts visām iepriekšējām. Tamdēļ zaudēju vienu gadu valstsvienībā.” “Vissāpīgāk bija vecāku dēļ, tas viņiem bija trieciens. Manu tēti tomēr pilsētā zina, viņam prasīja, par to runāja. Tētim bija depresija. Un tas man sāpēja. Gribējās kaut ko darīt, varbūt pat beigt karjeru. Es nezināju, ko darīt. (..)”
14	“Tā ir cieņa. Tie, kas spēlējuši izlasē, sapratīs. Kad izej no tuneļa, atmosfēra ir īpaša. Un, kad sāk skanēt himna, tu vienkārši nevari nedziedāt. Atceros to jau no jauniešu laikiem, no U16 izlases. Tās ir lielas emocijas. pat ja nezinātu vārdus, dungotu līdzī. Manuprāt, himnas laikā nevar tā vienkārši stāvēt – tas nav pareizi.” “To tēmu negribu kustināt, bet, nē – neatzīmēju. Skaidrs, ka neesmu tāds patriots kā Kaspars Gorkšs, jo viņš ir īsts latvietis,

²⁰⁹ Koscinkevičs, I. (2016). Starp zirgiem. *Sporta Avīze*, 6, 20.-35.

	bet es esmu patriots Latvijas valstij, jo ne tikai ar vārdiem, bet arī darbiem pārstāvu valsti un savu pilsētu ārzemēs. Varbūt es to neizdarīšu visos apstākļos, bet tieši futbolā un sportā gribu, lai izskan Latvijas vārds!”
17	“Iekšā esmu bijis tikai vienreiz. Šķiet, tētim bija algas diena, viņš vēl nebija priekšnieks. Iegājām, dāma iedeva naudu, gājām pa koridoru. Cietumniekus daudz nesaskatīju, jo restes bija tumšas. Man bija bailes. Pēc tās reizes negribējās tur būt vairs nekad, jo tās restes bija kā šausmu filmās, kā ar asinīm. Bet varbūt man tā tikai izskatījās.”
19	“Viņš man rakstīja, ka grib labu vīnu. Tiešām milzīgs paldies viņam! Tieši Kasparam pirmajam toreiz zvanīja treneris Braiens [Makdermots – aut.] un prasīja, kas tas ir par puisī! Gorkšs pateicis visu to labāko. Kaspars jau smējās, ka pat sevi dzīvē nav tā reklamējis kā šoreiz mani.”

51.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Labi trenēts tūģeris”²¹⁰ ar Elvi Merzļikinu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Neviens vārtsargs pasaulē nevar ar prātu atvairīt šādus metienus, tā ir vārtsarga intuīcija: lido ripa tukšos vārtos, vārtsargs izliek tai pretī nūju un noķer ripu. Ar sīku nūjas gabaliņu. Tādu ripu nav iespējams ar prātu noķert. Vari būt vislielākais profesionālis, bet nevar tā noķert. Tā ir veiksmē, tā ir intuīcija.(..)” “Man ir jau 22 gadi. Mani galīgi neinteresē lidot kaut kur debesīs – es gribu spēlēt hokeju un izbaudīt dzīvi.”
4	“Jā. Esmu izaudzis, kļuvis nopietnāks un nosvērtāks. Mani vairāk neinteresē tās muļķības, kad lēkāju bortos un izklaidēju fanus. Tagad man būtiski ir labi nospēlēt, dot uzvaru komandai un cīnīties par kausu. Nav laika priecāties vai lepoties pašam par sevi. Tie visi prieki, ko cenšos sagādāt, domāti manai mammai, brālim un abām omēm. (..)” “Jā, es esmu atklāts. Man nav problēmas pateikt cilvēkam komplimentus vai arī pakritizēt. Jā, man patīk smaidīt, es esmu smaidošs cilvēks, es priecājos par savu dzīvi. Katram sportistam ir arī melnās dienas, kad neveicas. Esmu laimīgs, kad tās pienāk, tās neļauj man pacelties debesīs. bet noliek pie zemes, un no tā es mācos. Kad pienāk kļūdu laiks, tas ir pats labākais, jo nu varu šīs kļūdas labot. Varu parādīt labāku sniegumu pēc tam.” “(..)Mani nevar tik vienkārši izsist no līdzsvara. Arī provocējot. Mani var provocēt, cik daudz vien grib. Un man ļoti patīk, ka provocē. Tā es labāk ieeju spēlē. Man arī pašam patīk provocēt pretiniekus. (..)”
7	“Latvietis, bet jūtu, ka vairāk esmu audzis Šveicē un itāļu valoda man kļuvusi labāka par latviešu. Itāļu valoda man tagad iznāk kā pirmā, tāda varētu būt arī latviešu, bet pat nezinu, vai māku rakstīt gramatiski pareizi. Tas arī saprotams. Ar ko gan

²¹⁰ Matulis, J. (2016). Labi trenēts tūģeris. *Sporta Avīze*, 6, 44.-50.

	lai es Lugāno runāju latviski? (..)”
8	“(..)Bet beigās man bija lielā veiksmē, un labi, ka tā sanāca, jo tas man bija skaistākais <i>seivs</i> , kas bijis.”
18	“(..)Jā, pret Krieviju pirmais <i>gols</i> bija manējais. Ja es nebūtu ielaidis, varbūt spēle būtu iegrozījies citādi. (..)”

52.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Pareizi iekodēts”²¹¹ ar Ainaru Bagatski (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Kāds var teikt, ka izaudzis ārzemēs, profesionālo rūdījumu ieguvis no citu valstu speciālistiem, jo šeit ar mums nestrādāja. Muļķības. Tieši te mums iemācīja paņemt to bumbu rokās, spert pirmos basketbola soļus, iemīlēt šo spēli. Un es to saku ar pilnu atbildības sajūtu, jo pats pietiekami ilgu karjeras posmu nospēlēju ārzemēs un tagad tur strādāju kā treneris. Ticiet man, es zinu, par ko runāju. (..)” “(..)Man patīk frāze, ko savulaik pateica bijušais Latvijas izlases treneris serbs Trajkovičs: skatoties citus treniņus, tu redzi uzreiz divas lietas – kā vajag darīt un kā nevajag. Un tā patiešām ir. Mēs katrs domājam citādāk, un, lai gan visiem treneriem un komandām ir daudz kopēja, ļoti daudz ir arī atšķirīgā.”
4	“Tā pa daži gadiem atskatos atpakaļ pats uz sevi – kāds esmu bijis. Novērtēju, izvērtēju. Un man nav bijis kauns par to, ko esmu darījis, jo visu esmu darījis atbilstoši savai tā laika pieredzei un sapratnei.(..)” “(..)Lai vai kā, tādos brīžos es ieturu pauzi. Nevis tāpēc, ka es būtu kaprīzs, spekulētu ar to vai uzsistu sev cenu, bet vienkārši tāpēc, ka pašam gribas godīgi novērtēt situāciju – vai es to gribu, vai es to varu, un ko es vēl varu dot komandai. Es negribu, lai būtu, kā amerikāņi saka – <i>same shit every day</i> . Kad atnāku uz treniņu, veru vaļā muti, bet spēlētāji jau zina, ko teikšu. (..)” “(..)Esmu iemācījies pateikt nē – kaut gan pirmajā reizē tas nav viegli. Taču tas ir jāiemācās. Tajā brīdī par mani noteikti padomā ko sliktu, taču vismaz zinu, ka neesmu nelietis, un neuzņemos vairāk nekā tik, cik patiešām varu izdarīt pēc labākās sirdsapziņas. Man nav jāizdabā citiem. (..)”
9	“(..) Esmu apmierināts ar savu cenu. (..)Kaut gan, ja godīgi, mans aģents pateica – ja man būtu serbu pase, man būtu pavisam cita cena un es jau sen būtu pavisam citos klubos.(..)”
16	“Protams. Kurš tētis gan necer, ka viņa dēls ies viņa pēdās? Taču svarīgākais, lai grib nevis vecāki, bet vispirms grib pats. Un tikai mēs katrs pats varam izvēlēties šo ceļu – vai es to izdarīšu, vai kļūšu par kaut ko vai nē. Mans kā tēva uzdevums bija iedot virzienu un maksimāli nodrošināt apstākļus, lai iespējas tiktu izmantotas, bet to, kas jāpaveic tev pašam, tavā vietā nevar izdarīt neviens cits. (..)Centās, pabeidza Amerikā

²¹¹ Jurisons, I. (2016). Pareizi iekodēts. *Sporta Avīze*, 7, 16.-31.

	vidusskolu, ieguva vidējo izglītību, bet saprata, ka profesionālā karjera basketbolā nesanāks. Un ļoti svarīgi, ka pats saprata. (..)”
19	“(..)Pateicoties viņiem, esmu audzis arī es kā treneris. Kopā esam izgājuši cauri ļoti smagam procesam, un es zinu, ka šiem vīriem varu uzticēties.”

53.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Pingvīns ar potenciālu”²¹² ar Teodoru Bļugeru (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	<p>“Tagad ir dubults ieguvums, jo papildus tam, ka esmu pilnveidojies hokejā, ieguva arī bakalaura grādu. Varu tikai ieteikt šādu variantu. (..)”</p> <p>“(..)Vēl lielāks prieks, ka zināju, kur slēpjas panākumu atslēga – smagā darbā. Nekas šajā dzīvē netiek dāļāts. Arī iespējas ir jānopelna. (..)”</p>
4	<p>“(..)Vienīgā pirmsdrafta atrādīšanās notika Bufalo, jo viņi uzaicināja atbraukt. Sākumā bija treniņi, pēc tam intervija ar ģenerālmenedžeri, skautiem – kopumā telpā bijām cilvēki desmit. Atzīšos, biju nedaudz satraucies.”</p> <p>“Esmu daudz ko iemācījies. Īpaši to, ka pašam vien smagi jāstrādā, lai pietuvotos savam mērķim. Arī raugoties plašāk. Treneri gan augstskolā, gan vidusskolā allaž uzsvēra, ka iesākumā jābūt labam cilvēkam un tikai pēc tam labam hokejistam. tas viss ietekmē tavu iekšējo pasauli – ja būsi kretīns, tad neatkarīgi no tā, cik labs spēlētājs tu esi, viss sliktais nāks tev atpakaļ. Mēģinu arī dzīvot pēc šāda uzstādījuma. Ja redzu, ka varu kādam palīdzēt, tad kāpēc to nedarīt? (..)”</p>
7	<p>“(..)Tas bija interesants laiks – kopā ar draugiem spēlēt hokeju, mācīties, pavadīt brīvo laiku. Bez vecāku modrās acs tuvumā, jo internātā, kurā dzīvojām, pārsvarā bijām paši par sevi. Protams, nācās pierast pie vides maiņas, bet nebija situācijas, kad nezinātu, ko darīt. Augstskolā, kur pašam nācās gatavot ēst, biju spiests apgūt pavārmākslu – tad gan biežāk zvanīju mammai. Palūgt kādu recepti... (..)”</p> <p>“(..)Pirmajā gadā dzīvojām kopmītnēs, bet pēc tam tiem, kas vēlējās īrēt sev dzīvesvietu, universitāte deva tam naudu. Tā mēs ar diviem komandas biedriem īrējām māju netālu no universitātes. (..)Pāris džekus gan atskaitīja no komandas – jo viņu prioritāte izrādījās ballītes, nevis hokejs. Brīvā laika ir diezgan daudz, tāpēc šajā līmenī arī parādās, vai tu patiesi vēlies spēlēt hokeju. (..)”</p>
9	<p>“Tas ir standarta līgums uz diviem gadiem. (..)Pirmajā sezonā alga 570 000, otrajā nedaudz virs 600 tūkstošiem. Pēc nodokļu nomaksas nekas daudz pāri nepaliks, bet šobrīd mans mērķis ir kļūt par tādu spēlētāju, lai varētu kāpt uz NHL laukuma. Trekns algas čeks nav mana šā brīža prioritāte.”</p>

²¹² Gekišs, R. (2016). *Pingvīns ar potenciālu*. *Sporta Avīze*, 7, 44.-51.

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Pasaules centrā”²¹³ ar Vilni Baltiņu (smaļošana)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Es zinu, kā tas notiek, jo esmu strādājis par treneri. Cilvēka motivācija – es būšu tas un tas. Treneris mudina trenēties cītīgāk, par mācībām skolā piemirstas. Bet 99,9 procentos jau tur nesanāk tas Porziņģis. Un tad ir baigā netaisnības sajūta.”
4	“(..)Bet es te, Ugālē, dabu ļoti labi izjūtu, no rīta izejot laukā basām kājām. Un tas nav tāpēc, ka man te kaut kas piederētu. Te es piedzimu un no šejienes arī aiziešu. Tas laiks, kas mums dots, ir ļoti īss. Bet pa vidu ir bijis brīnišķīgi. Pasaules izzināšana, aplidošana. Katrā ziņā tad, kad es neesmu šeit, Ugālē, es gribu būt šeit. Jā, ziemā braucu uz Spāniju, bet es vienmēr gribu būt Ugālē. Šeit es esmu laimīgs.”
9	“(..)Zini, cik saņem Islandes čempionātā futbolists? 30 000 eiro gadā. Vadošā kluba budžets – apmēram 1,5 miljoni. Un salīdzini to ar Krieviju. (..)Kamēr būs tāda sistēma, ka tikai nauda, nauda un nauda, viņi arī tikpat sūdiģi spēlē. Nevienš nekur uz Eiropu negrib braukt, jo Krievijā maksā miljonus. Un dzenā bumbu...(..)”
12	“(..)Jau atzinos, ka, par spīti visam, man jau tas Porziņģis ļoti patīk. Ja visā šajā šovbiznesā parādās talants, tas mani ļoti priecē! Bet esmu ļoti satraukts par viņa galvu. Redzu, kas notiek ar zvaigznēm, gandrīz ar visiem. Nedod Dievs! Nokļūt profesionālā sportā pašā augšā ir gandrīz tas pats, kas izdzīvot mēra laikā. Iedomājies – vēl puika un jau pelna miljonus. (..)”
14	“(..)Bet man ir cits jautājums – vai tagad šie dzīves noliedzēji ietu aizstāvēt Latviju, ja parādītos <i>zaļie cilvēciņi</i> ? Es ietu! Es būtu mežā un cīnītos par brīvu Latviju. Visādi var uz dzīvi skatīties, bet man ir pase, mēs braucam uz olimpiskajām spēlēm, pasaulē esam kā tauta, man neviens neko nediktē, viss atkarīgs no manis paša.(..)”
17	“(..)Soltleiksitijā visu dienu marinēja, nekur netikām. Atlantā - nevar aizbraukt, jo melnais nomaldījies un, izrādās, nemaz nebrauc uz stadionu. Sočos organizatoriski viss bija ideāli. (..)”

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Sirmais ar muguru pret sektoru”²¹⁴ ar Zigismundu Sirmo (šķēpmešana)

Naratīva veids	Citāts
3	“Par šo tēmu varu minēt piemēru. Vičeslavs Veselijs arī uzvarēja Eiropas čempionātā 2012. gadā, no viņa daudz gaidīja olimpiskajās spēlēs, bet čiks viens sanāca. Ja jūs tiešām gribat, lai izdodas, tad negaidiet, bet turiet īkšķus!”
8	“(..)Bija labs metiens. Varbūt ne tik labs tehniski, kā labi ieliku jaudu šķēpā, un tas aizlidoja. Tas nozīmē, ka varu mest vēl

²¹³ Matulis, J., Jurisons, I. (2016). Pasaules centrā. *Sporta Avīze*, 8, 20.-32.

²¹⁴ Āzens, D. (2016). Sirmais ar muguru pret sektoru. *Sporta Avīze*, 8, 44.-51.

	tālāk, jo tas nebija maksimums, ko varu izdarīt.”
19	“(..)Pirmais, ko treneris man pateica pēc uzvaras Eiropas meistarsacīkstēs, bija: “Paldies, ka man ticēji!” Es atbildēju to pašu, un viņam no aizkustinājuma acīs parādījās asaras. Viņš ir emocionāls cilvēks, un tas bija ļoti emocionāls mirklis.”

56.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ščerbatihš pirms un pēc”²¹⁵ ar Viktoru Ščerbatihu (svarcelšana)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Zinu, ka ir sportisti, kas saka: “Mums vajag atpūsties.” Varbūt arī vajag. Man grūti saprast, bet, ja tu tagad gribēsi atpūsties, tu gribēsi atpūsties vēl un vēl, un vēl. Vajag tikai spert pirmo soli, lai pēc tam būtu viegli slinkot. Ja tas iznāk netīšām, moka sirdsapziņa, bet, ja izdarīsi tīšām, sirdsapziņa nemocīs, un tu gribēsi to darīt atkal. (..)” “(..)Nav svarīgi, vai uz īsu laiku, vai ilgi esi Saeimā, tas uzliek zīmogu. Tad labāk nelien Saeimā vispār! Ja esi labs cilvēks un aizej uz Saeimu, kļūsti par sliktu cilvēku.”
4	“Visu laiku esmu veltījis treniņiem un neesmu skatījis ne pa labi, ne pa kreisi. (..)Gāju uz priekšu kā zirgs, un viss.”
13	“Saproti, sportā viss ir aizliegts. Viss! Man liekas, ka dzeršana ir pats vieglākais, ko var atļauties. Tāpēc es uzreiz nokodējos pret dzeršanu, lai organisms nomierinās. Un man to gadu lietot alkoholu nemaz negribējās. Negribas dzert, un viss. Citādāk noteikti nāktu prātā domas: “Varbūt šodien alu iedzert? A varbūt šņabīti” Man pat tādas gribēšanas un domas nebija.”
16	“(..)Tagad neredzu meitu divas trīs dienas, un ir skumji. Neredzi, kā viņa aug. Jau jūc prātā. Artūram jādzīvo prom mēnešiem. Kam tev sieva un bērns, ja neredzi, kā viņš aug?(..)”
17	“(..)Nekad neaizmirsīšu 2005. gada Eiropas čempionātu Bulgārijā. Visi pieteica tik daudz kilogramu, tik daudz... Es ar saviem sākumā piegājieniem raušanā un grūšanā biju tikai sestais. Treneris prasīja, kā es jūtos, staigāja, prātoja, kas notiks, ja pacelsim tik, cik kāds cits cels? Beigās uzvarēju gan raušanā, gan grūšanā, gan summā. Tad es sapratu, ka trenera darbs ir tikpat milzīgs kā sportistam. Fiziski tas nav tik grūts, taču galvā jāspēj visu izskaitļot un paredzēt, kurš pacels, kurš nepacels.”

²¹⁵ Āzens, D., Freimanis, J. (2016). Ščerbatihš pirms un pēc. *Sporta Avīze*, 9, 18.-30.

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Vēl viens latvietis NBA!”²¹⁶ ar Dāvi Bertānu
(basketbols)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Skaļi to neteicu, jo esmu jau apdedzinājies, pirms laika kaut ko pasakot.”
6	“Varbūt vienīgi pašā sākumā, kad pirmo reizi satraumējos, satraucos pa īstam. Domas, kas raisījās prātā, bija drūmās krāsās. Turklāt, cik nav dzirdēts par spēlētājiem ar šādām traumām, kuri nav spējuši atgriezties basketbolā. Ja arī spējuši atgriezties, tad ne tādā līmenī un formā. Šķita, ka viss cauri. Tomēr pēc operācijas, sākoties rehabilitācijas procesam, katru dienu jutos arvien labāk. Tobrīd zināju, ka varu atgriezties savā iepriekšējā līmenī un būt vēl labāks.”
8	“Ja, atgriežoties pēc pirmās traumas, jutos spēcīgāks, atlētiskāks, pat ātrāks, tad tagad jūtos vēl pārliecinošāks. Fiziski esmu krietni spēcīgāks. Bet galvenais – mentāli stiprāks.”

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Pats sev parādā”²¹⁷ ar Māri Štrombergu (bmx)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Protams, <i>škrabis</i> , taču sportā esmu bijis pietiekami ilgi, redzējis un piedzīvojis gan to labo, gan slikto, bijis augšā un lejā. Tad iemācies sadzīvot. Jā, bija mērķis, taču šoreiz nebija lemts – tāpēc neiestājas pasaules gals(..)” “(..)Kļūstot par olimpisko čempionu, dzīve vieglāka nepaliek. Pirmajā brīdī tas <i>bleķis</i> jau ir forši, taču pēc tam, kad atkal jāsāk braukt, - tas <i>dod pa smadzenēm</i> . Ar to jāmācās tikt galā.”
4	“Ar mani viss ir ļoti vienkārši – vai nu ir ļoti labi, vai ļoti slikti. Vienmēr tāds esmu bijis. Ceturtā vieta vai 30. – tas man vairs nav būtiski. (..)” “(..)Nekad nedarīšu kaut ko, ko pats nevēlos – tikai naudas dēļ. (..)” “(..)Tāpēc pirms Rio skaidri pateicu, ka šoreiz to daru tikai sev. Tāpēc, ka es gribu, un tāpēc, ka man ir motivācija. Un tā būs arī turpmāk. Ja es kādam esmu ko parādā, tad tikai pats sev.”
18	“(..)Taču ir muļķīgi vainot trasi, vaina ir manī. Acīmredzot manā arsenālā nav vienas tādas kustības uz riteņa, kas vajadzīga, lai atrisinātu šo situāciju.”

²¹⁶ Gekišs, R. (2016). Vēl viens latvietis NBA! *Sporta Avīze*, 9, 52.-59.

²¹⁷ Jurisons, I. (2016). Pats sev parādā. *Sporta Avīze*, 10, 42.-48.

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Porziņģis pakārtoti slavens”²¹⁸ ar Kristapu Porziņģi (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
12	“(..)Ja vēlos darīt to, ko es daru, man jāpieņem arī noteikumi, ko tas diktē, - arī tajos brīžos, kad tas ir nogurdinoši un jau šķiet par daudz. Ja vēlos audzēt savu personību un publisko tēlu – tas pieder pie lietas, tā ir daļa no manas dzīves. Lēnām, lēnām sāku ar to aprast.(..)”
17	“(..)Un vēl es gaidu cīņu pret Dreimundu Grīnu – tā man tā iesēdusies atmiņā no pagājušās sezonas un bišķiņ kremt... Man tās abas spēles neizdevās – viņš tomēr ir ļoti labs aizsardzībā -,un tagad man gribas atkal satīties ar viņu laukumā.”

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Vēlais bērns”²¹⁹ ar Aigaru Šķēli (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Citreiz ir tā, ka kāds komandas biedrs laukumā kaut ko izdara tā, ka gribas viņam tiešā tekstā, bet – tu nepasaki. Ar bračku ir citādāk. Viņš neapvainosies un neņems ļaunā. Es zināju, kas laukumā vajadzīgs viņam, viņš zināja, kas man. Bija spēles, kurās bija jālamājas vienam uz otru, taču pēc mača – bračka kā bračka, viss kārtībā. (..)” “(..) Tieši treneris ir tas, kurš tev vai nu dod pārliecību, vai to sagrauj. Un pārliecība ir vissvarīgākais basketbolā, bez tās nekas nesanāks.”
4	“(..) Vecāki jau visu laiku baksta, lai pabeidzu vismaz tālmācības ceļā un tas nav tik grūti, bet es kaut kā nevaru saņemties – galvā tikai basketbols. Protams, es arī pats apzinos, ka visu savu dzīvi es to nevarēšu darīt, kaut kas būs jādomā, bet pagaidām – kā ir, tā ir.”
6	“(..)Vienubrīd jau droši vien biju ieguvis reputāciju kā traumatisks spēlētājs, taču, par laimi, ne pagājušogad, ne līdz šim šogad nav bijis vispār nekādu problēmu.”
7	“(..)Tas ir grūts ceļš, taču iesaku to darīt ikvienam, jo tā ir liela pieredze – pārbaudīt savus spēkus, to, kā viens tiec galā. Bez mamma, kas vienmēr palīdzēs vai izdarīs tavā vietā, kad galīgi netiksi galā. (..)” “(..)Dzīvojam seši džeki divstāvīgā dzīvoklī. Labi, ka pie mums no rītiem nāca viena kundze un pagatavoja ēdienu – visai dienai. Kaut gan ne jau paēst tas sarežģītākais, grūtākais tas, ka pēkšņi esi bez ģimenes – viens pats, apkārt nepazīstami cilvēki. (..)”
15	“(..)Šī tomēr nebija pirmā reize, vienreiz jau viņš te bija strādājis un tāpat beigās ar konfliktu... Piemēram, brālis pie viņa laukumā netika vispār – Zvirgzdiņš principā tā arī teica,

²¹⁸ Jurisons, I. (2016). Porziņģis pakārtoti slavens. *Sporta Avīze*, 11, 36.-42.

²¹⁹ Jurisons, I. (2016). Vēlais bērns. *Sporta Avīze*, 12, 16.-30.

	ka Armands nemāk spēlēt. Bet atnāca Štelmahers, un viņš bija labākais spēlētājs laukumā. Tas kaut kā negāja kopā.”
17	“Atceros, kaut kad baigi sen Armands atnesa vecākiem mājās dāvanīņu – tādu kā statuju, uz kuras bija uzraksts <i>Bad Son</i> (sliktais dēls – angļu val.). Viņš vienmēr ir bijis <i>bad son</i> , bet es – labais dēls. Bet nu jau ir bijušas situācijas, kad neesmu rīkojies, kā vajadzētu, un tad mamma jau izmetusi – ka es pamazām kļūstot par viņu... bet nu nē, tik traki jau nav.”

61.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Rokzvaigzne ceļā uz Toronto”²²⁰ ar Mārtiņu Dzierkalu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Profesionālais sports nav tikai trenēšanās vien. Tavu meistarību nereti vairāk nosaka tas, ko dari ārpus hokeja, nekā tas, ko dari uz laukuma.”
4	“(..)Allaž paticis pierādīt citiem, ka viņiem nav taisnība. Vienmēr vēlos pierādīt pretējo – ka esmu pelnījis vismaz iespēju. (..)”
5	“Vēlētos saistīt savu dzīvi ar hokeju, jo esmu tajā jau no bērna kājas. Labprāt pievērstos trenera darbam, lai turpmāk varētu palīdzēt Latvijas hokeja attīstībai, cik nu būtu manos spēkos.”
7	“(..) Par daudzām lietām tiek padomāts – pagatavo ēst, izmazgā veļu - , tomēr viņi mājās neatrodas visu laiku, un bieži par sevi jārūpējas pašam. (..)”
17	“(..)Kad pirms jauno spēlētāju nometnes beigām sapulcē starp tiem, kuri dosies uz <i>Maple Leafs</i> treniņnometni, nosauca arī manu vārdu, jutos laimīgs – tas nozīmēja, ka mans laiks jauno spēlētāju nometnē nav bijis veltīgs, un vismaz tobrīd treneri bija apmierināti ar manu sniegumu! Nākamais mirklis – sēžu <i>Leafs</i> ģērbtuvē un skatos uz spēlētājiem, kurus vēl nesen varēju vērot tikai televizora ekrānā.(..)”
19	“(..)Ģimene man ir vissvarīgākā. Tā stāv pāri visam un motivē mani darīt to, ko šobrīd daru. Esam pieredzējuši arī grūtus laikus, bet, par spīti visam, vienmēr esam bijuši vienoti. Ģimenes atbalsts vienmēr palīdz nenolaist rokas. Viņi mani motivē neapstāties. Par to varu būt tikai pateicīgs.”

62.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Šokolāde vairs neprasās – brokoļi jau apnikuši”²²¹ ar Oskaru Melnbārdi (bobslejs)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Eiropas čempionāta zelts man ir, pasaules čempionāta zelts ir, olimpiskais sudrabs arī. Tagad teikt, ka Phjončhanā gribētos iespraukties olimpiskajā sešniekā? Bezsakars. Kādu citu mērķi man pēc tā visa uzstādīt? Protams, tikpat labi varu jau pēc divām nedēļām ar šo savu mērķi, rupji sakot, <i>apdirsties</i> .

²²⁰ Gekišs, R. (2016). Rokzvaigzne ceļā uz Toronto. *Sporta Avīze*, 12, 38.-44.

²²¹ Freimanis, J. (2016). Šokolāde vairs neprasās – brokoļi jau apnikuši. *Sporta Avīze*, 12, 64.-67.

	Un ar to arī viss beigsies. Bet kaut kādi nospiedumi jau ir atstāti. Tūlīt nāks jaunie veči un liks jaunus. Galvenais, lai zeltu atved latvieši.”
6	“(..)Nevarēju pieliekties, vajadzēja atbalstu. Uzreiz sajutu dūrienu. Tad vienkārši bija nepieciešams laiks, lai disks ieltu atpakaļ vietā. Bet tagad sāpes bija konstantas. Nemitīgi spieda uz nervu, beigās bija jūtama arī tirpšana pa kājas aizmuguri uz leju līdz pacelei.”
16	“(..)Vairāk varu pavadīt laiku ar dēlu, vedu viņu uz dārziņu. Varu ļaut sievai atpūsties un pagulēt ilgāk. Bet tagad jau atkal atgriežos ierastajā režīmā – divreiz dienā kaut ko daru, tikai slodzes nav tik lielas. (..)”

63.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Elementāri, Watson!”²²² ar Aļonu Ostapenko (teniss)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Teniss ir vairāk psiholoģiska spēle. Ja mentāli esi ļoti spēcīgs, tev ir nesalīdzinoši vieglāk spēlēt. Nav iespējams visu gadu būt labā formā – spēlēt savā visaugstākajā līmenī var maksimums trīs mēnešus, atlikušajos deviņos tā bieži vien vairāk ir cīņa pašam ar sevi. Tas ir normāli, tā ir visiem.”
4	“Nu, zvaigžņu slimība noteikti ne! Mani draugi – cilvēki, kas mani zina vislabāk – vispār nesaprot, kā kāds par mani var pateikt, ka esmu iedomīga. Es laikam esmu pieradusi būt līdere. Ne tikai tenisā, jebkurā dzīves situācijā – ja veidojas kāda sacensības situācija, man vienmēr jābūt pirmajai! Nezinu, raksturs vai audzināšana, tāda es vienkārši esmu. Sportiski nikna. (..)” “(..) Plakātu nebija, pie sienas man labāk patīk gleznas.”
8	“Jā, un pabeidzu ar medaļu! Bez neviena septītnieka – tikai astoņnieki, devītnieki un desmitnieki. Un arī astoņnieki bija tikai kādi četri.(..)” “Nekur ļoti augšā jau patiesībā nav, tikai kādas desmit vietas virs manis. Man ir 19 gadu, viņai – būs 27. Esmu septiņus gadus jaunāka, man viss vēl priekšā.”
9	“Jāmaksā par lidmašīnu, jāmaksā par viesnīcu, jāmaksā par treneri, jāmaksā par ēšanu... Par visu ir jāmaksā! Desmit tūkstoši nedēļas laikā – no malas tas varbūt izklausās baigi labi, taču sākas viss jau ar nodokļiem, pēc kuriem pāri vairs nepaliek nekādi desmit tūkstoši. (..)” “(..)Ja laukumā sāk domāt par naudu, labāk uzreiz beigt spēlēt tenisu. Domāju tas attiecas ne tikai uz tenisu, bet jebkuru sportu – ja pirmā doma ir par naudu un tā kļūst par galveno motivāciju, tur nekas vairs nevar sanākt.”
15	“Tas bija muļķīgs gadījums. Īsti negribēju mest to raketi, taču plaukstas bija slapjas un man izslīdēja. Meitene, ar ko tajā mačā spēlēju (britu pirmā rakete Naomi Broudija – aut.), aizgāja pie tiesneša un sāka prasīt, lai mani diskvalificē, jo es apzināti esot metusi ar raketi bērnam. (..)”

²²² Jurisons, I. (2017). Elementāri, Watson! *Sporta Avīze*, 1, 22.-35.

	“Kā kuru reizi. Es labprāt vienmēr sveicinātos, taču viņas izturēšanās ir tāda... Mazliet jocīga. Taču tā ir viņas darīšana. Iemeslus man tagad grūti izzīlēt – varbūt tas, ka biju labāka tobrīd, kad viņa atsāka spēlēt, varbūt tas, ka esmu jaunāka un cilvēki runā, ka man ir liels potenciāls. Es tiešām nezinu.”
--	--

64.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Skauts”²²³ ar Juri Laizānu (futbols)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Nav salīdzināmi treniņi, kuros pats trenējies, ar treniņiem, kuri tev ir jāorganizē un jāvada. (..)”
14	“(..)Ceru, ka puīši saprot un apzinās pašu galveno – proti, ka viņi spēlē par savu valsti un ka nekā augstāka nav. Nekāda karjera nekādā slavenā klubā, nekādi tajā iegūtie tituli nelīdzinās izlasē sasniegtajam. Tās nav salīdzināmas lietas. (..)”
17	“Kad viņi guva otros vārtus, jau sāka justies vaļīgi un pašpārliecināti – sak, tūliņ iesitīsim vēl un lieta darīta. Viņi vairs nebija tik koncentrējušies, sāka vairāk kļūdīties, bet mēs pēc 0:2 nenolaidām rokas un izmantojām turku atslābināšanos. (..)”
20	x

65.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Nekļūt par haizivs barību...”²²⁴ ar Kasparu Daugaviņu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Hokejā tā karjera ir īsa, prātā jāpatur divi uzdevumi – izsisties un noturēties. Un otrais ir pat grūtāk nekā pirmais. Nevienam nevēlies atdot savu vietu, tas pamazām ieaug raksturā.”
4	“Es vienmēr esmu bijis tāds, kurš labāk kļūdās pats. Tad vismaz zinu iemeslu, kāpēc mani aprunā vai vaino. Tad vismaz zinu, ka biju vainīgs. (..)”
6	“Sākumā viss bija tik ļoti nepatīkami. Šķita, ka sirds stājas. Viss bija normāli, normāli un tad koridorā, kad devos uz spēli, - reāli beidzās elpa un viss ķermenis sāka trīcēt. Bija sajūta, ka sākusies sirdslēkme. (..)Panikas lēkme ik pa laikam atgriežas. (..)Saprotu, ka tas nav saistīts ar sirdi, bet gan nospriegoti nervi. Šī cīņa ir jāuzvar galvā. Un es cenšos.”
9	“(..)Atceros Jura Savicka kunga vārdus par Lauri Dārziņu un <i>Dinamo</i> – ka viņam ir tik liela alga, ka varētu vienu sezonu nospēlēt par brīvu. Bet Savickim taču arī ir tik daudz naudas, ka varētu visai Latvijai vienu gadu iedot gāzi par brīvu! (..)”
10	“(..)Joprojām ticu, ka varam cīnīties par medaļām. Paši redzējāt, kā Šveice cīnījās finālā. Kāpēc mēs kādu dienu

²²³ Kreipāns, A. (2017). Skauts. *Sporta Avīze*, 2, 22.-35.

²²⁴ Brože, U. (2017). Nekļūt par haizivs barību. *Sporta Avīze*, 2, 42.-49.

	nevarētu to izdarīt? Tam ir jāsāk ticēt. Paši sev neticam – tas allaž bijis mūsu lielākais traucēklis. Ir jātic un jādara!”
15	“(..)Viņš man ir labs draugs, neesmu viņam neko teicis un pārmetis, bet bija dusmas par viņa uzrunu. Jo es personīgi nezinu nevienu, kurš izlasē būtu spēlējis naudas dēļ. Katram situācija ir citāda. Mani sadusmoja tas, ko viņš teica un kā viņš to pateica.”
18	“(..)Bija smagi, īpaši apzinoties, ka manas vainas dēļ netikām uz olimpiskajām spēlēm. Mēģinu atkopties un nedomāt par to, priekšā vēl daudz svarīgu spēļu.”

66.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Karsts”²²⁵ ar Jāni Timmu (basketbols)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Varbūt skanēs pašpārliecināti, taču esmu spēlētājs, kuru šobrīd komandā neviens īsti uz maiņu nevar aizstāt. Ar mani rēķinās, mani meklē un paļaujas.”
10	“Medaļas. Viennozīmīgi. Ja Latvijas izlase ir labākajā sastāvā, es neredzu nevienu iemeslu, kāpēc lai mēs nebūtu medaļās(..)”
17	“(..)Mājās bija lodžija – mēs dzīvojām pirmajā stāvā, apakšā neviena nebija - , tur gāju un lēkāju, tā bija mana privātā treniņzāle. (..)” “Bērnudārzā biju garāks par visiem. Atceros, mamma man piekodināja – nedrīkst <i>apbižot</i> meitenes un augumā par mani mazākus. Tātad – nevienu. (..)”
19	“(..)Man pa ceļam vienmēr ir bijuši īstie cilvēki, varu pateikt lielu paldies viņiem visiem. Vislielāko, protams, saviem vecākiem. (..)”

67.tabula

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ķēniņš Cīrihes lauva ar kanādisku sakodienu”²²⁶ ar Ronaldu Ķēniņu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
4	“(..)Es esmu tāds cilvēks, kurš baigi viegli visu slikto laiž prom, es nedzīvoju pagātnē.”
6	“Bija no vietas izsista bļodiņa, pārplēsta saite, arī otri kājai bija pārplēsta ceļgala iekšējā saite (..)”
7	“(..)Uzskatu Šveici par savām mājām. Lai kāds neapvainotos – par savām otrajām mājām. Nākotnē, ja būs ģimene, domāju dzīvot tur. Mājās vienalga paliek mājas, bet Šveice man vienmēr būs īpaša vieta. (..)”
8	“(..)Neteikšu, ka Latvijā esmu baigi mīlēts hokejists, bet, kad spēlēju Kanādā, domāju, ka biju viens no skatītāju mīlētākajiem savā komandā.”
19	“(..)Uzrakstīju vēstulīti un pateicos, ka mani audzinājis, - rīt spēlēšu pirmo spēli <i>NHL!</i> (..)”

²²⁵ Jurisons, I. (2017). Karsts. *Sporta Avīze*, 3, 18.-32.

²²⁶ Matulis, J. (2017). Ķēniņš Cīrihes lauva ar kanādisku sakodienu. *Sporta Avīze*, 3, 42.-49.

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Laukā no tuneļa”²²⁷ ar Andreju Rastorgujevu
(biatlons)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Man līdzās vajadzīga spēcīga un zinoša personība, kas varētu papildināt manu izprati. Cilvēks, kurš saskata tās lietas, kuras neizdodas saskatīt man pašam.”
4	“(..)Man vispār patīk, kad ir grūti. Tad ir interesantāk. (..)” “(..)Emociju varā esmu pavisam cits cilvēks. Kad prāts apskaidrojas, tad saprotu, ka tā tomēr nevar. Tev taču ir jāatbild par saviem vārdiem.(..)”
6	“(..)Reizēm izeju uz starta pa pusei slims – ar domu, lai palīdzētu Latvijas izlasei iegūt vajadzīgos punktus. Gaidīju vai slimība progresēs vai kļūs labāk, taču nekas nemainījās. Un tā arī turpināju startēt nevesels.(..)”

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Pārbaudījums smadzenēm”²²⁸ ar Kristapu Porziņģi
(basketbols)

Naratīva veids	Citāts
3	“Gadās visādi brīži spēlē. Arī tādi, kad gribas atmest visiem ar roku... Bet tad ir jācenšas turpināt meklēt pozitīvo – vismaz kaut ko – un jāturpina <i>kapāties</i> . (..)”
4	“(..)Mēģināju būt kritisks pats pret sevi. Un tad arī citi uz tevi pavisam citādāk skatās. Jā, to es mēģināju darīt. Lai vai kā, es turpinu mācīties, turpinu kļūt labāks un domāju, ka ar laiku šādās krīzes situācijās varēšu palīdzēt arvien vairāk un vairāk.” “(..)Beigu beigās tas, ko es gribu visvairāk, ir uzvarēt.(..)”

Žurnāla “Sporta Avīze” intervija “Ambīcijas aug”²²⁹ ar Jāni Kalniņu (hokejs)

Naratīva veids	Citāts
3	“(..)Kad sāc domāt, kā pareizāk ķert ripas, tad parasti viss aiziet šķībi greizi.”
4	“Lai kāds pretinieks būtu, es vienmēr eju laukumā ar domu uzvarēt. Galvā nekad nav bijusi doma: <i>ja nu es tomēr zaudēšu</i> ... Es eju pēc uzvaras pret jebkuru – nav citu variantu.” “(..)Man svarīgi ir uzvarēt spēli. Un uzvarēt pamatlaikā. Jo īsta uzvara ir tikai pamatlaikā, bullīšos vairs nav tas, tad kaut kā pietrūkst.”
17	“Kā es saku, tāds gadījums droši vien pirmo un pēdējo reizi karjerā... Ivars toreiz dabūja traumu, vārtos iestājās Edža, un

²²⁷ Freimanis, J. (2017). Laukā no tuneļa. *Sporta Avīze*, 4, 18.-32.

²²⁸ Jurisons, I. (2017). Pārbaudījums smadzenēm. *Sporta Avīze*, 4, 42.-47.

²²⁹ Jurisons, I., Brože, U. (2017). Ambīcijas aug. *Sporta Avīze*, 5, 18.-32.

	trešajā periodā, kad laukumā sākās tas bardaks, es mierīgi sēdēju tribīnēs kopā ar draudzeni un vēl pasmējos – redz, Edža arī iet kauties! Tajā brīdī pat nepiefiksēju, ka uz soliņa jau vairs neviena nav un es esmu nākamais. Tikai tad ieraudzīju, ka Bukarts māj uz tribīnēm, sak’ – nāc fiksi lejā... (..)Aizgāju, un tur jau pateica – tev ir desmit minūšu, ģērbies!”
18	“Pagaidām tās divas spēles, kuras nospēlēju, nebija labas – vismaz es personiski nejūtu, ka būtu labi nospēlējis(..)”
20	x

Kvantitatīvās kontentanalīzes rezultāti

Naratīva veids	Cik intervijās
“Ko par mani padomās” naratīvs	4
“Ko tad es” jeb kautrīguma naratīvs	9
“Es zinu, ko runāju” jeb atziņu naratīvs	46
“Ko tur slēpt – esmu tāds/a” naratīvs	59
“Bez sporta nevaru” naratīvs	14
“Viss nav tik rožaini” naratīvs	26
“Prom no mājām” jeb dzīve ārzemēs naratīvs	23
“Sevis slavēšana” naratīvs	19
“Kā tad bez tās” jeb naudas naratīvs	20
“Mēs to varam” naratīvs	13
“Nebaidos atzīt, ka esmu kļūdījis/usies” naratīvs	13
“Superzvaigzne vai leģenda” jeb pasaules līmeņa zvaigznes naratīvs	4
“Katram savs skelets skapī” jeb grēko visi naratīvs	4
“Patriotisms” jeb patriotisko jūtu naratīvs	19
“Katram sava taisnība” jeb konflikta naratīvs	15
“Ne tikai sportists, bet arī tētis” jeb ģimenes naratīvs	18
“Pagātnes mirklī” naratīvs	24
“Sevis kritizēšana” naratīvs	12
“Esmu pateicīgs” naratīvs	23
Cits variants (atskats uz karjeru)	6

Daļēji strukturētās intervijas jautājumi un atbildes

1. Jūsaprāt, "Sporta Avīzes" portretintervijās tas, kā tiek reprezentēti Latvijas sportisti ir atkarīgs no žurnālistu uzdotajiem jautājumiem vai no pašu sportistu atbildēm? Vai arī sportistu reprezentācija ir atkarīga mijiedarbojoties abiem faktoriem? (Kāpēc?)

Iļvars Koscinkevičs: "Tā vienmēr ir mijiedarbība. Allaž, kad devos uz interviju, sagatavoju tās plānu – bija aptuveni 20-30 jautājumu (tas, protams, atkarīgs arī no plānotā intervijas lieluma), kas sakārtoti pa blokiem un tēmām, ko gribas izziņāt no intervējamā. Taču vienmēr ir tas stāsts par to, ka Tu jau nezini, ko un kā atbildēs uz katru jautājumu. Pēc kāda varēja pavērties plašs citas tēmas loks."

Jānis Matulis: "Jebkura intervija vai, kā mēs tās "Sporta Avīzē" saucam, lielā intervija ir atkarīga no abu pušu mijiedarbības. Parasti uz lielo interviju tiek aicināts kāds, kurš kaut ko ievērojamu ir izdarījis un parasti viņš jau žurnālistu zina un žurnālists ar viņu ir runājis sacensībās, pēc treniņa utt. Tātad cilvēki nav sveši. Jo abas puses vairāk atļaujas, jo iznāk interesantāka intervija. Vai tajā sportists domā par sevis pasniegšanu pēc iespējas labāk? Nezinu. Vai žurnālists grib pataisīt sportistu baltāku? Nu nav tāda mērķa. Pirmkārt, lai pašiem būtu interesanti un lai lasītājiem interesanti."

Jānis Freimanis: "Protams, mijiedarbojas abi faktori. Žurnālists sastāda intervijas jautājumus atbilstoši savām zināšanām, interesei, vēlmei iegūt konkrētu informāciju. Tātad savā ziņā viņš (vai viņa) ietekmē arī to, kāda būs atbildēs lasāmā informācija. Taču arī pats sportists var izvēlēties, kā atbildēt uz konkrētajiem jautājumiem – ko stāstīt, ko nē, kur salikt uzsvariņus. Tas, protams, atkarīgs no paša sportista inteliģences un vēlmes sevi pasniegt sabiedrībai."

Raimonds Rudzāts: "Tā noteikti ir mijiedarbība. Ja sportistam nav lustes kratīt sirdi, tad žurnālists var līst kaut no ādas ārā. Tiesa, personāži šādām lielām portretintervijām tiek rūpīgi šķiroti un vajadzības gadījumā arī iepriekš "pataustīti" kādā neformālā sarunā, lai saprastu, kāds konkrētā brīdī ir dvēseles stāvoklis un vai ir jaušama vēlme runāt, turklāt darīt to atklāti un izstāstīt kaut ko tādu, par ko kuluāros zina, bet publiski nav izskanējis."

2. Jūsu novērojumi – kā Latvijas sportisti, intervijās ar Jums, sevi reprezentē?

I. K.: "Nedomāju, ka visi to redz šādā aspektā. Tie, kas dziļāk izprot mediju lomu, protams, izmanto tribīni, lai paustu savu vēstījumu, lai, piemēram, atgrieztos pie kāda sen aizmirsta jautājuma, kas arvien nomoka sirdi, bet nav aktuāls konkrētās intervijas kontekstā. Taču ir arī sportisti, kas reaģē - *ok*, ja gribat pavaicāt, ar prieku atbildēšu, ko prasāt, man taču nav grūti.

Respektīvi, nemeklē kādu izdevīgumu sev, vienkārši ir cilvēcīgi atsaucīgi, saprotot, ka gan jau ir kāds sporta līdzjutējs, kuram interesē viņa vai viņas sacītais.”

J. M.: “Ļoti dažādi. Kas nu katram iekšā ir. Jaunie bieži vien ir stīvi un gadās, ka atbild ar vienkāršiem nepaplašinātiem teikumiem, vai pat - jā, nē, labi, protams utt. Ir bijuši gadījumi, ka pēc stundu garas runāšanas vienalga nepietiek teksta intervijai atvēlētai vietai. Tad liekam klāt citu domas par viņu.”

J. F.: “Tas ir ļoti individuāli. Kā jau minēju, tas atkarīgs no sportistu inteligences un vēlmes sevi pasniegt noteiktā gaismā. Dažs interviju uztvers kā apgrūtinājumu, bet citam tā būs iespēja paust savu viedokli. Protams, nozīme ir arī tam, cik labi pazīsti konkrēto sportistu un cik labi viņš (vai viņa) pazīst tevi. Jo labāk esat pazīstami, jo vieglāk nolasīt arī to informāciju, kas netiek pateikta vārdos.”

R. R.: “Cilvēki ir dažādi. Godīgie cenšas neizlikties sevišķi labāki, nekā ir patiesībā, taču šāda cilvēciskā vājība lielākā vai mazākā mērā piemīt mums visiem. Gaumes robežās tā nav nosodāma. Ir tādi, kas nekad neatzīs savas kļūdas – vainīgi vienmēr bijuši citi. Kopumā vidējais Latvijas sportists ir pietiekami komunikabls un sakarīgi runājošs – ir, protams, arī klīniski bezcerīgi piemēri, bet uz portretintervijām tādi aicināti netiek. Tiesa, bieži vien runas pēc tam nesakrīt ar rīcību. Ja kaut puse Latvijas vadošo sportistu sasniegtu to, par ko viņi pārlicinoši stāsta intervijās ("beidzot esmu atradis īsto treniņu metodiku", "jaunais fiziskās sagatavotības treneris pavēris jaunu pasauli", "uz pasaules čempionātu braukšu dzīves labākajā formā" utt.), tad medaļas no lielajām sacensībām varētu kraut grēdā.”

3. Lūdzu, ieskicējiet, kādi ir tipiskākie jeb biežākie priekšstati, kurus intervijas laikā sportists par sevi atstāj?

I. K.: “Dažādi. Ir noteikts kontingents sportistu, kas visu zina par sevi un saviem startiem, bet nebūt nav baigais eksperts par paša pārstāvēto sporta veidu un rezultātiem. Ir kautrīgi sportisti, kas jāiedrošina, kas jāatver, ir ļoti runātīgi, kam pēc vārda mutē nav jāmeklē. Ir noteikts loks, kas ir sportisti vārda tiešākajā izpratnē, bet ar augstu vispārējo zināšanu apjomu neizceļas.”

J. M.: “Cilvēki ir ļoti dažādi un tādu tipisko priekšstatu nav. Ja nu ļoti gribas, tad gadās noslēgti un kautrīgi cilvēki, bet sportisti gan tādi pārsvarā nav.”

J. F.: “Arī tas ir ļoti individuāli. Nav tādu tipisku priekšstatu. Tas būtu tas pats, kā jautāt, kādi ir cilvēku radītie tipiskākie priekšstati. Ir sportisti, kuriem ir šaurāks skatījums uz dzīvi – viņi

ir gatavi runāt gandrīz tikai un vienīgi par un ap savu sporta veidu, bet ir arī sportisti, kuriem ir viedoklis par dažādām tēmām.”

R. R.: “Pašās intervijās pie ieslēgta diktofona lielākoties tiek valkātas maskas, un tas ir abpusēji. Tāpēc precīzu priekšstatu gūt no intervijām tikpat kā nevar. Cita lieta ir komunikācija pirms vai pēc intervijām, kad cilvēki parasti izstāsta vairāk un padalās ar kādu ekskluzīvāku informāciju, ko, protams, nevar publicēt, bet izmantošanai "dienesta vajadzībām" tā ir neatsverama un palīdz labāk saskatīt kopainu. Tad arī var daudz maz noprast, kāds ir katra tā brīža dvēseles stāvoklis.”

4. Vai jūtat un spējat nolasīt, ka sportists nav īsti atklāts savā atbildē un Jums rodas šaubas par viņa vārdu patiesumu?

I. K.: “Protams! Bet, ne vienmēr. Dažreiz tik smuki runā, bet vēlāk izrādās – tukšas runas. Tas atkarīgs, cik pats esi dziļi zinošs noteiktā tēmā un sporta veidā. Ja zinošs, tad ūdens lējējus ātri var atšifrēt. Uzvedība, acu kontakts, ķermeņa valoda arvien ir labi satura tulkotāji.”

J. M.: “Jūtu gan, bet tas nāk ar laiku.”

J. F.: “Te atkal jāpiemin tas, cik labi pazīsti konkrēto sportistu. Nav pat runa par sportistu, bet cilvēku vispār. Jo labāk pazīsti cilvēku, jo vairāk informācijas spēj nolasīt arī no tā, kas netiek pateikts. Tad ir iespēja parakņāties dziļāk, iztaujāt smalkāk. Protams, ne vienmēr tas dos rezultātu, biežāk sportists tik un tā negribēs izteikties publiski, taču varbūt pastāstīs pie izslēgta diktofona.”

R. R.: “Jā. Ne visus, protams, bet lielāko daļu – noteikti. Ja ir gana rūpīgi sekots konkrētā personāža rīcībai un izteikumiem, tad aina kārtojas pati no sevis. Tāpat arī, ja sportists mēģina iestāstīt kādas “pasakas”, naivi domājot, ka no citiem avotiem nav iegūta nekāda informācija par konkrēto situāciju vai personāžu. Bieži vien cilvēki paļaujas uz to, ka tas, ko viņi pastāstīs, paliks vienīgais viedoklis, ko žurnālists būs dzirdējis.”

5. Vai esat pieredzējis, ka intervējot kādu Latvijas sportistu, par kuru domājat – ļoti labi pazīstu viņu – sportists ar savām atbildēm (ar to, kā sevi reprezentē intervijas laikā) pamatīgi pārsteidz Jūs?

I. K.: “Ātrumā nevaru atcerēties piemērus, bet, jā, ir bijuši sportisti, kas krasi lauž par sevi priekšstatu. Iepriekš domāju, ka tāds parasts cilvēciņš, bet izrādās – lasa baigi gudrās grāmatas. Viens futbola treneris šajā ziņā ļoti patīkami pārsteidza. Arī daži futbolisti, kad redzi, ka lidmašīnā nevis sēž *kompīšos*, bet lasa grāmatas.”

J. M.: “Pieredzējušie parasti nepārsteidz, jaunie gan šad tad. Pirmo reizi intervēju hokejistu Raimonu Vilkoitu. Laukumā liekas – nu tāds puslācis, bet izrādās – gudrs puika, pēc savas iniciatīvas iestājies LSPA maģistrantūrā, turklāt ticis budžeta grupā un vispār ir ļoti interesants puisis. Pirms laiciņa intervēju Uvi Balinski. Tā gadījās, ka vispirms viņam bija aizkritusi balss, pēc tam Uvis vaicāja, nu kāpēc man viņu tik briesmīgi vajagot. Nevarēju jau teikt, ka tāpēc, ka jūtu – viņš savā pirmajā pasaules čempionātā būs nozīmīga figūra Latvijas hokeja izlasē.”

J. F.: “Laikam jau īsti ne. Mūsdienās ir tik daudz dažādu mediju un sociālo tīklu, no kuriem vari iegūt gana daudz informācijas par konkrēto cilvēku, lai, pēc tam sarunājoties, nebūtu lielu pārsteigumu. Atbildes diez vai var pārsteigt, ja nu vienīgi sportists ir gatavs un grib pastāstīt kaut ko nezināmu, varbūt pat skandalozu. Pārsteigt nebūs īstais vārds, bet kaut nedaudz mainīt domas par sevi sportists var ar savu uzvedību, attieksmi ārpus intervijas. Bet tas notiek reti.”

R. R.: “Tādi gadījumi tā uzreiz nenāk prātā, bet, iespējams, ir bijuši. Taču lielākoties sportisti, kurus uzskatu par labi pazīstamiem, mani nav pārsteiguši. Man personīgi tuvs ir teiciens: neprasi, ja nezini atbildi. Labi pazīstamu cilvēku atbildes var itin precīzi prognozēt, kas to procesu ar laiku padara aizvien garlaicīgāku, tajā pašā laikā – drošāku, jo zini, ka būs materiāls, kas cilvēkiem būs saistošs. Taču – ja sportists reiz nolems nākt klajā ar kādu sensacionālu paziņojumu vai paust kādu nepopulārāku viedokli, viņš to darīs pie pazīstama žurnālista galda.”

6. Kāds ir Jūsu viedoklis – lasot “Sporta Avīzes” portretintervijas un redzot sportistu atbildes uz jautājumiem – lasītāji var nolasīt/iegūt maksimāli precīzu informāciju par to, kā sevi reprezentē paši sportisti? (Kāpēc jā/nē?)

I. K.: “Mediji un sabiedrība kopumā ir milzīgs interpretāciju lauks. Ir naivi domāt, ka zini, ko zina kāds cits, ko zina tas otrs. Dažkārt tu samulsti pat par to, ko zini un saproti tu pats. Ir intervijas, kurās cilvēks tiek atklāts un atklājas labāk un skaidrāk, ir cilvēki, kas runā, bet neatklājas. Jo katrs mērīšanas fakts taču ietekmē mērīšanas rezultātu.”

J. M.: “Man liekas, ka šīs intervijas pārsvarā ir pozitīvas. Draņķi jau parasti nemaz netiek intervēti. Vai var lasītājs iegūt maksimāli precīzu informāciju? Jā un nē. Jo reti kāds stāsta par savām ēnas pusēm un žurnālistiem šajās lielajās intervijās nav mērķa kādu pazēmot.”

J. F.: “Gribētos ticēt, ka var. Vienlaikus par kaut kādu objektivitāti runāt būtu lieki. Tādā gadījumā visiem būtu jāuzdod vienādi jautājumi. Taču uz katru interviju žurnālists jau iet ar noteiktu zināšanu bagāžu par konkrēto sportistu kā cilvēku. Ar to rēķinoties, žurnālists sastāda

jautājumus, cenšoties paredzēt atbildes, lai tās būtu pēc iespējas plašākas un interesantākas gan pašam, gan lasītājam.”

R. R.: “Konkrēti “Sporta Avīzes” portretintervijās, domāju, ka var gūt diezgan precīzu iespaidu par sportistu domu gājienu, pasaules redzējumu un dzīves uztveri. Tomēr jāatceras, ka intervējamajam vienmēr ir tā privilēģija nerunāt par tēmām, par kurām viņš negrib runāt. Vai nu neatbild vispār, vai veikli aiziet prom no tēmas – ielīst otra cilvēka galvā nav iespējams, tāpēc vieta aizdomu plīvuram – biezākam vai plānākam – jāatstāj vienmēr.”

Bakalaura darbs "Latvijas sportistu naratīvi žurnāla "Sporta Avīze" portretintervijās"
izstrādāts LU Sociālo zinātņu fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie
informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Darba apjoms (neskaitot izmantotos informācijas avotus un pielikumus) ir 107 213
rakstuzīmes (ieskaitot intervālus).

Autore: Elza Breidaka _____

Rekomendēju/nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītājs: docents Dr.sc.comm. Didzis Bērziņš _____ . ____ . ____ . 2017.

Recenzents: pasniedzēja Mg.sc.soc. Guna Spurava _____

Darbs iesniegts Komunikācijas studiju nodaļā _____

dd.mm.gggg.

Dekāna pilnvarotā persona: metodiķe _____

Vārds Uzvārds (personiskais paraksts)

Darbs aizstāvēts bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē

07.06.2017. prot. Nr.

Komisijas sekretāre: docente Marita Zitmane _____